

ČECHO AUSTRALAN

ZIMA/LÉTO 2018

www.cechoaustralan.com

Jsou okamžiky - je to cosi, co trvá jen pět, šest vteřin - kdy cítíte pojednou přítomnost věčného souladu. Úkaz ten není ani pozemský, ani nebeský, je to jasný a nesporný pocit. Zdá se vám pojednou, že jste ve styku s celou přírodou, a řeknete si: ano, to je pravda. - *Dostojevskij*

Foto Andrej Slávik - Hnev z oblaků (viz str. 39)

Karel Čapek novinář:- *Po mém soudu každé čtení je do jisté míry poznávání – i čtení románů. Jsem už takový Bildungsphilister – takový věčný chlapec –, těší mě dovídat se a poučovat se. V dnešní době specializace zájmů považuji za užitečné pro sebe i pro jiné vychovávat, pokud to lze, sebe i jiné k jakési univerzálnosti. Pokud možno, znát všechno, zajímat se o vše... Člověk si musí vždycky uvědomit, pro koho co píše. I jako novinář, i jako autor si musí stále říkat: vychovat, vychovat, vychovat. Výchova není v tom, poučovat lidi nebo jim dělat kázání, ale dát jim příležitost, aby sami mysleli, aby sami srovnávali...*

Domnívám se, že jsem novinář. Nedělám to vedlejší rukou, beru to stejně vážně jako literaturu. Přál bych všem spisovatelům, aby měli novinářskou školu, aby se naučili o vše se zajímat. U literatury mě hrozně trýzní, že autor většinou vězí ve svém uzavřeném světě. Spisovatel má žít ve světě, který patří všem. I novinářství je pokus o univerzálnost. Po všem se musí jít, nutno se zajímat o celý svět, nejen o určitý výsek. Chesterton, Wells, Shaw jsou také novináři.

NEJEN O KRIKETOVÉM MÍČKU

Barbara Semenov

No byl to skandál, co vám mám povídat! Ošmirglovaný míček! Řešilo se to na nejvyšších místech, rozhořčení vyjádřil předseda vlády, australské televizní stanice se předháněly ve vysílání nejnovějších zpráv na dané téma každou hodinu, tisk se hemžil palcovými titulky. Někdo někde (Cameron Bankroft v Kapském městě) švindloval.

Během třetího dne přípravného kriketového zápasu v Jižní Africe zachytily kamery nejmladšího hráče Austrálie, jak tře míček žlutou páskou, aby zhrubnul. Druhou stranu pak očistil o nohavice. Když pětadvacetiletého Bankrofta přišli zkontrolovat rozhodčí, rychle hodil pásku do kalhot. Poté byl Mezinárodní kriketovou radou obviněn ze snahy o zakázanou manipulaci s míčkem. Při nadhozech v kriketu je totiž velmi důležitá aerodynamika míčku, hráči ho často různě leští, aby ovlivnili letové vlastnosti, ale používání jakéhokoli cizího předmětu je přísně zakázáno. Následovalo téměř týdenní vyšetřování Australskou sportovní komisí, kdy bylo odhaleno, že k úpravě míčku byl použit smirkový brusný papír, a došlo k potupnému potrestání - z týmu byl stažen hráč i kapitán Steve Smith.

„Jsem šokován a trpce zklamán zprávami z Jižní Afriky. Náš kriket je synonymem fair play, jak mohli být naši hráči takhle zapojeni do podvádění?“ zlobil se předseda australské vlády Malcolm Turnbull a s ním celá australská veřejnost.

Napadne vás, - jak šťastná země, která nemá nic jiného na starosti, než řešit nějaký míček. Celá záležitost však není tak malicherná, jak se na první pohled může zdát. Zaprvé je třeba vědět, že kriket jako sport je v Austrálii povýšen na božskou disciplinu a je uctíván generacemi. Stačí připomenout pojem „bringing home the ashes“ a ikonickou urnu s popelem kriketového míčku, abychom pochopili, že kriket je v Austrálii posvátná věc. To, že ji někdo pošpinil nečestným sportovním chováním, je v této zemi neslýchané a nepřijatelné. Je to urážka, políček, ztráta důvěry v symboliku férové hry a pravdy. Nemůže-li Australan věřit už ani kriketu, čemu tedy může věřit?

A tu nám k povrchu vyplouvá jedna akutně palčivá otázka současného světa a společnosti, ve které se dnes nacházíme. Čemu dnes vlastně můžeme věřit? Nemůžeme věřit sportovcům, zcela určitě nevěříme politikům, ale nedá se důvěřovat ani právníkům, lékařům, církvi, někdy ani kolegům a spolupracovníkům. Klamat nás mohou i přátelé, známé jsou případy, kdy dojde na lež v rodině, ba někdy si dokonce pod vlivem technologické virtuality nalháváme věci sami.

Kdo dnes říká a píše pravdu a co je vlastně pravda? Jsou pravdy obecné a nezvratitelné - „Existuje pouze jedna jediná pravda. Ta nezávisí na hlasování lidu, nýbrž je pravdivou sama o sobě. Můžeme snad hlasovat o tom, že součet tří vnitřních úhlů v trojúhelníku je roven 180 stupňům?

V pravdě není demokracie!“, napsal před drahnými lety rakouský filosof Rudolf Steiner.

Pravda může být sporná, jak se již v prvním století vyjádřil Marcus Aurelius, nazývaný pro svou moudrost „filozofem na trůně“: „Cokoli slyšíme, je názor, nikoli fakt. Cokoli vidíme, je úhel pohledu, nikoli pravda.“ Navzdory císařově vysoké mravní integritě a výjimečným osobním schopnostem - „Jestliže mi někdo dovede přesvědčivě dokázat, že nesprávně soudím nebo jedním, milerád své mínění změním, neboť hledám pravdu, kterou ještě nikdy nikdo škodu neutrpěl. Škodu mívá leda ten, kdo setrvává ve svém klamu a nevědomosti.“ - skončilo za jeho vlády dlouhotrvající období míru a prosperity římské říše, jejíž stabilita byla stále více nahlodávána jak zahraničními hrozbami, tak vnitřními problémy. Jako bychom to neznali. Nic než důkaz, že dějiny se točí stále dokola, protože doba je sice veličina proměnná, ale člověk a jeho chování se nemění, ať se nachází ve století prvním nebo dvacátém prvním.

Stálo by za výzkum, kolik studentů na středních školách dnes ví, kdo byl Cicero. Za mých mladých let - a není to zas až tak dávno, jsme se museli na hodinách latiny učit výňatky z jeho tvorby z paměti, dodnes si jich pár pamatuji, jsou všeobecně aplikovatelné na naše četné životní okamžiky... Ještě před naším letopočtem se například tento nesmrtelný státník nechal slyšet - „Takoví jsou lidé, z pravdy uznávají málo, z veřejného mínění mnoho.“ Připadne mi, že mi tu větu legendární Říman zcizil z počítače, přesně to samé jsem ráno napsala na svůj facebook. K povzdechu nad zavádějícím veřejným míněním připojím ještě jeden - čerstvější - citát jako reakci na rozbourání hladiny světového stanoviska k nedávným událostem - je shodou okolností z britského vládního křesla - „Lež oběhne půl světa, dřív než má pravda příležitost si natáhnout kalhoty.“, tak pravil Winston Churchill („hear hear“).

Je, bylo a bude mezi námi, co svět světem bude, velké množství těch, kteří si pravdu upravují pro své vlastní zájmy, potřeby a cíle. „V této době je pravda tak zatemněná a lež tak zavedená, že pravdu může poznat jen ten, kdo ji miluje.“ Souhlasíte? Jistě. Ale autor tohoto výroku, Blaise Pascal měl na mysli dobu v první polovině sedmnáctého století.

Míchat pravdu a lež dohromady ve snaze dosáhnout úspěšné manipulace a posvěcení prostředků je oblíbenou municí politiků všech dob. Ruský spisovatel Turgenjev, který se narodil přesně před dvě stě lety, napsal „Omyl je vždy nebezpečnější, je-li v něm přimícháno něco pravdy.“ A jeho francouzský současník a přítel Émile Zola dodává „Řekne se pravda! Ale kolik zločinů bylo spácháno jejím jménem!“

A další úvaha nad pravdou a lží - „Vycházelo se přitom ze zcela správného předpokladu, že ve velké lži je ukryt určitý faktor věrohodnosti, a že široké masy daného národa se v nehlubším jádru svého srdce zkazí snadněji, než že by se vědomě a úmyslně staly nedobrymi, protože ve své primitivní prostotě citů padnou velké lži za obět snadněji, než malé, neboť samy zřejmě

občas k malým lžím sahají. Podobná nepravda jim vůbec nepřijde na mysl, a ani příště neuvěří v možnost tak nehorázné drzosti hanebného překrucování.“ - Řekli byste, že je to výstižný citát? Ale pozor, nechtějte vědět, kdo tento názor vyslovil v hrůzné knize, ve které šikoval svůj kampf. Teorii mu pomohl uvést do praxe jeho ministr propagandy, když ji rozšířil na monstrózní dogma, že „Stokrát opakovaná lež se stává pravdou.“, aby připravil národ na dosud nejstrašnější válku v historii lidstva.

Nechce se mi uvěřit, že by v naší nejvyspělejší době lidského pokolení bylo ještě možné zmanipulovat jeho charakter a potažmo jeho činy podobným způsobem, jako se tomu dělo v minulosti napříč staletími. Opakuji si spolu s Albertem Einsteinem: „Jsem pevně přesvědčen, že vášnivá vůle po spravedlnosti a pravdě udělala více pro zlepšení podmínek ve společnosti než vypočítavá politická chytrost, která nakonec vyvolává všeobecnou nedůvěru. Kdo může pochybovat o tom, že Mojžíš byl lepším vůdcem lidstva než Machiavelli?“

Přesto mne v těchto dnech zaráží podivná horečnatost, s jakou svět obnovuje studenou válku. Mrází mne při představě, že nevráživá situace mezi národy začíná jejich manipulací a využíváním nedůvěry, přetvářky, lhaní v zájmu ekonomických cílů a střetů, a s přirozenou nadstavbou politické propagandy ústí do nepřijemného ovzduší nepřátelství a vytváření zaujatých protistran. Od studené války je jen krůček k válce světové, a pak nás už žádná lež ani pravda nezachrání.

Od míčku k flíčku kazu na našem dosud šťastném místě na výsluní demokratické západní civilizace. Lidé bděte – a tím necitují Julia Fučíka, nýbrž Arthura Schopenhauera - „Hlavní překážkou v poznání pravdy není lež, ale zdánlivá pravda.“

Karel Čapek – Pravda

Někdy si nejsme jisti, co je nejhorší zlo veřejného života, zda nenávisť, nebo korupce, nebo demagogie; ale největší zlo je nepravdivost, neboť nebýt jí, stála by nenávisť, korupce i demagogie tak strašlivě naze před očima všech, že by už ani nebylo nutno ji vyvracet.

Říká se, že pravda je jako zlato. Ano, zejména proto, že zlato také neleží na návisi jako husí trus, nýbrž musí se celkem pracně vykopávat nebo rýžovat. I pravda, ať o čemkoliv, se musí s jistým úsilím hledat a vydobývat. Kdybychom se obecně rozhodli nevěřit každému žvástu, přinutili bychom i ty, kdo nejvíc hřeší na lidskou lehkověrnost, aby to začali brát s pravdou trochu vážněji. Království lži není tam, kde se lže, nýbrž kde se lež přijímá.

S GENERÁLNÍ KONZULKOU V AUSTRÁLII HANOU FLANDEROVOU

Barbara Semenov

Dalo by se říci, že vždy pozitivně a pohodově naladěná Hana Flanderová, generální konzulka Austrálie patří do naší druhé domoviny u protinožců jako ulitá. Poprvé jsem se s ní setkala hned po jejím nástupu do funkce v únoru 2016; při této příležitosti mne překvapila svojí vstřícností a otevřeností - hned jsme si potykaly. Na svém významném postu působí reprezentativně a efektivně, navíc však překonala své předchůdce na tomto úřadě svojí přátelstvosťou a přístupem ke krajanské komunitě. Konzulka nebyla ovšem novickou, která by nevěděla, jak to mezi krajany chodí - počínaje obecným tykáním, konče vztahy v naší důvěrné, byť místy rozporuplné komunitě. Svě porozumění načerpala již o deset let dříve, kdy zde působila jako vedoucí konzulárního úseku na Velvyslanectví ČR v Canbeře. Funkce generální konzulky v Austrálii byla logickým pokračováním její diplomatické kariéry.

Plzeňská rodačka vystudovala Vysokou školu ekonomickou v Praze – obor mezinárodní obchod, politologie a diplomacie, a vedena touhou procestovat svět a uplatnit znalost čtyř jazyků – angličtiny, ruštiny, němčiny a franštiny, pracovala nejdříve krátce pro cestovní kancelář. Její zájem o země Asie a Pacifiku se zúročil po nástupu na Ministerstvo zahraničních věcí ČR, kde si dále rozšířila své znalosti a schopnosti studiem na Diplomatické akademii MZV. Odtud se její cesta ubírala nejprve do Thajska a posléze do Vietnamu, v Bangkoku i v Hanoji působila jako vedoucí konzulárního oddělení. Od stejného postu v Canbeře byl už jen krůček k pozici konzulky a generální konzulky v Sydney.

Její působení v rámci krajanského života je nám známo. S potěšením sleduji její neutuchající zájem o krajanskou komunitu, o jednotlivé spolky od těch nejstarších, které vznikaly s první a druhou vlnou československé emigrace až po ty nejnovější, které sjednocují mladou českou posametovou společnost usazující se úspěšně v současné Austrálii. Obdivuji, jak stíhá svoji osobní účast na mnoha krajanských akcích po rozsáhlém teritoriu kontinentu, protože tuším, že krajanská politika je bezesporu součástí jejího popisu práce, ale jistě nebude prioritní. Během našeho posledního setkání, při její návštěvě koncertu klasické hudby a poezie, organizovaného krajany v Melbourne, jsem jí za čtenáře Čechoaustralana položila několik otázek:

Hanko, jak se liší práce generálního konzula a velvyslance?

Velvyslanectví v Canbeře a Generální konzulát v Sydney jsou samostatné úřady. Jak já, ve funkci generální konzulky, tak pan velvyslanec Martin Pohl jsme tedy vedoucími diplomatických misí České republiky v Austrálii. Samozřejmě, že oba úřady spolu úzce spolupracují a podílejí se na organizaci různých akcí. Kvalitní komunikace je (jako všude) základem a jsem moc ráda, že v současné době funguje skvěle. Společně se podílíme zejména na organizaci kulturních akcí pro krajany, ať jde o vystoupení českých umělců v Austrálii a na Novém Zélandu, tak o další krajanské akce – návštěvy klubů, zajišťování finančních příspěvků pro krajanské organizace nebo návštěvy představitelů českých institucí down under.

Generální konzulát má ve svém portfoliu zejména konzulární agendu, tj. agendu spojenou s českými občany žijícími v zahraničí – vystavování pasů, matričních dokladů, dokumenty pracoviště CzechPoint, organizaci voleb a řešení dalších životních situací, ve kterých se občané ČR vyskytnou a kde je možné pomoci. Důležitou součástí našeho úřadu je pochopitelně obchodně-ekonomický úsek, který se snaží napomáhat businessu českých firem zde nebo naopak australských firem v ČR.

Velvyslanectví v Canbeře se zabývá politickou agendou a bilaterálními vztahy zemí jeho akreditace a je hlavním představitelem české zahraniční politiky zde. Zdá se tedy, že máme úkoly poměrně přesně rozdělené, nicméně zdání občas klame. Ve spoustě případů dodáváme velvyslanectví podklady pro jednání, a naopak v mnoha situacích Canberra pomáhá nám.

Generální konzulát ČR v Sydney vykonává konzulární činnost pro oblast Austrálie a Nový Zéland, Republiku Fidži, Nezávislý stát Samou, Šalamounovy ostrovy, Království Tonga, Republiku Vanuatu a Cookovy ostrovy. Co vše zahrnuje tvoje agenda generální konzulky?

Moje agenda je velmi široká a krásná. Kromě toho, že zastávám pozici generální konzulky, jsem rovněž vedoucí konzulárního úseku, což je pro mě bezesporu výzvou.

Na druhou stranu se jedná o agendu, ve které jsem působila v podstatě po celou moji profesní dráhu v zahraniční službě, takže i o agendu, která mě neskutečně baví.

Kromě výše uvedeného také úzce spolupracuji a komunikuji se zastoupením CzechTradu v Sydney a společně s mým kolegou a zástupcem Tomášem Károu se snažíme oživit a zvýšit obchodní výměnu mezi Českou republikou a zeměmi naší akreditace.

Krajanská agenda, která do mého portfolia rovněž spadá, je dalším mým koníčkem, ne-li koněm. Vzhledem k mému působení v Austrálii před 12 lety mohu srovnávat a činím to velmi ráda. Zejména mladá komunita je velmi aktivní, české školy v Austrálii a na Novém Zélandu rostou a zvětšují se a organizace spousty akcí s nimi je prostě radost.

Spoustu práce mi zabere administrativa spojená s chodem úřadu, což považuji za jednu z věcí, které zrovna nespádají do kategorie oblíbených, nicméně pro řádný chod našeho úřadu nutných.

Musím ovšem konstatovat, že jsem měla štěstí na mé spolupracovníky, kteří jsou velcí pracanti a pohodoví lidé s velkým smyslem pro humor, pro které není problémem zůstat v práci přesčas nebo řešit konfliktní situace efektivně a s rozvahou a případně zaskočit tam, kde je to nutné. Vzhledem k tomu, že jsem neustále na cestách, je pro mě vědomí toho, že mám tento zázračný tým v zádech, nedocenitelné. Snažím se jim to vynahradit, ale nevím, jestli dostatečně.

Stejně nepostradatelnou pomocí jsou moji kolegové honorární konzulové, kteří jako naše „prodloužená ruka“ velmi pomáhají a v mnoha situacích ulehčují zejména administrativní zátěž veškerých žádostí a požadavků českých úřadů na naše občany v zahraničí.

Snažím se samozřejmě udržovat kontakt a navazovat nové vztahy jak s mými kolegy z konzulárního sboru, tak s kolegy z různých australských institucí. A pochopitelně se snažím mapovat rozvoj české komunity v Austrálii a na Novém Zélandu. Je neuvěřitelné, kde všude člověk narazí na Čechy, kteří jsou ve většině případů velmi milí, se silným životním příběhem. Setkávání s těmito lidmi si obzvláště cením.

Jak je vidět, moje práce není jenom o chození na recepci a stříhání stuh. *(smích)*

S jakými australskými institucemi spolupracuje Generální konzulát ČR?

Pracovně se setkávám se členy Parlamentu NSW a jiných australských států. Jsem v intenzivním kontaktu s místní pobočkou australského Ministerstva zahraničních věcí a obchodu (DFAT), které řeší veškeré záležitosti ohledně „života“ konzulárního sboru v NSW, ale rovněž organizuje množství zajímavých schůzek, které jsou pro všechny členy sboru velmi přínosné.

Z titulu náplně mé práce existuje pochopitelně úzká spolupráce s imigračním úřadem, australskými policejními orgány a několika neziskovými organizacemi, které se pohybují v oblasti péče o mezinárodní ochranu dětí a pomoc obětem domácího násilí. Snažíme se rovněž udržovat kontakty s obchodními komorami a jinými obchodními fóry, jak zde, tak na Novém Zélandu.

Velmi zajímavá je spolupráce s australskými univerzitami v celé Austrálii, kde se snažíme zvýšit výměnu studentů v různých specifických oborech terciárního vzdělávání. Třešinkou na dortu je pro mě vždycky jednání s kulturními institucemi a galeriemi, které se doufejme přerodí v nějaký zajímavý projekt.

Mojí opravdu srdeční záležitostí je spolupráce se Sydney Jewish Museum, kde se setkávám s několika přeživšími holocaustu, kteří pocházejí z Československa a které mohu skromně považovat za své přátele. V několika případech jsme jim pomohli zaplnit prázdná místa v jejich rodinné historii, což bylo pro mě neobvykle zajímavým dobrodružstvím do neméně zajímavé, i když smutné historie.

Jak se vyvíjí ekonomická spolupráce mezi Austrálií a Českem a co znamená pro naši republiku?

Austrálie není z hlediska České republiky hlavním obchodním partnerem, nicméně máme samozřejmě snahu o to, aby se vzájemná obchodní výměna zvyšovala. Kromě velmi úspěšné Škodovky se rýsuje několik dalších příležitostí, které se doufejme, stanou realitou. Perspektivní obory pro české subjekty jsou důlní, těžební a ropný průmysl a energetický a obranný průmysl, na které v poslední době zaměřujeme svoji pozornost. Věnujeme se ale i jiným, menším odvětvím. Je nutné říci, že vstup na australský trh pro zejména menší obchodníky a subjekty není nijak jednoduchý. Jednak je celkem obtížné najít „skulinku“ pro služby nebo zboží, které na australském trhu chybí a pak je důležité, aby nabízené zboží bylo cenově konkurenceschopné, což je vzhledem k nákladům na dopravu a všechny ostatní administrativní požadavky velkým oříškem.

Pobočka CzechTrade v Sydney, která je zde již pátým rokem, a se kterou náš úřad úzce spolupracuje, poskytuje výraznou asistenci českým firmám, které mají zájem na australském trhu působit. Doufejme, že i díky zprostředkování účasti českých firem na několika australských veletrzích bude vzájemná obchodní bilance po období stagnace opět růst.

Jsi právě v poločase svého působení u protinožců, - co považuješ na svém postu za nejtěžší, nejnáročnější?

Nejnáročnější úkoly jsou spojeny s konzulární agendou. Máme bohužel případy, kdy řešíme situace úmrtí našich občanů. Zejména v případě mladých lidí se jedná o situace emotivně vypjaté, kde je ale potřeba řešit věci rychle a racionálně, a přitom velmi citlivě. To jsou potom protetelefonované hodiny po nocích a komunikace s rodinou na druhé straně světa, která musí vědět, že jí pomáháme na maximum. Nejsem stroj a emoce pochopitelně pracují, ale vím, že já jsem ta jediná, která je v tu chvíli tady a postará se. Tohle jsou chvíle, které jsou velmi náročné, ale zároveň okamžiky, kdy jedu naplno, protože je to potřeba. Nikdo nevíme, co se kdy může stát nám nebo našim blízkým. V těchto chvílích je prostě potřeba, aby tu někdo byl. Všechny tyto situace ve mně zanechávají stopu, pochopitelně. Ale zároveň pocit, že jsme mohli aspoň trochu pomoci.

Náročný je pro mě boj s administrativou. Byť se snažíme lidem co nejvíce odlehčit od všech formulářů, osobních návštěv u nás na konzulátu a zaslání stohů papírů se všemi razítky, jde to ztuhá. Mrzí mě, že v důležitých oblastech, což jsou pro mě volby a vydávání pasů, je situace pro naše občany pořád neuspokojivá. Snažíme se o změnu, a to i s pomocí krajské obce, ale prozatím není dostatek těch, kteří by nejen naslouchali, ale přešli k činům. Přesto doufám, že to nebude boj s větrnými mlýny a snad se povede někam posunout.

Prekvapivá je pro mě skutečnost, že zejména mladí lidé dostatečně nevyužívají informací, které jim poskytujeme. Snažíme se maximum informací sdělit přes naše webové stránky nebo facebookový profil, nicméně lidí, kteří by si informace zjišťovali předem, není moc. Volí raději e-mail nebo telefon, a to i v případech, kdy mají informaci zcela jasně k dispozici... moje kolegy potom odvádí od ostatní práce vysvětlování a odpovídání na e-mailové dotazy, což vede k nespokojenosti druhých. Edukace v této oblasti je jednou z našich dalších výzev.

No, potřebovala bych, aby měl den více než 24 hodin. Mám v hlavě tolik nápadů... ale čas chybí. I když jsem „lucky girl“ v tom, že v podstatě nemusím věnovat energii a čas malichernostem (i když ani tomu se občas nevyhnu), času asi nebudu mít nikdy nazbyt. Je to jízda, ale krásná! Stejně tak bych uvítala, kdybychom měli více finančních prostředků a nemuseli organizovat akce na koleni, ale to je asi tak jako s tím časem.

Co byla dosud nejsložitější záležitost nebo výzva, kterou jsi jako generální konzulka v Austrálii musela vyřešit?

Vypjatých momentů bylo několik, zejména v situacích operativních změn programů předem dlouhodobě do detailu naplánovaných větších kulturních akcí. Nicméně i za pomoci mých kolegů jsme všechno zvládli a dneska přidáváme tyhle historiky k lepšímu. Takové infarktové situace jsme zažili všichni a já jsem ráda, že jsme vždycky obstáli.

Výzvou pro nás bude pochopitelně oslava letošního stoletého výročí založení republiky, které chceme pojmut skutečně slavnostně a důstojně. Přípravy jsou již v plném proudu a já doufám, že obstojíme i v říjnu.

Jak podporuješ mladé Čechy, kteří studují v Austrálii?

Jak jsem již uvedla, mám z nich velkou radost, a proto se s nimi snažím být v kontaktu, jak to jen jde. Opravdu hodně mi pomáhá to, že jsou to všechno nadšenci, kteří organizaci akcí pro českou komunitu a hlavně mládež dělají ve svém volném čase, bez nároku na honorář a přitom profesionálně a s velkou radostí. A to všichni, nejen v Sydney a v Melbourne, ale i v Perthu, Adelaide, v Brisbane a na Novém Zélandu. Všichni zaslouží velkou jedničku, protože bez nich by se spousta akcí nemohla uskutečnit. Spoustu akcí proto organizujeme právě se zaměřením na mladou komunitu.

Snažíme se, abychom do Austrálie a na Nový Zéland dostali i umělce, kteří mladou českou komunitu přitáhnou. Divadla, koncerty a vystoupení ostatních umělců se snad v posledních letech daří, i nebo vlastně zejména díky krajským spolkům a školám. Moc ráda bych se také podívala na všechny filmy všech filmových festivalů, které se po Austrálii konají, ale tohle prostě nestíhám. Všichni organizátoři nabízejí opravdové pecky, které mladou komunitu zajímají. My můžeme našťěstí i filmové festivaly alespoň finančně podpořit nebo pomoci se zajištěním filmových produkcí.

Jsem ráda, že se po letech tápání povedlo zajistit vyslání pana učitele Kostečky do české školy v Adelaide. Pan učitel působí v Adelaide již druhým rokem a jeho vyslání bude, doufám, ještě další dva roky trvat. Kromě toho, že učí ve škole v Adelaide, komunikuje i s ostatními školami a již dvakrát navštívil školy na Novém Zélandu. Přes některé výzvy, kterým čelil zejména při získávání víz, se tu už pan

učitel zabydlel a já doufám, že bude sdílet své znalosti a metodické postupy s ostatními školami v Austrálii a na Novém Zélandu. Příležitost byla právě v květnu v průběhu konference českých škol v Austrálii a na Novém Zélandu.

Jak bys porovnávala Čechy žijící v Austrálii a Čechy žijící v České republice?

Většina Čechů v Austrálii je hodně v pohodě a to je jednoznačné plus. Stejně jako Australané sice hodně pracují, ale zároveň si dovedou užít života. Nic není zadarmo a já obdivuji to, jak se spousta z nich vypracovala v podstatě z ničeho a dosáhla toho, že žijí spokojeně a jsou zajištěni. To platí pochopitelně pro všechny naše krajany, jak ty dříve narozené, tak pro ty, kteří do Austrálie přišli v posledních dvaceti letech. Nejsou to přitom jenom špičky v úzkoprofilových oborech, ale výborní řemeslníci, drobní podnikatelé, zdravotnický personál a všichni ostatní. Klobouk dolů. Zároveň jsou až na výjimky velmi komunikativní a příjemní. Ta pohoda mi v Čechách místy chybí. Čechům v Čechách chybí trochu toho nadhledu a taky trochu toho cestování, které k nadhledu a rozhledu určitě pomáhá. Kdyby se trochu té pohody dalo přenést do Čech, ubralo by to stresu a uspěchanosti, to je bez diskuse. Je ale vidět, že v Čechách se tohle pomalu mění, a to je fajn.

Co tě na tvé práci nejvíc těší, naplňuje?

Nábojem číslo jedna je pro mě kontakt a komunikace s lidmi, ve všech situacích. Jsem ráda, že se můžu potkávat s lidmi na nejvyšší úrovni, ale i s ostatními, třeba u nás na přepážce. Člověk se dozví tolik zajímavých příběhů. Kolikrát je popovídání s maminkou nově narozeného človíčka mnohem zajímavější a zábavnější než celodenní diskuse o politických tématech. Krásnou zkušeností pro mě byly volby, které se na našem úřadě konaly. Tolik pozitivní energie - myslím tedy pozitivní energie vyzařujících z voličů jsem už dlouho nezažila.

Velkou motivací je pro mě možnost lidem pomoci nebo něco usnadnit nebo je prostě přivést k tomu, že zdánlivě

neřešitelný problém je možné vyřešit. Ne vždycky se to povede, jsou pochopitelně věci, které prostě zajistit nedovedeme, protože jsme limitováni právním rámcem našich zákonů. Ale když od nás odchází spokojený žadatel o cokoli s tím, že nejsme jenom byrokratická saň, je to bezva.

Moje práce je spojená s cestováním, což bylo vždycky zároveň i mojí vášní. Ne vždycky je to jednoduché, spoustu služebních cest podnikám v podstatě na otočku (za což se všem mým milým hostitelům omlouvám), ale i tak jsem šťastná, že tohle privilegium moje povolání přináší. Můj kalendář je momentálně do listopadu zaplněný, a to ještě není všemu plánování konec. A byť se snažím být tam, kde je to potřeba, vím už teď, že určitě některé kolegy bohužel zklamu.

Kdybys mohla, je něco, co bys ve své roli konzulky ráda změnila?

... ten čas.

Co si myslíš, že by se dalo zlepšit v našich krajan- ských komunitách?

Na mnohých místech určitě komunikace uvnitř komunity. Myslím, že někde vážně komunikace mezi mladší a starší generací. V dnešní době, kdy mladí členové komunity jsou v podstatě od svého příjezdu do zahraničí velmi „mezinárodní“, pokud jde o život na sociálních sítích, možnost komunikace s domovem prostřednictvím Skypu a jiných aplikací a možnosti cestovat do Evropy v podstatě kdykoliv, je čím dál tím těžší mladou komunitu přitáhnout a pracovat s ní. Ne všude je to ale problémem.

Asi se nemusím ptát na tvůj vztah k Austrálii.

Čím na tebe tato země nejvíc zapůsobila?

Ano, to je pravda. Austrálie na mě zapůsobila od prvního okamžiku, kdy jsem vystoupila z letadla. Lásky na první pohled. Tím, jak jsem Austrálii začala více poznávat, bylo vymalováno. K tomu pohodová a usměvaví lidé žijící velmi aktivním životem, spousta zajímavých našinců a dalších lidí, které jsem v průběhu let poznala, to všechno přispívá

Hotel Vila Olga

Krásný, zrenovovaný rodinný hotel Vila Olga v Jevanech se nachází v přírodní rezervaci Voděradské bučiny. Hotel je obklopen kaskádou rybníků, rozlehlými lesy a nádhernou přírodou.

Vila v prvorepublikovém stylu nabízí ubytování v komfortních pokojích s výhledem do zahrady. Pokoje jsou vybavené satelitní LCD TV, minibarem, psacím stolem, bezplatným Wi-Fi připojením a koupelnou se sprchovým koutem a toaletou. Výborná snídaně zahrnutá v ceně. K dispozici salónek a prostorná společenská místnost. Součástí hotelu je lesní zahrada, tenisový kurt, v okolí naleznete golf, bowling a upravené cyklostezky.

Dle Čechoaustralánů představuje Vila Olga výjimečné ubytování v této vyhledávané lokalitě.

Hotel Vila Olga, Rekreační 55, 28166 Jevany, Czech Republic
+420 777322532, hotel@vilaolga.cz, www.vilaolga.cz

k mé osobní pohodě, která je nesmírně nutná i pro moji práci.

Na Austrálii mě ohromně baví ten prostor – člověk jede hodiny a hodiny a nepotká nikoho. Tyhle chvíle si nesku- tečně užívám, protože můžu úplně vypnout a chvílku nepřemýšlet (to mi ale moc nejde). V tomhle ohledu ale Austrálii zdatně konkuruje Nový Zéland, to nepopírám. Samozřejmě, že všechno není jenom růžové, ale pozitivní dojmy více než převyšují ty ostatní.

Máš zde nějaká obzvlášť zamilovaná místa?

No, jak to říci, abych na něco nezapomněla nebo někoho neurazila... Pořád je co objevovat a pořád je možné jezdit na nová a nová místa. Přesto jsou místa, kam se ráda vrátím a budu se vracet, i když moje působení v Austrálii skončí. Kromě Tasmánie je to určitě Great Ocean Road v každém ročním období, i když jsem tu ztratila pár bodů za překročení rychlosti. Byla jsem nadšená z Perthu, kde jsem konečně měla možnost strávit pár dnů i soukromě. Zase něco jiného, krásného. Čeká mě Severní teritorium, na to jsem zvědavá...

A mám pár oblíbených kavárniček v Sydney, které jsou mým druhým domovem, v plné anonymitě. A pro mě su- chozemce je určitě pořád elektrizující pohoda v podvečer na některé z pláží. Občas si říkám, že to ani není pravda... zvlášť když tu pláž mám skoro u nosu. Anebo jenom kousek na sever.

Je nějaké vysněné město ve světě, kde bys chtěla působit dále v diplomatických službách?

Po Sydney bude jakákoliv další volba trochu problém. Ale všechno krásné jednou skončí. Ráda bych se asi vráti- la na chvíli zpátky do Čech, na Ministerstvo zahraničních věcí. Před výjezdem do Sydney jsem byla v Praze pět a půl roku a moc mě to bavilo. Potřebuji práci, která mě naplňuje, a i doma je jí spousta. A já jsem pořád českým patronem. Časem se uvidí, kam mě osud zavane. Nikam blízko to ale asi nebude.

Jako diplomatka máš nějakého oblíbeného politika, kterého oceňuješ, a proč?

V poslední době bohužel není moc možností na vybranou. Případá mi, že homo politicus, který by nebyl sebestředný, neztratil kontakt s realitou, dovedl by jednat rozvážně, rozumně a důstojně, s vědo- mím toho, že věci nečiní pro sebe, ale pro druhé, a ještě by uměl naslouchat druhým a respektovat jejich názory nebo uznat vlastní chybu, je kriticky ohrožený živočišný druh. Jsem ale optimista, a tak doufám, že brzy něko- ho takového objevíme nebo si uvědomíme, že ho máme. Zatím si tedy budu muset vystačit se vzory z naší minulosti, ať již (dnes) té stoleté nebo té revoluční.

ZPÍVÁNÍ A HRY aneb Česká škola Melbourne

Zuzana Vasitch

„Já rostu a vůbec mě to nebolí a v noci spím a rostu a rostu cestou do školy...“

Stále se učíme něčemu novému. A přestože vynaklá- dáme hodně úsilí, získané zkušenosti a zážitky nás nabíjí energií novou a obohacují nás, roste naše mysl a naše chuť růst dál. Někdy přicházejí i malé nezdary a zklamání, ale úspěchy, kterých dosahujeme, tyto da- leko předčí a pohání nás vpřed a současně nás naplňu- jí pocitem štěstí. Pokroky jsou naším hnacím motorem a chvála, potlesk a jakékoli ocenění a radost z vykona- ného nás dále motivují.

Z myšlenky se zrodí plán – zasadíme semínko, výhonek opečováváme a zahrnujeme svou pozorností a láskou, postupně vyraší listy, rostou větvičky a větve, až vyroste pořádný strom. A když ten strom rozkvetne, tak je to něco překrásného, úžasného a obdivuhodného zároveň. Česká škola Melbourne je mým krásným košatým stromem.

A když se pak všech čtyřicet dětí z České školy Mel- bourne oblékne do krojů, a děvčata, která jsou se svý- mi červenými sukněmi a šátky jako pole máku, společ- ně s chlapci v modrých zástěrách a bílých košilích zazpívají ty naše české písničky, perličky na šňůrce navlečené, tak už si ani více nemůžeme přát. Je to krása na pohled a jsme na ně tolik pyšní. Česká škola Melbourne (ČŠM) je pro mnohé jako druhá rodina, dru- hý domov, kde se cítíme dobře. Renata Hasenkopfová, knihovnice ČŠM, o tom píše: „ČŠM pro mne osobně, a věřím, že i pro některé další maminky, je něco jako sůl, bez které si život v Melbourne dokážu jen těžko představit. Do jejího založení jako by právě toto v mém „zdejší/melbournském jídelníčku“ chybělo. Pro mnohé české maminky je důležité, scházet se v sobotní české škole, je to jako bychom přicházely domů mezi své kra- jany a ožily a popovídaly si, zazpívaly, zatancovaly. Docházím do české školy, do Sokola, velmi ráda, jsou tam skvělé maminky, výborné učitelky, šikovné děti. Cítím se mezi nimi jako doma v Čechách, kde jsem žila před 15 lety.“

„Člověk musí jet daleko, hrozně daleko, aby se dostal co nejlíže k domovu“

Co všechno pro nás vlastně znamená Česká škola a s ní spojené akce Slavnost Slabikáře a Noc s Ander- senem? Tuto otázku nám položila dokumentaristka Marta Růžičková se svým štábem z České televize, kteří nás v melbournském Sokole a v Galerii Domov, kde školu provozujeme, poctili letos v únoru svou návštěvou. Nejen já jsem zjistila, že to, co je mi tak dra- hocenné a nosím si v srdci, je jen velmi těžké vyjádřit slovy, obzvlášť pak v záběru televizní kamery. Myšlen- ky, které bychom rádi verbalizovali, se hrnou proudem peřejí a kaskád, ale ta správná slova přesto zůstanou nevyřčena. Je to proto, že naše Česká škola pro nás

znamená více, než slova mohou říci. Význam naší školy není jen v úspěších dětí, radost z jednotlivých akcí je silně umocňována vzdáleností od naší rodné vlasti, vy nahrazujeme si, po čem se nám stýská. Zároveň nám Česká škola Melbourne poskytuje i více. Protože prah- neme po všem, co je české, účastníme se mnoha čes- kých projektů a akcí, které by pro nás v České republice nebyly samozřejmostí – Čtení pomáhá, Noc s Ander- senem, výtvarná soutěž MDVV Lidice, taneční a pěvec- ká vystoupení v krojích, stavění májky, vynášení Moré- ny, mikulášská besídka. To vše je nám zde vzácnější a nenecháme si žádnou příležitost ujít.

Slavnost Slabikáře

V České škole Melbourne se děti učí od raného věku zábavnou interaktivní formou výuky v programu *Zpívání a hry*, který probíhá za aktivního zapojení rodičů a mohou se jej účastnit pokročilí i úplní začátečníci. Základem je rytmus a česká písnička. Výuka je spojena s oslavou českých svátků a tradic. Hlavním cílem školy je vzbudit v dětech zájem, motivovat je, uchvátit je a nadchnout je i jejich rodiče k dalšímu rozvíjení českého jazyka. Děti od 4 let navštěvují také předškolní tema- tickou výuku. V šesti letech, ideálně po ukončení první- ho roku školní docházky v australské škole, děti začínají číst ze Slabikáře. Poctivě se prokousat Slabikářem nám trvá přibližně rok a půl.

Dokončení Slabikáře je vrcholem dlouhodobého snaže- ní. Děti (i rodiče) již mají napůl vyhráno, protože dosáhli úrovně, kdy mohou své jazykové dovednosti samostat- ně rozvíjet čtením českých knih. Také proto je zcela zásadní tento významný mezník a obrovský úspěch náležitě oslavit. Slavnost Slabikáře je závěrečné oceně- ní právě těch žáků, kteří dokončili český Slabikář.

Děti jsou za odměnu pasovány na čtenáře ohromným mečem, k velkolepé oslavě patří dort – napodobenina samotného slabikáře, který děti mohou symbolicky sníst. Prvních deset čtenářů jsme pasovali v květnu 2014, tedy čtyři roky po založení školy. Příští várka čte- nářů si musela počkat další tři roky až do května 2017, než proběhlo druhé pasování.

Sál Sokola Melbourne zaplní děti, rodiče, prarodiče a ostatní příbuzenstvo, včetně těch, kteří česky

nerozumí, významné osobnosti naší komunity a zástupci místních organizací. Poté, co děti předvedou pásmo písní a veršů a prokážou, že umí číst, pokleknou k slavnostnímu pasování konzulem nebo konzulkou ČR. Hrdě pak nosí šer- pu s nápisem *Čtenář*. Přibližně za čtyři roky se děti naučí nejen číst, ale osvojí si také nejméně sto písní a říkadel, poznají české tradice a získají znalosti z prvouky, zúčastní se mnoha vystoupení na veřejnosti, ve škole stráví nespočet- ně sobot a obětují mnoho času i cestováním do školy. Za tím vším stojí obrovský kus práce ze strany učitelek a především pak rodičů a dětí samotných.

Jako hlavní organizátorka slavnosti, zakladatelka školy, učitelka všech deseti čtenářů a matka dvou nově pasova- ných čtenářek jsem přípravu první Slavnosti Slabikáře a její samotný průběh hodně prožívala. Byl to den, kdy se naplni- la nejenom naše očekávání, ale mnohem více. Dojemné a radostné zadostiučinění a nezapomenutelné osobní oka- mžiky, které jsme prožívali všichni společně, vehnaly mně i dalším maminkám slzy do očí.

Hana Flanderová, generální konzulka ČR v Sydney, která pasovala čtenáře České školy Melbourne v roce 2017, o akci napsala: „*Setkání s vámi všemi bylo pro mě nesku- tečným zážitkem a možnost pasovat děti na čtenáře byla pro mě velkou ctí. Program, který děti s jejich úžasnými učitelkami nacvičily, byl opravdu krásný; bylo vidět, že děti do školy chodí rády a hlavně to, že návštěvy školy přinášejí krásné výsledky. Tolik českých písniček v téměř profesio- nálním podání českých herců jsem už dlouho neslyšela. Jak by ne, pod vedením takových milých a nadšených ma- minek a učitelek.*“

Česká škola druhý domov

Nabytá schopnost čtení v českém jazyce otevírá dětem dveře k dětské literatuře, do světa pohádky, příběhů smýš- lených i pravdivých, dávných i novodobých, rozšiřují si svou slovní zásobu a představivost a nás dospělé navrací do dětských let. Přestože mé dcery jsou již zdatnými čtenář- kami, velmi ráda jim nadále předčítám knihy, které jsem četla jako dítě, a poznávám s nimi příběhy nové. Nechat se pohltit neznámým příběhem, nebo si připomenout ty, které zůstaly pozapomenuty, podpořit dětské čtenářství, v tom nám napomáhá český, dnes již mezinárodní, projekt Noc s Andersenem, který má stejný cíl jako naše škola – vzbudit

zájem dětí o dětské čtenářství, dát dětem osobní příklad a ukázat jim, že číst je veliké dobrodružství.

V české škole neučíme jazyku jen děti, hodně získávají také maminky a učí se i učitelky, vážíme si všech návštěv z rodné vlasti, rodinných členů a hostujících umělců, kteří k nám zavítají. Česká škola Melbourne je naše rozšířená rodina, vznikají zde přátelství dětí i rodičů, přátelství na celý život, protože máme tolik společného a nacházíme jeden u druhého pochopení a porozumění. Užíváme si idylických chviliek, když maminky štěbetají česky a děti si hrají nebo nedaleko naslouchají jejich rozhovorům, když maminky z krabiček nabízí k ochutnání, co tento týden napekly. Nikdy jsem nemohla odolat pravému českému čerstvé upečenému chlebu, ale teprve po dvaceti letech v Austrálii jsem se díky šikovným maminkám v naší škole naučila i já péct chléb z kvásku. Tak daleko jsem se musela odstěhovat, abych plně docenila tento „boží dar“ a pochopila, proč právě chlebem a solí se uctívají vzácné návštěvy a těší mě, když touto zdánlivě jednoduchou pochoutkou mohu udělat radost někomu jinému.

Jako ředitelku České školy Melbourne mě ke všem aktivitám školy váže hluboký osobní vztah. K založení školy mě vedla touha po oživení českého jazyka u svých v té době tříletých dcer a dalších dětí, aby pochopily, že tento barvitý jazyk není pouze nástrojem komunikace mezi nimi a jejich maminkou nebo tatínkem, aby pochopily, že takto mluví kromě babiček a dědečků v Čechách, které občas navštívíme o prázdninách, také mnoho dalších lidí, aby poznaly, že naše mateřština, plná drncících R a řezavých Ř a měkkých souhlásek a slabik, je krásná a možná nejkrásnější, a že i jim je blízká a snad jednou bude nejbližší.

Když jsme před osmi a půl lety program Zpívání a hry začínali, děti se scházely v jedné skupině pod mým vedením. Dnes se děti učí v šesti třídách rozdělených podle věku a jazykových schopností a o chod školy se stará šest nadšených učitelek a naše oddaná knihovnice. Tehdy i dnes jsou učitelky převážně z řad maminek našich školáček, a přestože původní nejmladší generace, která byla podnětem k založení školy v roce 2010, se účastní už jen příležitostně, Česká škola Melbourne zůstává místem setkávání komunity, naší velké rodiny, místem našeho domova ve veliké dálce.

„Podařilo se nám, společně s dalšími učitelkami, v rámci České školy vytvořit něco, co nám všem maminkám, které do České školy přicházíme, a které bychom rády předaly ten krásný a bohatý český jazyk dál našim dětem a snad i jejich dětem, obohacuje zdejší život. Snad se nám tím i některým méně stýská, po rodině, po českém jazyce, domově a kultuře, která je v naší vlasti tak bohatá a která nám tu tolik chybí. Jsem ráda, že se mohu aktivně podílet na chodu České školy, ať už jako Pohádková babička, asistentka při výuce a hlavně jako knihovnice. Jako matka jedenáctileté dcery Aničky, která školu navštěvovala od tří let a opravdu hodně se zde naučila, oceňuji rozmanitost a množství titulů, které naše knihovna nabízí. Bohatá nabídka odborných titulů

pro rodiče, knížky, časopisy a DVD pro náctileté a velký výběr knížek, CD a DVD pro nejmenší, které jsou v největší oblibě. Těší mě, když mohu doporučit tu či onu knížku, písničku, film a když vidím, že i děti přicházejí ke stolu s knihami a samy si tituly vybírají a přinášají mamince k zapůjčení.“ popisuje svůj vztah k ČŠM Renata Hasenkopfová.

Tak jako naše knihovnice a moje velmi dobrá kamarádka Renata v úvodu píše o jídelníčku aktivit, chtěla bych já v závěru napsat o recepturách naší výuky. Původní osvědčená receptura se zakládá na pečlivém smíšení lidových písniček a dětských říkadel a básní, moři času, spoustě nápadů, tvořivosti a energie okoreněné více než špetkou lásky, porozumění, společné radosti, trošky hloupostí a bláznivých a geniálních nápadů našich maminek. To vše je naše Česká škola Melbourne a ten nejlepší recept na úspěch na cestě k bilingvnosti.

VELIKONOČNÍ ROZJÍMÁNÍ

Přemysl Kunz

**Už od let na gymplu toužil jsem po Dimplu,
 o Henessym sníval, Calvados uctíval.
 Než k kostelům, úřadům,
 k Tuzexovým výkladům
 chodíval jsem stát.
 A že bonů nemaje,
 čekal jsem, až uzraje
 chvíle vzlétnout nad dráty.**

**Stalo se - a za vraty
 život jak song načatý
 rozehrál svůj chór.**

**Jenže teď ten Dimple
 připomíná gympl,
 čaje, první taneční,
 tajný koňak vaječný.
 Kdy s jalovcem, tatarem
 chodil ogar s ogarem
 koupat holky v ranní rose.
 Když sis přivstal, dařilo se.
 Kdo měl štěstí po ránu,
 koupal holku v pyžamu.**

**Z toho plyne poučení:
 Ač po letech v Austrálii
 Dimple není utopii,
 pomlázek den mého mladí
 Easter Bunny nenahradí.**

ZAJÍMAVÁ DOBA MILOŠE FORMANA

Veronika Boušová

Americký selfmademan, který v jádru zůstal Čechem nasáklým esencí své domoviny a v Hollywoodu točil velkofilm, vycházející z českého podhoubí. Takové myšlenky mně běží hlavou při vzpomínce na nedávno zesnulého filmového tvůrce a režiséra Miloše Formana († 14. 4. 2018). Stálíci v politickém a kulturním chaosu. Člověka, s nímž na dálku souzníte, aniž jste se znali osobně. Po mnoha letech znovu listuji jeho autobiografií „*Co já vím aneb Co mám dělat, když je to pravda?*“ Forman jí se smíchem uděloval podtitul „*Miloš Forman, jak ho vidí Jan Novák*“, protože právě ve spolupráci s výborným spisovatelem a scénáristou Janem Novákem kniha vznikla.

Text plyne přirozeně, se všemi osudovými tragediemi, paradoxy, vítězstvími. Vytváří vrstevnatý portrét Formanovy lidskosti, nakreslený přímočarými tahy. A upřímný. Osobnost se pozná podle schopnosti přiznat své chyby

a napravit je, i když příležitost k nápravě dostane jinde a jindy. Forman vypráví o studu, který jako dítě poprvé zakusil, když se pokusil podvádět v šachovém mači. Jeho bratr jako kluk jednou porazil slavného kubánského šachistu, mistra světa Capablancu, a nositel rodinné tradice Miloš právě dostává lekci z umění prohrávat. V branži se mu bude hodit třeba hned na začátku kariéry, kdy se mu s kolegy nepodaří napsat scénář podle představ významného italského filmového producenta Carla Pontiho. Vypráví také o zbabělosti, kdy se nedokázal otevřeně postavit za šikanovaného kamaráda. Z kapitol o holkách zase přímo číší klukovské spikleneckví i frajerské vychloubání, to pomyslné „*Já ji dostal!*“ Jako byste ho slyšeli, vyprávět si s kamarády někde u piva a přitom cítíte, jak se citová křehkost pere s fyzickou touhou. Forman svoje 13. komnaty nezamyká. Proč také. Dávno je známe - už z jeho prvních filmů *Černý Petr* a *Lásky jedné plavovlásky*. Jde ale klidně až na dno svých traumat. Když dům Formanových prohledávalo gestapo, nepodařilo se mu odtlačit těžkou almaru, za níž maminka ve spíži schovávala zásoby jídla. Obraz nemocného malého kluka, který se ze všech sil snaží o nemožné, se vám rázem prolne se záběrem herce Jacka Nicolsona, jak se pokouší zvednout žulový kvádr v *Přeletu nad kukaččím hnízdem*.

„*Ať žiješ v zajímavé době,*“ zní (podle autorů knihy) „jedna čínská kletba“, která se v tuzemské české kapitole Formanova života prezentuje v celé své tragikomické opulentnosti. Faleš udavačů nacistického i komunistického režimu. Nepřejcnost a škodolibost, která pošle nevinného člověka na smrt jednou poznámkou na osobním spisu: „*návrat nežádoucí*“. Oba režimy se na Formanově životě podepsaly a v tomhle smyslu nabývá jeho biografie až antického rozměru, protože on je vítěz. Ten moment nepřichází snad ani tak s Oscary, i když Amerika miluje vítězíci outsidersy. Z hlediska české historie ale víc rezonuje moment, kdy českoslovenští soudruzi v 80. letech neodolají vidině valut a pustí emigranta točit do Prahy velkofilm *Amadeus*. Dokonce s českým komparzem, kterému produkce vymůže stejný catering jako celému štábu – potraviny dovážené ze „západního“ Německa. Sřet dvou světů skvostně popisuje historka o tom, jak Američané na Den nezávislosti spustili při natáčení ve Stavovském divadle na plné pecky americkou hymnu a rozvinuli vlajku. Přítomní donašeči, kteří Formana a jeho okolí sledovali, si o události zřejmě nedovolili nikde nic říct. Být přítomen a neprotestovat – něco takového nemohli estébáci před nadřízenými obhájit...

Co se týče Formanova filmového vidění světa, zrodilo se prý v době jeho dětství při návštěvě divadla v Poděbradech, kam přijela hostovat Vlasta Fabiánová, uvyklá mnohem většímu prostoru. „...vedle přirozenosti těchto poděbradských kupců trčela hvězda Národního divadla jako péro z gauče,“ píše se v autobiografii. Zároveň, možná nevědomě, tu Forman získává podnět k propojování profesionálů s laiky: „...neherci nutí herce do bezprostřední pravdivosti, zatímco herci dávají scéně rytmus a tvar, který neherci necítí,“ vysvětluje ke způsobu, jímž dosahuje dojmu maximální autenticity. Když se jako filmař po emigraci v Hollywoodu vrací k velkým gestům, zachází s nimi citlivě snad právě proto, že je nepřijal napoprvé, ale blíží se k nim oklikou. Stejně laskavě nastavuje zrcadlo všednímu životu. Ve filmu „*Hoří, má panenko*“ přiznává skrze civilní výraz amatérů prostotu, nízkost i nějaké to „čecháčkovství“, ale nevysmívá se. Nikdy. Forman s hluboce lidským vhladem konstatuje – a tím naléhavější obrazy vytváří. O mimořádnosti jeho citu pro detail, střih a rytmus netřeba psát. Je to alchymie, založená na skvělém pozorovacím talentu a zkušenostech. Kdyby v dětství a mládí neprošel emocionálním peklem, ztrátou rodičů, vyhazovem z milované školy a tak dále, možná by jeho filmy nikdy nebyly tak výjimečné. Optimista Forman je dítětem temných časů českého národa a ty otisky do svého posledního celovečerního snímku *Goyovy přízraky* z dob inkvizice, prvního totalitního režimu v dějinách. Popisuje všechny mechanismy totality. Poslední vzkaz nám, pozůstalým. Stojí za to, ho opět a bedlivě zhlédnout...

Sára Saudková - Miloš Forman a jeho múza, 2009

Časopis ČECHOAUSTRALAN UVÁDÍ:-

Nový měsíčník MY, který začal vycházet v České republice začátkem tohoto roku. Redakce MY chce (podobně jako Čechoaustralan) jeho prostřednictvím posilovat - nepatetickým způsobem – vědomí příslušnosti k naší zemi a hodnotám, které nám naši předci zanechali. Na jeho stránkách si najdou své zájemci o historii, národní tradice, kulturu, památky, řemesla, českou kuchyni a vlastně vše, co je ryze české (moravské, slezské). Nejde o časopis s politickým obsahem, obsahuje obecnější témata spojená s osudy naší vlasti. A k nim patří i příběhy našich krajanů, politických exulantů i těch, kteří se toulají po světě z jiných důvodů. www.mesicnikmy.cz

ZÁHADA ŠIFRY MY

Petr Hájek - šéfredaktor MY

Kdo jsme? Kde žijeme? Co prožíváme? Jaké máme radosti a starosti? Co umíme? Čeho si vážíme? Co se nám líbí? S kým se přátelíme? Koho máme rádi? Co o sobě víme? Co jsme zapomněli? Čemu se smějeme? Co po sobě zanecháme?

Je to záhada. Spočívá v tom, že MY obsahuje všechna JÁ – TY – ON – VY – ONI (ONY, ONA). Moc si to neuvědomujeme. Uprostřed každodenního shonu, starostí o své blízké, o zdraví či peníze, prožíváme stále méně a méně naši osudovou vzájemnost. I moderní komunikační technologie nás ve skutečnosti dále uzavírají do malinkatého prostoru našeho bezprostředního okolí. Nikoli více, ale stále méně toho o sobě víme.

Protože MY nejsme jen ti, kdo aktuálně vytvářejí a obývají náš dědičný prostor, domov, vlast. Každý rok se zde mnoho z nás narodí a mnozí navždy odejdou. Z toho našeho věkovitého domu, který má už víc než tisíc pater – pokud budeme brát rok za jednotku, v níž opět něco „přistavíme“. A ti, kteří stavěli před námi, ONI – to jsme samozřejmě také MY, ač na to (ke své škodě) často a stále více zapomínáme. Nejenže na základech a nesčetných „patrech“, které ONI vytvořili, spočívá naše současnost, ale ve svých poschodích zanechali také nedocenitelné poklady, které MY máme na dosah.

Nejde jen o skutečné „hlubiny“. O těch se spíše dohadujeme. Vždyť i posledních sto pater, v nichž jsme na průčelí nápis KRÁLOVSTVÍ vyměnili za REPU-BLIKU, známe jen zběžně. A ještě často jen jako „pověsti“, jejichž hodnota je mnohdy sporná. Dokonce i předposlední „úsek“, téměř čtyři desítky pater našeho velkolepého domu, v nichž mnozí z nás prožili podstatné chvíle svých životů, se ztrácí v mlhách. I proto, že je často lakován do jednobarevných tmavých odstínů, ačkoli byl pochopitelně stejně plný barev, jako během všech „stavebních úprav“ před tím i potom.

Koneckonců – všechno už tu bylo. A přece je vždycky všechno jinak. Stejně jako naše současnost. I časopis s názvem MY tady existoval v šedesátých letech minulého století. Vycházel v Brně a byl skvělý. To naše MY na něj přímo nenavazuje, ale také se nechce tvářit, že o něm neví. Že jej neinspiruje. Že ti, kteří ho tehdy tvořili i ti, kteří ho s takovou radostí četli a prožívali, nejsme my.

Naopak. Je jedním z mnoha kamenů mostu, jež stavíme. Abychom se po něm mohli společně procházet. Vyprávět si své malé i velké příběhy, zkušenosti, rady a – třeba i vtipy. Protože humor a smích byly vždy maltou i nepřekonatelnou zbraní k obraně té naší stavby, kterou nám tolikrát chtěli nájezdníci vzít, aby také díky hrdinství nesčetných MY nakonec vždy odešli s nepořízenou. Když na ně zapomeneme, už to nebudeme MY.

Nechce to moc. Prostě jen společně jít tou úchvatnou zemí v srdci Evropy, rozhlížet se, procházet různými prostory toho našeho Domu o tisíce pater, jak napsal jeden z našich velkých duchů. S hrdostí těch, kdo svůj osud v něm přijali a spravují jej pro budoucí příští. Tak, jak je to běžné v každé rodině, obci, ve společenství s dávnou a slavnou historií a pozoruhodnou přítomností.

Šifra se značkou MY je velký příběh plný tajemství i záhad. Rozumu i vášní. Hrdinství i zrady. Pádů i vítězství. Víry i beznaděje. Duchovních obrů i malých hlupáků. Ale především těch, jimž se chybně říká „obyčejní lidé“. Protože takoví neexistují. Každý jsme políčkem filmu, jaký by nikdo nikdy nenatočil, protože skutečnost je vždycky víc. To je naše společenství, o kterém chceme vyprávět. Spolu s vámi.

Všichni jsme MY.

Panebože PROČ... aneb jak se stát Světicí

Alena Klímová-Brejchová

*Jsme prach na přílbě z lidských vlasů
i třpytný obraz uvězněný v hlubinách
Jsme dlaněmi galaxie roztočený živý vích
a světlem na pomezí smrti je náš smích...*

Krásná je krajina malé obce Jíloviště, která leží nedaleko Prahy. Zvlněný reliéf tohoto vyvýšeného kousku země, spadající na jedné straně k řece Berounce a na druhé k Povltaví, byl patrně vždy hustě pokryt nádherným porostem jehličnatých lesů a vzduch zde i dnes omamně voní pryskyřicí ze sluncem prohřivaných smrků. Stále tu stojí veliký starý statek, ve kterém sídlí rod Andresů. I já mám v něm své kořeny po matce. Traduje se, že sahají předaleko, až k dynastii švédských králů. Už jako malá dívenka jsem do statku s rodiči jezdívala a každou událost vstřebávala, vnímavě duši nasávala a prožívala se svými příbuznými. Statek zakoupil v osmnáctém století pro svého synovce vážený opat nedalekého Zbraslavského kláštera jménem Desiderius Duchoslav Andres (narozen 1706). Založil na Zbraslavi též pivovar, a kostel i klášter, ba i vesnice Zbraslav za jeho vedení vzkvétaly, navzdory mnohým zdivočelým hordám nejrůznějších nájezdníků (opatem byl v letech 1757-1770). K této velké usedlosti patřilo i několik úrodných polí, zahrada se švestkovou alejí a kus lesa, jehož část byla později darována obci na nový hřbitov.

V roce 1939 se na statek přivdala Anna, štíhlá a žensky křehká mladá žena, která se právě vrátila ze slunné Francie. Dlouho tam žila a mluvila perfektně tímto krásným jazykem. Snad právě proto, a patrně i pro svou jemnou krásu a oduševnělou inteligenci, byla pánem a paní na jílovištském zámku vybrána za vychovatelku jejich jedině malé dcerky Julie. Brzy potom se však zamilovala do jediněho syna - dědice tohoto velkého statku, Františka. Vzali se a do válečného roku čtyřicátého třetího se jim narodili dva chlapci a starý hospodář byl velmi šťastný i přes hrůzné válečné peripetie.

Panebože, proč? Na kalendáři pověšeném na zdi staré kuchyně jílovištského statku přece už svítí datum 9. května 1945. Válka definitivně skončila. Tolik radosti to lidem ve statku způsobilo! Avšak náhle se kolem starobylého statku znovu ozývá střelba a hrdelní křik v řeči Němců. O vozovku skřípou kola těžké vojenské techniky a dupou vojenské boty nacistických okupantů. Je skoro večer, ptáci se ukládají ke spánku a všude omamně voní kvetoucí bezy. Zvířata ve stájích jsou nakrmena, kravky podojeny, koně tlumeně podupávají na čerstvé slaměné podestýlce. Ještě dnes ráno mladý hospodář miloval svou ženu ve starobylém, pěkně vyřezávaném loži, však ho dělal jeden skvělý řezbář z Trnové, z vesničky, v jejímž kostelíku jílovištsí občané křtí své děti,

i pořádají smuteční obřady za mrtvé. Mladý muž líbal krásné tělo své ženy, nikterak neponičené mateřstvím a říkal jí slova lásky. Nikdy ji nepřestane milovat, protože ona je to nejlepší, co ho na tomto světě potkalo a on touží být s ní a s jejich dětmi až do své smrti.

Panebože, proč jsi to dopustil, proč musel nastat ten zlý... zlý večer? Oba malí chlapci už sladce spali ve svých postýlkách v horním patře statku, kde je hlídal starý hospodář, když tu jako kdyby se nebe rozpuklo... náhle se stalo cosi, co snad jen pekelní tvůrci obludných stvůr mohou zplodit. Nebesa se zatřásla a životy hrstky zde žijících lidí se navždy proměnily. Utíkající Němci zabušili

na mohutná vrata statku. Požadovali koně a píci pro ně. Mladý hospodář stál tehdy sám proti těm zdivočelým přesile do kouta zahnaných lidských vlků. Jsou poražení, zdají se nepřičetní. Neschopní lidského myšlení, naplnění vražednou nenávistí, tolik let v nich pěstovanou šilencem. Mladý muž myslí na jedině, jak ochránit svou rodinu, myslí však i na své milované a pro statek potřebné koně a ani jedině myšlenka nepatří obavám o sebe a svůj život. Není přece ozbrojen. Udělá vše, aby ochránil ty, které bezmezně miluje. Snad jen záblesk údivu mu na setinu vteřiny vnikl do mysli v okamžiku, kdy mu olověná kulka, vypálená z revolveru nenávistí pomateného vojáka, rve tkáň těla v oblasti srdce. Padl na udusanou a jarem navoněnou zemi dědičného statku jako podřatý strom a byl surově odhozen stranou, na hnojiště, aby nepřekážel do vrat se hrnoucím tlupě.

Vlastně v této chvíli k němu byla smrt milosrdná. Už neviděl jak vojáci, zapocení, špinaví a vyhládlí, ženou napraženými zbraněmi jeho paní do stájí, jak odvažují jeho koně a vyvádějí je ven. Nevnímal, jak mladý voják táhne hospodyně tohoto statku na seník a téměř polomrtvou hrůzou a strachem o něho, milovaného muže, a jejich děti, ji surově a rychle znásilňuje. Žena se nebránila, nevnímala vojákův pach i dech na své tváři, jen prosila Boha, aby lidské stvůry co nejrychleji odtáhly. Aby nenašly její děti, které jejich děd chlácholil a uklidňoval ve svém náručí na půdě statku. Snad se pak lidé seběhli, když ona, sedíc na zemi ve vjezdových vratech, dlouze chovala v náručí ještě teplé tělo manžela. Sama májová noc tomu přihlížela. Ty bezy... ty bezy tak omamně voněly. Navždy už tu vůni bude mít spojenou se smrtí.

Zůstali se starým hospodářem sami, sami na ten vražedný žal, na pohřbení mladého hospodáře, na chod statku. Mladá francouzská vychovatelka přežila, aby zjistila, že v sobě nosí dítě německého vojáka. Bůh si však toto dítě vzal milosrdně zpět. Nesmělo se narodit na tomto surově znesvěceném statku, daru moudrého opata.

Později čeští lidé přivedli koně statku zpět. Ale mladý hospodář, odsouzený k snění na lesním hřbitůvku nad Jílovištěm, už o tom nevěděl. Už nikdy s nimi nevyoral ani jedinou brázdou na svých polích.

Oba chlapi rostli jako z vody. Jejich matka pracovala ještě pár let po boku starého hospodáře jako muž, než i on odešel za svým synem. Ruce, kdysi jemné a drobné jako lístky lotosu, jí ztvrdly, ale ona už nehleděla na svou krásu. Zapomínala trochu i na sladkou milovanou Francii, na lásku svých prvních let na Jílovišti a snad myslela jen na to, že ona musí být tou jedinou a vyvolenou bytostí, určenou pro zachování statku pro budoucí pokolení. Podobalo se to obsedantní psychóze. Ale s tím vším

se i neuvěřitelně mnoho sil té křehké ženě dostalo. Snad všichni dobří duchové, ti co kdysi v těchto zdech žili a pracovali, jí přišli z dobrých dimenzí na pomoc. Stáli zřejmě v útěše při ní i tehdy, když její prvorozený synek a budoucí dědic statku onemocněl obrnou a navždy ochrnul na pravou ruku. Přežila i tuto bolest a stála stále silnější a moudřejší, jako něžný živý štít i proti totalitní smečce, hltavě demontující a rozkrádající dědičný majetek statku starobylého rodu po celé čtyřicetiletí. Vlastně nakonec jí zbylo jen to velké stavení, v něm ona a její synové.

Zbyla jí však jedna velká naděje. Její krásný a jemný synek mladší. Tolik se podobal svému otci. Tomu, jenž jí s velkou láskou brával do náručí. Za jarních večerů sedávala tam, kde devátého května padl. Tam, kde zbytečně a nepochopitelně zemřel jako jedna z posledních obětí světového válečného vraždění. Na zeď starobylého statku dala vycizelovat a zavěsit malou bronzovou desku s jeho fotografií, jménem a malým křížkem u data úmrtí. Všude znovu voněly bezy a zbylých pár zvířat se ukládalo ke spánku. Stýskávalo se jí, ale podivuhodná a do duše jí vrostlá touha udržet tento majetek pro své děti, jí dávala sílu. Stala se jediným lodivodem... věrným kapitánem na této v totalitních vodách plavící se lodi.

Čas se kolem ní rychle posouval k minulosti a ona stárla. Její prvorozený syn byl poznamenán zlou zkouškou nemoci a ona měla pochybnosti, zda bude moci jednou hospodařit na velkém statku. Co bylo ponecháno na statku, stačilo i při jejím nejvyšším usilování pouze k prostému přežití. Velké starobylé stavení, kůlny i stodoly pozvolna chátraly. V mocných krovech půdy se zahnízil červotoč a hniloba, a ona mohla té zkáze jen smutně přihlížet. Jen pár slípek na dvoře, pár králíků v králíkárně a tajně chovaná ovečka zůstala ve chlévech. Peněz nezbývalo ani, když musel mladší synek narukovat do vojenské služby. Moc mu to

v uniformě slušelo. Bylo však o jedny ruce na statku méně, ale ona mu psávala. O tom, co je na statku nového, kolik kuřátek slípka přivedla z tajného hnízda na seníku, i že jehňátka přišla na svět. O tom, jak těžce vychází s tou trochou peněz, kterou jí ponechali totalitní vládci... nepsala. Nepsala ani o svém smutku a únavě.

A pak, jednoho dne, vstoupil pošťák do brány statku a přesně na tom samém místě, kde padl její muž, jí předal obálku s černě orámovaným telegramem. Srdce jí přestalo na chvíli bít, když nechápavě četla, že její druhý synek, dítě jejích nadějí, zemřel při autohavárii na vojenském cvičení, rozdrčen pod koly nákladního auta. Vlastně už ani neplakala, zdálo se, že všechny slzy v jejích

očích nadobro vyschly. Žal byl obludný a jaksi ji do sebe pohlcoval, nasával jako bezedná černá propast, jako vesmírná černá díra... Náhle shrbená, drobná a zestárlá, kráčela za rakví do kopce, přes zabraná dědičná pole, k lesnímu hřbitovu. Tam v rohu, těsně vedle zdi s rozhledem na krásnou lesnatou krajinu, zel opět otevřený hrob rodu jejího manžela a tchána, lidí z rodu váženého opata na Zbraslavi. Snad tehdy chtěla i ona odejít. Snad však jí, ti neviditelní, kteří stáli blízko ní, síly opět navrátili.

Život šel dál a Anně se zdálo, že na světě hledí zevnitř jakési skleněné koule, byla stále shrbenější, vlasy jí zbledly, ale v tmavých jiskrných očích byl stále stejný oheň bytí. Byla tam i nezměřitelná síla, božská naprogramovanost a obsedantní touha. Stále na této velké plavbě viděla cíl. Rozhodla se přece zůstat do posledního dechu. Zůstat věrně s touto starobylou lodí, jako dobrý kapitán. Neopustit ji, jak bylo předurčeno osudem. Všichni, kdo tuto ženu poznali, sklonili se v obdivu a úctě, ale i v nezměřitelném údivu před její silou. Byla přece jaksi cizí na tomto statku. Nenarodila se tu... a přesto obětovala všechny síly, vlastně celý svůj život, pro jeho udržení a záchranu.

Prvorozený syn se i se svým handicapem oženil. Vzal si ženu nemladou a statek oběma manželům k srdci nepřirostl, a tak si syn postavil nový dům na jediné parcele, která statku zbyla. Z tohoto svazku se narodily dvě děti. Dcera a syn. Stará hospodyně na velkém statku na mnoho let dokonale osířela. Za krušných zimních dnů spávala v nevytopené obrovské světnici statku a bylo ji možno vídat, jak zachumlána do starých hadříků, zalomena v zádech jak zavírací kudlička, shrbená a stará, vláčící kbelíky s potravou těm pár zvířátkům, které si pro svou potřebu a přežití ještě chovala. Stará paní Anna, ač sehnutá, měla však stále vyhlazenou, jaksi mladou tvář a jasné jiskrné oči. Jako by jakési vnitřní světlo z ní vždy vycházelo. Věrně opatrovala všechny dokumenty.

O polnostech a lesích, o celém velkém majetku, i když byl už dávno v cizích rukou.

Stalo se však nakonec, že statek, zakoupený kdysi váženým opatem Zbraslavského kláštera... přežil. Dočkal se konce totality i navrácení polností a lesů. Dočkal se i nového mladého hospodáře a šesti nových, života schopných potomků. Paní Anna byla šťastná. Statek byl dokonale opraven a zmodernizován, vybaven potřebným strojním parkem, zemědělskými stroji. Ve stájích stála řádka pěkných černobíle zbarvených krav s mohutnými

vemeny a v přístěnku nablýskané chladicí zařízení z nerezového plechu na chlazení prodáváného mléka. Přibýlo i několik koní, ovečky... a za stodolou dokonce pěkný bazén pro omladinu. Paní sedávala u dětského kočárku a zdeformovanou, kořenu mandragory podobnou rukou, houpávala rychle přibývající vnoučátka. V očích měla něhu a radost a tichounce, trochu se zachvívajícím hlasem, zpívala malým broučkům krásné francouzské ukolébavky. Až ve svých devadesáti letech hospodyně Anna ulehla. Dřinou po mnoho let drcené tělo ji začalo zrazovat. Svaly nohou ztuhly v nepříjemném úhlu zalomení a na dlouhých a bolestiplných pět let byla odkázána na cizí pomoc. Tolik času bylo ještě třeba k rekapitulaci, k prosbám i k pokání. Přijala tento děj s pokorou a trpělivostí.

Pak přišla ještě rána z posledních. Kýmsi nenávisným byl na statku založen požár. Shořela stodola i se starožitnými kočáry nevyčísitelné ceny. Shořel i kočár pohřební. Anna doufala, že právě v něm bude s důstojností odvezena k jejím drahým na lesní hřbitov. Nikdo netušil, zda o tomto požáru ještě věděla. Za pár dnů pak odešla navždy. Bylo léto, když uprostřed dvora starobylého statku byla na černých márách vystavena otevřená rakev s bílou kraječkou kolem dokola upevněnou. Větrík si s ní pohrával. Nadzvedával i černý, umně vyšíváný šáteček, který byl upevněn okolo jakoby voskového čela staré drobounké panenky. Bože... jak byla Anna maličká, vypadala jako staré dítě s křížkem a modlitební knížkou vloženou do sepjatých ruček. Zdálo se, že v té nehybné tváři je už jen výsostný a nezrušitelný klid. Černý kondukt těch, co ji obdivovali a měli rádi... i vesnických čumilů, se konečně hnul za ohyzdným, brčálově zeleným skříňovým autem s otevřenými zadními dveřmi. Chlapi si otírali zpocená čela a všichni se trochu těšili, až bude tato smutná povinnost za nimi a až „zapíjí dušičku“ v místní hospodě.

Zdálo se, že tímto neefektivním závěrem byla udělána poslední tečka za neuvěřitelně těžkým, ale i neskonale zajímavým životem jedné ženy jménem Anna. Ale nebylo tomu tak. Ještě ne... Ještě pár dnů po jejím uložení do rodinné hrobky se propadne těžký betonový panel, už zakrytý vrstvou hlíny a osázený květinami, do nitra hrobu a tíha rozdrtí její vyprázdňené tělo. Stejně tak, jako byla za života drcena duše této bytosti. Proč? Zahrává si osud rád se symboly pro poučení a prozření nás... bytostí pozemských?

Zbýla jedna malá památka. Magnetofonový pásek, byť docela špatně nahraný, s hlasem této zajímavé ženy. Bylo jí v té době asi devadesát let. Mezi otázkami, které jsem jí tehdy položila, byl vysloven i odvážný dotaz, ke kterému jsem se dlouho odhodlávala. Otázka zněla: „*Co paní Anna tehdy cítila k německému vojákovi, který ji znásilnil na seníku statku, zatímco její muž už nedýchal a koně byly odváděny ze statku?*“ Bála jsem se, že bezcitně rozbolaví to nejcitlivější místečko v duši staré ženy. Ale k mému překvapení stará paní, moje teta Anna, droboučká a sehnutá jako zavírací kudlička, se jen zamyslí... V jejích očích jako by se čas rozběhl pozpátku. Pak se smířeně usmála. Bez náznaku nenávislosti, zášti či zloby a obviňování. Řekla jen toto: „No... byl přece tak mladý!“ V těch slovech zbylo už jen odpuštění. I tato epizoda byla přece součástí jejího života, byla jen jediným kamínkem v té přebohaté mozaice zkoušek a ona ve všech těch zlých chvílích zrála. Dokázala odbourat ze své bytosti vše, co odbouráno být mělo. Zbavila se veškerých negací, jen aby její bytí, které smrtí nekončí, zůstalo v celé své zářnosti a jemné podstatě už dokonale vyvrátěného, soucitu a lásky plného lidství. Snad už nezbyl ani jediný její dluh. Snad si smí konečně odpočinout v náručí milované. Zkoušky s pokorou nejvyšší přijala a vykonala, stejně tak jako dávné Světičky...

Hana Gerzanicová – „Na mou čest“

Nedávno jsem se večer začetla do jedné knížky českého spisovatele – a najednou čtu: „Na mou čest tomu tak bylo!“ Zarazila jsem se. Ten výraz „na mou čest“ – to říkával můj tatínek, dědeček a přátelé. Byl to jakýsi důkaz věrohodnosti mluvícího. Lidé si zakládali na svou „čest“. Dnes si vážíme lidi proto, že jsou milionáři, že jsou slavní, osobnosti filmů a sportu – ale čest?! Kdo by dnes řekl „na mou čest?!“ A kdo by tomu věřil? Kam se zřítla lidská důstojnost? Ve víru vědy a techniky ztrácíme člověka.

ÚSPĚCH

Hana Gerzanicová

**NÁVOD
NA
ÚSPĚCH**

Navštívil mne pán prodávající knihy pojednávající o tom, jak být úspěšný. Došli jsme dnes tak daleko, že prodáváme i „úspěch“.

Co znamená v dnešní době úspěch? Bohatství, popularitu, nejnovější limuzíny, ... - být „viditelný“. Tento pojem úspěchu pochází z amerického evangelia úspěchu – je to vlastně jakýsi způsob chvatu, honby za úspěchem. Ovšem spěch a chvat není nikterak tvůrčí. Toto nové evangelium hlásá: zvyšujte výkon a rychlost, - člověk se stává číslem monitorujícím výkon. Zamysleme se na okamžik nad touto teorií, zvláště my zde v Evropě. Vždyť naše Evropa oplývá zcela jinými realitami a hodnotami, které se nedají měřit měřítkem spěchu za takzvaným úspěchem. Myšlenky filozofa nezměníme tím, kolik jich namyslí za hodinu, umění není oceněno, jak bylo rychle vytvořeno, naopak, bylo nutno mít málo na spěch, aby se mohly zrodit hodnoty, ať už v uměleckém, hudebním, výtvarném či literárním i jiném oboru. Evropa měla málo naspěch, než vytvořila své pole kultur. Když budeme jen trochu uvažovat, užaseme, jak málo spěchali lidé, kteří po sobě zanechali velké stopy.

Karel Čapek vypráví o jednom Američanovi, co všechno dovedl vykonat během své cesty po Evropě. Ve vlaku diktoval svému sekretáři dopisy, v autě vyřizoval korespondenci, při obědě konal porady. Na to Karel Čapek odpovídá: „My, primitivní Evropané při obědě obvykle jíme, při hudbě posloucháme. Tím snad utrácíme svůj čas, ale neutrácíme svůj život.“

Měli bychom se nad těmito slovy pozastavit. Počínáme žít v atmosféře amerických dogmat, kde převládá honba za úspěchem. Naše dědictví však není americké. Jsme Evropané, a mohlo by se říci, že Evropa byla obdařena jakousi velkorysou „leností“, která tvořila její největší hodnoty. K plnému ocenění života je zapotřebí určitého klidu, jak píše též Karel Čapek v jedné ze svých úvah. Člověk, který spěchá, dojde jistě k cíli, ale jen za tu cenu, že se nepodívá na tisíce věcí, které cestou mine!

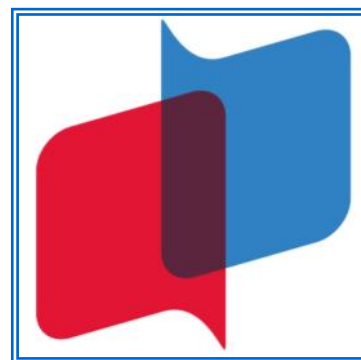
Dnes se stává úspěch cílem a smyslem života. Tak se vydávají knížky o cestě k úspěchu – které mi právě pán nabízel. Ale pro nás – alespoň pro ty Evropou odkojené, zůstávají jiné cíle. Tenhle starý světadíl má vlastně heroickou tradici dědictví. Lidé žili a umírali pro jiné heslo než pro úspěch. Opět musím citovat Karla Čapka, který píše, že jednou z předností Evropy bylo, že například Shakespeare neměl úspěch a nestal se velkým rejdařem, nebo že Beethoven neměl úspěch a nestal se největším výrobcem špatných bavlněných látek, Balzac se marně pokoušel stát se bohatým mužem – naštěstí pro svět - neměl úspěch. Tak píše Karel Čapek. Je třeba si na chvíli představit tu „pošetilou“ Evropu, která se dovedla starat o tisíce jiných věcí nežli o úspěchy. Tyto věci zůstaly, zatím co všechny úspěchy nakonec vzal čert.

Dnešní člověk letí za modlou úspěchu a zahazuje den po dni do jámy minulosti, zmaru. My, dědicové odkazu našich předků bychom se měli častěji zamyslet nad obsahem hodnot, nad cenou života, nad cenou, kterou nám zanechali naši předkové, bez nichž bychom neměli ani tu možnost letět za pozlátkem úspěchu.

CZECHOSLOVAK TALKS

Projekt *Czechoslovak Talks* vznikl v roce 2016 pod hlavičkou Nadačního fondu Dotek (www.dotek.org). Nadační fond Dotek se od roku 2008 finančně spolupodílel na realizaci celé řady aktivit spojených s podporou Čechů a Slováků žijících v zahraničí, díky úzkému kontaktu s krajanskou komunitou jsme měli možnost setkat se s mnoha velmi inspirativními životními příběhy československých krajanů.

Czechoslovak Talks zahrnuje životní příběhy Čechů a Slováků po celém světě - příběhy osobních vzestupů a pádů, příležitostí a překážek a zejména životních zkušeností, které by měly být zachovány pro budoucí generace. Pokud chcete být součástí projektu *Czechoslovak Talks* či znáte někoho ve svém okolí, jehož životní příběh by měl být uchován pro další generace, pak nás kontaktujte na emailové adrese: m.kanakova@czechoslovaktalk.com, tel. CZ +420 221 719, info@czechoslovaktalks.com, www.czechoslovaktalks.com

Visegrádská skupina má budoucnost

Z besedy s maďarským velvyslancem

O dvoustranné spolupráci mezi Českem a Maďarskem, významu spolupráce České republiky, Maďarska, Polska a Slovenska ve Visegrádské skupině, vztahu Maďarska k jeho východním

sousedům a řešení přistěhovalecké krize hovořil velvyslanec Maďarska J. E. Miklós Boros na besedě v Československém ústavu zahraničním.

Úvodem se pan velvyslanec představil jako kariérní diplomat, který působil na ambasádách v Bukurešti, Bratislavě, Vídni, byl poradcem maďarského prezidenta a vedl středoevropský odbor na ministerstvu zahraničí. Svou současnou misi na ambasádě v Praze považuje za čest.

„Oceňuji českou zahraniční politiku, která se orientuje na ekonomickou spolupráci a snaží se vrátit na tradiční trhy. Česká vláda dokáže řešit finanční otázky a má jasné stanovisko k migrantům, kterým chce pomáhat v zemích jejich původu, aby z nich neodcházeli“, řekl pan velvyslanec. Podle něj právě tento postoj názorově spojuje země střední Evropy sdružené ve Visegrádské čtyřce. „Když se ohlédneme a srovnáváme, je jasné vidět, jak se za deset let členství nové členské země naučily v EU jednat a prosazovat svá stanoviska“, zdůraznil. Vyslovil také přesvědčení, že obyvatelé členských zemí EU v podstatě nejsou tak euroskeptičtí, jak ukazují média, a připomněl, že průzkumy veřejného mínění v zemích střední Evropy uvádějí stabilně, že minimálně 50% občanů je proevropských.

Bilaterální česko-maďarskou spolupráci Maďaři hodnotí pozitivně, jak sdělil pan velvyslanec. „Mají rádi české pivo a české filmy. Existují úzké kontakty mezi podnikateli, v obou zemích existují kulturní střediska. Největší maďarské investice v ČR jdou do sítě čerpacích stanic MOL, což je maďarsko-slovenský podnik. Dobrou pozici na českém trhu mají výrobky maďarského farmaceutického průmyslu. V Maďarsku je naopak aktivní Agrofert a Maďaři mají zájem na spolupráci se Škodovkou. Vozy Škoda nakoupili pro své státní instituce. Za svůj úkol považuje pan velvyslanec další prohloubení a zlepšení této spolupráce.

Ve druhé části besedy odpovídal host na otázky účastníků. První se týkala dostavby dalších dvou bloků v jaderné elektrárně Paks ve středním Maďarsku, která je jedinou jadernou elektrárnou na území Maďarska, ale svými čtyřmi reaktory zajišťuje téměř 40% celkové výroby elektrické energie v zemi. Stavbu nových bloků by měl do roku 2025 provést Rosatom, ale proti projektu se vyslovilo Rakousko. V odpovědi pan velvyslanec zdůraznil, že Maďarsko potřebuje elektřinu a připomněl, že Rakousko protestuje proti všem projektům výstavby jaderných elektráren, ať jsou kdekoli v Evropě. Svého času protestovalo i proti stavbě jaderné elektrárny v Británii. „Maďarsko respektovalo všechny požadavky Evropské unie k výstavbě Paksu“, potvrdil s tím, že Evropská komise už uznala, že podmínky financování a výstavby odpovídají evropským pravidlům

hospodářské soutěže a poskytování veřejné finanční pomoci. Ruská vláda totiž poskytne Maďarsku na základě dvoustranné smlouvy úvěr na stavbu do výše deseti miliard eur, což má pokrýt osmdesát procent investice. Maďarsko je podle pana velvyslance nicméně dál připraveno diskutovat s Rakouskem. „Věřím ale, že se tím nezabrání stavbě nových bloků, která má začít letos“, řekl.

Další otázka se týkala budoucnosti visegrádské skupiny, kterou v únoru 1991 vytvořily Československo, Maďarsko a Polsko. Inspirovaly se historickým setkáním Jana Lucemburského, uherského krále Karla I. a polského Kazimíra Velikého v maďarském Visegrádu. Panovníci si tam v roce 1335 slíbili přátelství a politickou a obchodní spolupráci. Novodobá aliance těchto zemí už prošla řadou peripetií, rozšířením ze tří na čtyři členy po rozdělení Československa v roce 1993, vztahovou krizí, která trvala až do začátku nového tisíciletí, i postupným posilováním spolupráce po vstupu celé skupiny do Evropské unie. „Ty čtyři země mají společné zájmy, a když je hodně společných zájmů, může být spolupráce intenzivnější“, uvedl pan velvyslanec, který se spoluprací v rámci visegrádské čtyřky zabývá už dlouho. Naznačil, že nezávisle na politických zájmech se vytvořily a rozvíjejí se odborné a mezilidské kontakty. Zmínil Mezinárodní visegrádský fond, který sídlí v Bratislavě a jeho posláním je podpora projektů v kultuře, vědě a výzkumu, vzdělávání, výměnách mládeže, turismu a přeshraniční spolupráci. Připomněl, že v roce 2012 skupina rozhodla o sestavení společného bojového uskupení armád, které má dnes víc než 3700 vojáků, a o koordinovaném zajišťování obrany. Visegrádské skupině předsedá vždy jeden rok některý z členů. Předsednictví se předává o půlnoci z 30. června na 1. července a v současné době je předsednickou zemí právě Maďarsko. „Před pětadvaceti lety si málokdo myslel, že by se spolupráce V4 mohla dostat na úroveň spolupráce zemí Beneluxu, ale dnes se dá říct, že už na té úrovni je“. V této souvislosti ocenil pan velvyslanec politiku české diplomacie, která se zaměřuje i na rozšiřování spolupráce s Rakouskem na regionální úrovni. Pokusy o přijetí Rakouska jako dalšího státu do skupiny nicméně zatím úspěšné nebyly.

Vztah Maďarska k eurozóně byl tématem dalšího dotazu. Pan velvyslanec připomněl, že původně Maďarsko plánovalo přijetí eura co nejdříve, ale zatím pro to nejsou podmínky. Obecně Maďarsko má zájem o vstup do eurozóny, ale až poté, co si eurozóna vyřeší své vlastní problémy. „V tomto okamžiku nelze určit, ke kterému datu Maďarsko do eurozóny vstoupí.“

Přítomní na besedě se zajímali také o vztah Maďarska k jeho východním sousedům, zejména k Ukrajině. „Maďaři považují za důležitou nezávislost Ukrajiny. Podle nich je lepší být sousedem Ukrajiny, než sousedem Ruska“, uvedl pan velvyslanec. Mezi oběma zeměmi ale existuje i spor, který se týká omezení práv národnostních menšin na Ukrajině. Ukrajina tak řeší

svůj problém s Ruskem, ale omezení práv se týká i Maďarů, žijících na Ukrajině.

S Ruskem je podle pana velvyslance třeba obchodovat, rozvíjet ekonomické vztahy. Podle něj je například velký prostor pro rozšíření maďarsko-ruských ekonomických vztahů. V současné době se v rámci obchodu s členskými zeměmi EU, zejména s Německem, realizuje kolem 80% maďarského vývozu a dovozu, zatímco s Ruskem jen 2-3%.

Návštěvy prezidenta Miloše Zemana v Moskvě pan velvyslanec nepovažuje za chybu. Připomněl, že takovou návštěvu vykonal i francouzský prezident Macron či německá kancléřka Merkelová a vyslovil názor, že by bylo dobré sledovat, jak rozsáhlé vztahy mají s Ruskem jednotlivé členské země EU.

Těsně před datem besedy v ČSÚZ se v médiích objevila zpráva, podle níž by Maďarsko mohlo v brzké době podepsat patnáctiletou dohodu o dovozu zemního plynu z Rumunska, která by pokryla zhruba polovinu maďarské spotřeby a výrazně snížila závislost země na dodávkách z Ruska. Dovoz by mohl začít po roce 2022. Účastníci besedy se ptali na podrobnosti.

Pan velvyslanec připomněl, že Maďarsko je v současné době v energetice z 90% závislé na Rusku a logicky hledá nové zdroje. Vzhledem k tomu, že se nerealizují plány EU na výstavbu plynovodu Nabucco v jižní stopě, zajímá se Budapešť o dovoz zemního plynu ze sousedního Rumunska. Bulharsko zase jedná o dovozu plynu s Tureckem. Kdyby se nové cesty zprovoznily, zřejmě by to vedlo i ke snížení ceny plynu z Ruska.

Hovořilo se i o maďarsko-čínské spolupráci, která se rozvíjí v rámci skupiny 16 + 1, ale v současné době ji začínají brzdit západní země, které chtějí rozhodovat o tom, kdo s kým může obchodovat.

Posledním tématem byl vztah Maďarska k imigrační vlně. Pan velvyslanec uvedl, že na maďarském území žije 600 000 Romů a vláda vynakládá značné prostředky na jejich kulturní integraci a zvýšení životní úrovně. Nevidí důvod pro vytvoření dalšího problému podobného druhu. Maďarsko udělilo azyl 1300 utečencům, ale nepodporuje ilegální imigraci. Proto jako první uzavřelo imigrantům své hranice. Volný pohyb ale Maďarsko považuje za největší výdobytek evropské integrace a nechce obnovení hraničních kontrol mezi členskými státy. Proto apeluje na EU, aby přísněji střežila svou vnější hranici.

Na závěr besedy předal předseda ČSUZ Jaromír Šlápota J. E. Miklósi Borosovi pamětního stříbrného lva. (*Hebr, Bulletin ČSUZ*)

SVÁTKY KRÁSY A RADOSTI

Soňa Svobodová

Každý národ má kromě svých hlubokých kulturních kořenů, které se dědí, předávají a přecházejí z generace na generaci, i svou kulturní a národní hrdost, takzvané „národního ducha“, který je odrazem života, zvyků a tradic daného národa. Tím je právě folklor čili lidová umělecká tvořivost, do které patří lidové písně, tance, ochotnické divadlo, výtvarné umění a umělecká řemesla, jejichž neustálému rozvíjení se věnují umělecké kroužky i lidové taneční a pěvecké soubory. Dokladem toho je řada nejrozličnějších folklorních festivalů a přehlídek, které se pravidelně konají v Čechách i na Slovensku (nejznámějšími jsou Jánošíkové dni v Terchovej, které se konají v prvních srpnových dnech). Z těch českých patří mezi nejznámější Mezinárodní folklorní festival Strážnice, který je zároveň nejstarším folklorním festivalem v České republice, jehož první ročník se konal již v roce 1946. Zpočátku to však byla akce jen pro soubory z tehdejšího Československa, ale od roku 1957 zde vystupují rovněž zahraniční folklorní soubory amatérské i profesionální. Dokonce od roku 2009 je jeho součástí i Dětská Strážnice, určená dětem a mládeži.

Svátek krásy a radosti, kterým festival je, probíhá v tomto malebném městě na jihovýchodní Moravě v okrese Hodonín pod záštitou zdejšího Národního ústavu lidové kultury, který je každým rokem o posledním červnovém víkendu spolu s městem Strážnice i jeho organizátorem. Všem jeho návštěvníkům se nabízí nádherná hudební a taneční vystoupení spolu se slavnostním průvodem a ukázkou lidových uměleckých řemesel. Kromě českých folklorních souborů zde můžete zhlédnout i zahraniční folklorní soubory, a mimo tanečních a pěveckých dovedností a soutěže o nejlepšího tanečníka verbířů, tedy verbuňku, můžete obdivovat i krásy, barevnost a pestrost jednotlivých regionálních lidových krojů, které jsou povětšinou ručně vyšívané, a v nichž jednotlivé soubory ze Slovenska, z Rakouska, z Velké Británie, z Chorvatska, z Rumunska, z Gruzie, ze Španělska, z Irska, z Namibie, z Indie, z Kolumbie, z Peru, z Egypta a mnoha dalších zemí vystupují. Festival získal i statut CIOFF (Mezinárodní rada pořadatelů festivalů Folkloru a lidového umění UNESCO), což mu umožňuje spojení s devadesáti národními sekcemi zemí ze všech kontinentů.

Kromě tohoto festivalu nabízí zdejší blízké okolí řadu krásných a zajímavých výletních cílů. Skanzen Strážnice je jedním z nich. Hodnověrně představuje lidovou architekturu významných mikroregionů Slovácka ze 17. a 19. století, a připomíná tak způsob života našich předků. Neméně zajímavý je i Bařův kanál, což je padesát tři kilometrů

dlouhá turistická vodní cesta, která spojuje Otrokovice u Kroměříže s obcí Skalica na Slovensku. Pořádají se zde vyhlídkové plavby, a ti, kteří umí řídit, anebo mají dostatek sil na veslování, si tu také mohou vypůjčit motorové čluny, hausbóty či lodky. U obce Tvarožná Lhota v chráněné krajinné oblasti Bílých Karpat Čertoryje můžete pro změnu obdivovat nejpřísněji chráněné luční porosty přesahující přes dvacet druhů orchidějí. A v samém středu krásné Moravy naleznete přírodní park Chřiby, který se táhne mezi Kyjovem a Otrokovicemi, na rozmezí Hané a Slovácka. Je to menší pohož s nádhernými bukovými lesy, hrady, zříceninami a hradišti z dob Velkomoravské říše. Také zde můžete navštívit známý vinařský areál Petrov-Piže z 15. století, kde zhlédnete na osmdesát bohatě zásobených sklepů. Rozhodnete-li se pro návštěvu Moravy, Strážnice a zdejšího Mezinárodního folklorního festivalu, nebudete toho nikdy litovat, neboť jsou to krásy, které stojí za vidění na vlastní oči.

21. – 24. 6. 2018 - 73. ročník Mezinárodního folklorního festivalu „Strážnice 2018“ a 36. ročník folklorního festivalu „Dětská Strážnice 2018“

KRAJANÉ V DOBĚ GLOBALIZACE

Praha, Národní muzeum 27. - 28. září 2018

Mezinárodní koordináční výbor zahraničních Čechů zve po dvou letech opět do Prahy na krajanskou konferenci, letos na téma Krajane v době globalizace. Konference proběhne ve čtvrtek a v pátek 27. a 28. září v nové budově Národního muzea. Na programu budou, jak jsme zvyklí, příspěvky domácí i zahraniční, společenské setkání, kulturní program a společná návštěva některých pražských pamětihodností. Pořadatelé prosí o přihlášky aktivních i pasivních účastníků na adresu mir.krupicka@gmail.com pokud možno do června, aby mohli průběh setkání konkrétně plánovat. Dejte proto také vědět svým přátelům, kteří mají o téma a obnovení starých a uzavření nových kontaktů v Praze zájem, ať se nás sejdou co nejvíce. Program konference bude posléze upřesněn na adrese www.zahranicnicesi.com. Za pořadatele se na všechny těší Miroslav Krupička

PENNY ROYAL

LAUNCESTON
HISTORY, FOOD, WINE & ADVENTURE

FREE
ENTRY

15% OFF | WHEN YOU MENTION
ADVENTURES | 'OUR TASMANIA'

SO MUCH
TO SEE
TO DO!

CLIFF WALK · ROCK CLIMBING · JUMP & ZIP RIDES · DARK RIDE ADVENTURE ·
BOAT CRUISE & GHOST TOUR · BAREFOOT SENSATION & GOLD PANNING · WINE BAR &
RESTAURANT · RELBIA ESTATE CELLAR DOOR · BRADY'S TAVERN · ICE-CREAMERY CAFÉ

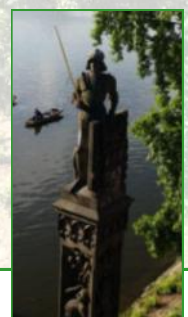
OPEN 7 DAYS + 9AM-5PM + DINING WED-SAT FROM 6PM
03 6332 1000 + 1 Bridge Road, Launceston

www.pennyroyallaunceston.com.au

Vladimír Cícha - Až

*až napiju se
v tomto
roce
po velmi dlouhé době
zlata
U Pinkasů
do bílé pěny sklouznou slzy
až zvolna navléknu na nit času
jedenadvacet korálků
až přejdu desetkrát
Karlův most tam a zpět
až zastavím se u Bruncvíka
obloha bude nachovět
až ve chrámu svatého Víta
pomyslím na Boha
až jen tak postojím na refýži
až budu žasnout nad tím zázrakem
velké a již nečekané změny
až stanu u domu
z něhož jsem tenkrát
naposledy vyšel
až nohy mě zavedou
k lavičce na nábřeží
pohlédnu na Hradčany
a oči neuvěří...*

Z deníčku vydavatelky Českého dialogu

Eva Strížovská

Pracovala jsem v redakci Magazínu Co vás zajímá jako kulturní redaktorka. Měla jsem šéfkou, která sice byla u komunistů, ale nenáviděla je. Když absolvovala právnickou fakultu a chtěla nabídnout své služby soudu v místě bydliště malého městečka vedle Prahy, strčili před ní přihlášku do KSČ. - No neblbni soudružko, bez toho se nikde nechytneš. Navíc bydlíš ve vile rodičů, kteří jsou buržoazního původu...

Každé úterý, když byli povoláni šéfredaktoři všech novin a časopisů na ÚV KSČ na poradě, řekla - hele lidi, jdu na schůzi kurev.

Mohla jsem používat firemní telefon, jak jsem chtěla a měla jsem prima práci. A tak jsem samozřejmě po 17. listopadu 1989 zavolala všem mým emigrantským spolužákům a vyprávěla jim, jak to u nás vypadá. Byli nadšení a ptali se, jestli OPRAVDU, ALE OPRAVDU mohou přijet a nezavrou je.

A pořád se znovu ozývali a vypyťovali se na to či ono. A tak mne teprve poprvé napadlo udělat pro ně časopis. Takový, který by jim, všem, co emigrovali, podal informace, o které stojí a oni by nám zase mohli povídat, jak se žije v zahraničí a hlavně - jak tam funguje demokracie, o čemž víme prd, ale chceme ji.

První přijel Petr Rada. V Austrálii převzal Hlas domova, který vydával už léta velmi úspěšně a obětavě František Váňa. Noviny byly oblíbené a Petr se snažil v jeho práci pokračovat, ale přejmenoval je na Hlasy Čechů a Slováků. Když přijel začátkem roku 1990 do Československa, rozhodl se, že už se odsud nehne, mínil je vydávat i odsud. Nutno však říct, že Petr byl úžasný básník a vtipný společník, ale dost nepraktický člověk. Poslal například tiskovou ofsetovou mašinu z Austrálie lodí do Hamburku, ale jaksi ji zapomněl (nevěděl?) namazat patřičným mazadlem, takže mu cestou zrezivěla a mohl ji vyhodit (a ještě za to musel dost zaplatit a nechat ji odvézt do Prahy, kde se musela zlikvidovat). Přivezl dva kompjútry, což bylo v té době něco. Jeden si nechal a druhý mi půjčil, abych na něm spolu s ním dělala Český dialog. Byl tak prozíravý, že už věděl, že československý bude za chvíli pasé, takže Český dialog.

Petr nechal v Melbourne manželku s dvěma už velkými dcerami a synem Honzou, který se už ale odstěhoval do Sydney. Petr se pak rozvedl na dálku a jeho žena Pavla to asi přivítala, neb říkala, že stejně celé dny seděl v garáži, kde pil červené víno, kouřil a přitom šmudlal ty svoje noviny. Finančně se nějak vyrovnali, což je mi milým překvapením, protože je oba znám jako harpagony.

A když přijel, potřeboval kancelář. To nebyl problém, v Magazínu jsme měli jednu navíc, byla jeho i s telefonem, platilo to asi Rudé právo, pod které celý barák plný vydavatelů patřil.

Tam, ještě na Florenci 3 jsme si dělali večírky, hráli jsme na kytaru, zvali jsme tam prima lidi. Měli jsme tam jednou taky Milana Dufka, Plavce, Petr Rada jim po návratu z Austrálie napsal nějaké písničky, kamarádili se. To jsme si krásně zaspívali a popili, samozřejmě. Já jsem tehdy dost zpívala se sestřenicí Zuzanou, ladilo nám to. Zuzka a Petr se do sebe zakoukali a po pár letech se vzali. Zuzka o něj pečovala, i když už byl hodně nemocný... umřel nakonec u ní doma v roce v dubnu 2007.

Šéfkou byla velice nakloněná podnikání, takže jsme Magazín Co vás zajímá přejmenovali na Magazín co nás zajímá a stali jsme se jeho vydavateli. Vedle toho jsme začali vydávat barevný časopis Křížovka, kde byl vždycky hlavním jmenovatelem rozhovor s nějakým hercem či zpěvákem. Vyšlo jen pár čísel, protože s Křížovkami se roztrhl pytel, nebyl to jen náš nápad.

Já jsem mezitím začala v redakci Rock a pop, kam mne zlákal Jirka Černý prostou větou: - Hele, já bych tě tam chtěl, já bych tam potřeboval ženskou. Tomu se nedalo odolat.

Rock a pop nevydržel moc let, snad dva... já jsem odešla ještě ten první rok, už jsem se chtěla plně věnovat Českému dialogu. Už mě nebaví psát ty haldy dopisů svým přátelům do světa, co je u nás nového. Napíšu jim to rovnou do novin.

A sobě píšu deníček, protože je toho tolik nového!
3. června 1990 - V redakci Rock a pop je příjemná společnost hudebních publicistů, nicméně, musím přiznat, že mě už vůbec nebaví psát o hudbě. Litám z tiskovky na tiskovku a své zážitky z nich se snažím udat v jiných novinách. Už abychom začali vydávat ty naše. Budu tam psát, o čem budu chtít.

3. srpna 1990 - Noviny chceme vydávat od podzimu. Měli bychom začít. Sháním materiály a debatujeme, co tam má být. Asi bude nejlepší vydat je k prvnímu výročí 17. listopadu. Nevím, jak to stihneme. Mám hodně práce ve dvou redakcích, kde jsem zaměstnaná, rodina mě příliš neužije...

3. září 1990 - Stroj na tisk ještě opravený není. Prý by to bylo moc drahé. Nic nemůžu stihnout. Píšu a píšu a sháním fotky, kresby. Výtvarník Vašek Holub mi slíbil návrh na naše noviny. Dohodli jsme se, že to bude Český dialog.

Slováci versus Češi?

Právě jako se vztahují k Slovincům, tak se vztahují k Slovincům. Slovinci jsou lidé, kteří se nikdy nechtějí stát Slovinci. Slovinci jsou lidé, kteří se nikdy nechtějí stát Slovinci. Slovinci jsou lidé, kteří se nikdy nechtějí stát Slovinci.

Právě jako se vztahují k Slovincům, tak se vztahují k Slovincům. Slovinci jsou lidé, kteří se nikdy nechtějí stát Slovinci. Slovinci jsou lidé, kteří se nikdy nechtějí stát Slovinci. Slovinci jsou lidé, kteří se nikdy nechtějí stát Slovinci.

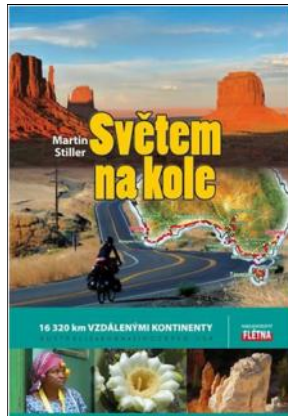
Právě jako se vztahují k Slovincům, tak se vztahují k Slovincům. Slovinci jsou lidé, kteří se nikdy nechtějí stát Slovinci. Slovinci jsou lidé, kteří se nikdy nechtějí stát Slovinci. Slovinci jsou lidé, kteří se nikdy nechtějí stát Slovinci.

NÁVŠTĚVY NA TASMÁNII

Vlastík Škvařil

Začalo to návštěvou Martina Stillera s jeho manželkou Renatou a dceruškou Stelkou. Seznámili jsme se s nimi právě zde na Tasmánii před deseti lety. Tenkrát Martin se svou přítelkyní také Renatou projížděli Austrálií a Tasmánií na kolech. Náš syn Peter se s nimi setkal na východním pobřeží, a když viděl na jejich kolech českou vlajku, tak se k nim hned přihlásil a o několik dnů později jsme se s nimi setkali u nás v Burnie. My si s takovými lidmi dobře rozumíme, vandrovat po světě ne zrovna nejpoohodlněji, je pro nás také velice přitažlivé. Kromě Austrálie projeli kus Mexika, Spojených Států Amerických a Kubu. Martin o tom napsal velice zajímavou knížku "Světlem na kole". Ta stojí za přečtení.

Posledních pár let, i když nenechali cyklistiky, se převážně věnují rekonstrukci a provozu Chaty Prašivá v Beskydech. Velmi zajímavá a historická budova, postavená v roce 1921 na hoře Prašivá, která byla poutním místem od té doby, kdy tam byl postaven dřevěný kostelík v roce 1640. (Hodně zajímavého najdete na <http://www.cyklocestovani.cz/>)

Martin s rodinou přijeli tentokrát na návštěvu Tasmánie bez kol, na to nemají dost času, Chata Prašivá jim to nedovolí. My jsme byli ale moc rádi, že jsme se s nimi zase viděli. Naposled jsme se setkali před 5 lety v Hodoníně, když za námi přijeli během naší dovolené v Česku. Tenkrát nám představili několika měsíční Stelku, tentokrát již mladá slečna, zpočátku trochu stydlivá, ale brzy jsme se s ní skamarádili a strávili s nimi několik velmi radostných dnů.

Martin s rodinou byli ještě na Tasmánii, když jsme zde přivítali další cyklisty. Přiletěli do Hobartu a jeli po východním pobřeží do Evandale na závody na vysokých kolech. Josef tam vyhrál dva roky po sobě před asi dvaceti roky. I tentokrát byl velice úspěšný, vyhrál závod ve své věkové kategorii a celkově byl sedmý. Velký úspěch mezi tolika mladými závodníky. Z Evandale pokračovali do Devonportu na loď Spirit of Tasmania, kterou se svezli do Melbourne a odtud na kolech pokračovali do Sydney a letadlem zpět domů. Martin se s nimi dobře zná, Josef Zimovčák se zúčastnil přednášek, které Martin pořádá o svém cestování po světě. Bohužel, když jeli po východním pobřeží, Martin s rodinou byli právě na ostrově Maria, takže k setkání bohužel nedošlo.

Jméno Josef Zimovčák je v Česku dobře známé. Nejen tím, že je vrcholný sportovec, ale také tím, že rád pomáhá jiným. Na začátku 90. let se svezl na historickém vysokém kole, a to mu změnilo (alespoň částečně) život.

A protože všechno, co dělá, dělá naplno, stal se v průběhu let nejznámějším jezdcem na tomto stroji. Začal se spolupracovníky vyrábět repliky historických kol, ale hlavně - začal lámat rekordy a naplňovat zdánlivě nespelnitelné cíle:

- je držitelem světového rekordu na 24 hodin (522,504 km, Brno, 1996)
- přešel USA od západu na východ (4356 km za 27 dnů, 1998)
- projel Tour de France v režimu profesionálů (2005)
- Giro d'Italia v režimu profesionálů (2006)
- La Vuelta v režimu profesionálů (2007)
- je desetinásobným mistrem světa na různé vzdálenosti

- V roce 2008 absolvoval RI Okna Tour 2008, kdy během 21 etap objel republiku (2840 km)
- V roce 2013 absolvoval 2. polovinu Tour de France opět v režimu profesionálů (den před pelotonem)
- V roce 2014 absolvoval 7 závěrečných, převážně alpských etap Giro d'Italia (den před pelotonem)
- V roce 2010 založil Cyklotour Na kole dětem Josef Zimovčák prostě nemůže vysoké kolo odložit. Vlastně může – když opravdu musí. V roce 2006 těsně před cílem zastavil a skončil, když se dozvěděl, že se jeden z jeho doprovodných vozů stal účastníkem dopravní nehody, při níž zahynul motocyklista. Za tento krok byl oceněn českou cenou Fair Play. Jezdí pro radost svoji i přátel, kteří ho doprovázejí, těch, kteří se třeba jen na kousek přidají, i těch, kdo ho jen sledují, nebo kolem nichž projede.

Navázali jsme kontakt s nimi ještě před jejich odletem z Česka a těšili se na setkání. Původní plán byl setkat se s nimi během závodu v Evandale, ale když jsme se dověděli, že byli pozváni den před závodem do vinohradů Josefa Chromého, tak jsme se rozhodli, že se tam vydáme také. Pár kilometrů před vinohrady jsme se přiblížili ke skupině cyklistů s vysokým kolem v čele skupiny, a bylo hned jasné, že jsou to oni. Jeli jsme pomalu za nimi a Petrovi Vlčkovi, s kterým jsme byli v kontaktu přes internet, to také došlo, přiblížil se k autu a zavolal: "Vy jste Škvařilovi". No kdo jiný? Po příjezdu do vinohradů jsme se všichni navzájem představili a hned mě vyzvali, abych si sednul na to vysoké kolo. Bylo to mnohem obtížnější, než jsem si mohl představit, už nejsem tak ohebný jako kdysi a když jsem se s jejich pomocí na to vyškrabal, tak jsem si nedovedl představit, že bych dokázal na tom vůbec sám jet. Josef má delší nohy než já, a tím pádem jsem nemohl pořádně dosáhnout na pedály a tak jsem se dlouho nezdržoval a slezl dolů.

Josef Chromý tam nebyl, musel služebně do Perthu, několik tisíc kilometrů od Tasmánie, a tak pověřil Jana Pešla, vnuka jeho sestry, který tam u něj pracuje asi 6 let, aby je provedl po jeho vinohradech, produkci vína a nakonec pohostil v jeho restauraci. Pak jeli na kolech do Launcestonu podívat se na Chromého turistickou atrakci "Penny Royal".

Tam jsme se s nimi rozloučili, a protože jsme si je oblíbili jako kamarádké a příjemné lidi, chtěli jsme se s nimi ještě jednou setkat. Přes naše město Burnie bohužel nejeli, a tak jsme na ně počkali v Latrobe. Je to jenom asi 6 kilometrů do Devonportu, odkud odjíždějí ten večer lodí do Melbourne. Vzal jsem sebou moji koloběžku, na které jsem kdysi jel 3 200 km z Darwinu do Adelaide a měl jsem velkou radost, že jsem se mohl k nim přidat. Byl to zajímavý pohled, v přední řadě jel Josef na vysokém kole a já na koloběžce. Něco jako David a Goliáš! Bylo to od nich moc ohleduplné, že byli ochotni jet za mnou mým tempem. Naštěstí měli dost času a tak to nebyl problém. Musím se přiznat, že mi bylo líto, že jsme se museli s nimi rozloučit. Jak rád bych se k nim přidal. Na tento rok už mají naplánovanou další cyklo túru.

Jožka jenom kroutila hlavou, když jsem začal fantazirovat, že kdyby nás napadlo jet do Česka příští rok, tak bych to naplánoval tak, abych se k nim přidal, kdyby zorganizovali další túru na 2019. No, to je zase jenom jeden z mých bláznivých nápadů.

Ale není to nic nového. Moje první cyklistická túra se uskutečnila, když mně bylo asi 12 let. To je už nějakých 66 roků, ale nikdy na to nezapomenu. Já jsem měl tenkrát ještě jenom malé dětské kolo, ale velké bláznivé sny. Se starším bráchou Pepikem a jeho kamarádem jsme se jednoho krásného dne rozhodli, že v neděli si uděláme výlet na kolech do Luhačovic, Tam a zpět "pouhých" 150 kilometrů. Doma jsme samozřejmě řekli, že se jedeme projet jen tak za město a v 8 ráno jsme vyrazili. Brácha a jeho kámoš měli už velká kola a já jsem s nimi musel udržovat tempo. Do Luhačovic jsme dorazili někdy po poledni. Koupili jsme si v hospodě polévku, na víc jsme neměli a za městem si lehli na chvíli do příkopu trochu si odpočinout. Hodinky jsme samozřejmě neměli, a tak jsme ztratili pojem o čase. Cesta zpět už byla mnohem těžší než tam, byli jsme už pěkně unavení a já jsem měl problém s nimi udržovat tempo. Začalo se pomalu stmívat, domů ještě hodně daleko a tak jsme si uvědomili, že máme opravdu problém a musíme přidat. Světla jsme neměli, kluci šlapali, jak mohli a já snad 50 až 100 metrů za nimi. Marně jsem volal, ať na mne počkají. Žádné smilování, na to nebyl čas. Byla už tma, sotva jsem viděl na cestu očima plných slzí. Ale nevzdal jsem se. Cesta se zdála nekonečná, ale když se nakonec objevila cedule "Hodonín", naše nálada podstatně vzrostla. Bylo po pláči, už jenom samý smích. Ten nás ale také přešel, když jsme dorazili domů. Místo poklepání po zádech za naše "hrdinství" dostali jsme pořádný výprask řemenem, ale věděli jsme, že jsme si to zasloužili. Naši rodičové chudáci

celý den umírali strachy, co se s námi stalo. Čekali nás doma nejpozději na oběd!

Jedna skupina odjela a už se chystáme na návštěvu Tasmánie dalšího vzácného hosta z Česka, Je to Libor Šmoldas z Prahy, světoznámý jazzový kytarista. Není tady poprvé a je vždycky moc vítaný milovníky jazzu, jeho přítomnost přilákala více než o polovinu více milovníků jazzu než jiné jazzové koncerty.

Není divu, je to opravdový virtuos na kytaru. Americký jazzový časopis jej popisuje jako "rostoucí mladou hvězdu na evropském jazzovém nebi". Je to opravdu úplný požitek jej poslouchat. Při té příležitosti musím dodat, že je zde jenom díky Dr Viktoru Zappnerovi, bez kterého by jazz na Tasmánii asi neexistoval. Nikoho nepřekvapilo, že za jeho zásluhy za neúnavnou činnost ve věci jazzu mu byl udělen při příležitosti narozenin královny Elizabeth titul OAM, Order of Australia Medal. Viktor je prostě nenahraditelný v propagaci jazzu i mezi mládeží. Má na to dost zkušeností a znalosti. S jazzovou muzikou projel velkou část světa. Klavír je jeho největší kamarád. Order of Australia není zdaleka jediné státní vyznamenání, které Viktor obdržel.

Jeho smysl pro humor jsem poznal nejlépe, když jsem jej pozval na přednášku do našeho Rotary klubu. Téma si mohl vybrat sám. Když zahájil svůj projev slovy: "Musím se přiznat k tomu, že jsem marxista", tak mě mohla klepnout pepka. Ale když vysvětlil, že nemá na mysli Karla Marxe, ale bratry Marxe, světoznámé americké komiky, to jsem si oddychnul a dověděl jsem se o nich hodně zajímavého. A stal jsem se také marxistou!

Odpolední koncert byl mimořádně úspěšný, až na jednu maličkost. Viktor dostal "vynikající" nápad, že na zpestření koncertu mám s nimi zazpívat "Vítr vane pouští". Možná že měl na mysli trochu humoru. Rozuměl jsem tomu tak, že Viktor s Liborem budou také zpívat a já tam budu hrát jenom takové "třetí housle". Když mě ale postavil před mikrofon s tím, že to budu zpívat sám, hned jsem pochopil, že je průšvih. Připadal jsem si jak čerstvě vyoraná myš, která neví kudy kam a málem jsem ztuhnul jak Lotova žena, která se proměnila v solný sloup při útěku ze Sodomy.

Nenazval bych to panika, ale cítil jsem se jako kůl v plotě. Raději jsem se předem omluvil. Řekl jsem jim, že si nemyslím, že to byl dobrý nápad mě tam postavit, že jsem za celých svých 78 roků v životě nezpíval s kapelou na jevišti. Kapela začala hrát a komedie nastala. Jestli jste někdo někdy zkusili si zazpívat s jazzovou kapelou bez jakékoliv zkušenosti, tak možná pochopíte mou situaci. Jako by posadili do letadla někoho, kdo umí jezdit autem a chtěli po něm, aby letěl. Já jsem neměl ani ponětí, kdy začít. To není jako nějaká dechovka, při které člověk lehce pozná, kdy začít zpívat. Toto je JAZZ. Já jsem sice rostl s jazzem, ale jenom jako pozorovatel. Starší brácha Pepik byl rozený muzikant a já jsem s ním byl vždy a všude jako stín. Na harmoniku,

Viktor Zappner

kerou dostal hned po válce, se naučil sám raz dva. V pozdějších letech dostal nápad hrát na basu. Nevím, jestli inspiraci k tomu nedostal od písničky „... královna za času brnkala na basu...“, ale každopádně se chtěl stát slavným basistou. Začal cvičit, a když se cítil kompetentní, tak zašel za místní jazzovou kapelou a ukázal jim, co už umí. Chvilku poslouchali, pak jej pochválili, „hraješ dobře šéfe, ale běž domů a ještě chvilku cvič, potom se zase ukaž“. Za nějakou dobu už s nimi na tu basu hrál. Nakonec Pepik bubnoval a hrál i na jiné nástroje a stal se stálým členem té kapely. Já jsem se naučil všechny Ježkovy písničky a mnoho jiných, ale zpíval jsem si to jenom pro sebe, kromě toho, když jsme na dlouhých cestách, tak místo rádia musí chudera Jožka poslouchat moje zpívání. Pepik se nakonec stal velmi úspěšným profesionálním muzikantem.

Když jsem byl na jevišti zřejmě ztracený, Libor se během hraní domluvil s Viktorem, že to budou hrát znova od začátku a Libor zachrání situaci tím, že to zazpívá se mnou. To změnilo situaci. Mohl jsem se dívat na Liborova ústa a už se jenom přidat. Dopadlo to dobře, aspoň v tom smyslu, že nikdo se nedomáhal vrácení vstupného. Po představení mě několik lidí pochválilo za to, že jsem měl odvahu se tam vůbec objevit, jeden posluchač dokonce pochválil můj hlas, ale to byl můj starý známý z Rotary, a řekl to určitě jenom proto, aby mně udělal radost. Mně bylo jasné, že tímto vystoupením začala, ale také hned skončila moje zpěvácká kariéra. Ale byl jsem rád, že to tak dopadlo. Kdyby to proběhlo hladce, tak bych neměl o čem psát. Takové příhody se dobře pamatují, a proto jsem vždycky docela rád, když nastanou nějaké průšvihy, ale nakonec se to v dobré obrátí. Život je pak mnohem zajímavější.

Návštěvy z Česka ještě budou dále pokračovat. V květnu přijedou dvě vnučky mého mladšího bratra Mirka a v červenci a srpnu tu bude další známa česká skupina „Skety“, ale není žádné nebezpečí, že by se stalo, aby mě nechali také zazpívat, protože máme na tu dobu naplánované vandrování po končinách, kde lišky dávají dobrou noc, a tak budeme od nich v bezpečné vzdálenosti několika tisíců kilometrů.

RÁD VYBĚHNU I DO SCHODŮ...

- rozhovor s Miroslavem Kováříkem

Vladimír Stibor

Na konci února jsem navštívil v pražském bytě, z něhož má panorama malostranských střež doslova na dosah, přítele Mirka Kováříka, jenž nedávno oslavil osmdesáté třetí narozeniny, největšího propagátora českého básnictví. Za život jeho rukama prošlo zhruba dva a půl tisíce básníků. Navždy do historie se zapíše jeho Zelené peří, pořad poezie, kde se mnozí z poetů narodili pro svět literatury.

Je básník zvěstovatelem krásy? Nebo má i jiná důležitější poslání?

Básník je především tlumočnickem svého světa, zpravodajem vlastní duchovní identity, jíž vnímá realitu jako možnou doménu rezonancí, které v něm ožijí ve stadiu inspirativovanosti, onoho stavu počátečního oslnění, kdy se spojí jeho receptivní zaujetí se vším, co mu vynesou imaginativní vazby k propříčině jeho vzluchu. Je pro něj stejně důležitý mikrosvět velikosti dlaně i projekce vesmírných rozměrů.

Ostatně mohu citovat nejdůležitější myšlenky z pro mne zásadního textu, který jsem objevil před desítkami let a uschoval jako výchozí myšlenkový průmět k úvahám o poezii. V něm vyjádřil básník F. G. Lorca výstižně, že v oné tvůrčí esencialitě, kdy báseň vzniká, má pro něj jablko stejnou sílu jako moře a včela že je zjevem stejně překvapujícím jako les. Přepisují z jeho proslulé studie o básnickém profilu španělského básníka Luise de Góngory: „... Velikost poezie nezávisí na velkoleposti tématu... Je možno napsat epickou báseň o boji bílých krvinek uvězněných ve větvích žil a vzbudit nesmírný dojem nekonečna tvarem a vůní jediné růže...“ Lorca pokračuje:

„Básník, jenž se chystá psát báseň, má neurčitý pocit, jako by šel na noční lov do předalekého lesa... Jde tedy básník na lov... Jemné vánky ochlazují křišťály jeho očí... Bílí jeleni se objevují ve světlinách mezi kmeny... Hluboké a klidné vody čeří se v rákosí... Je čas vyrazit. A to je okamžik pro básníka nebezpečný. Básník musí mít plán všech míst, kudy chce projít a musí zůstat klidný tváří v tvář tisícové kráse a tisícové ohavnosti za krásu převlečené, jež mu bude míjet před očima. Musí strílet své šípy na metafory živé, nikoli na vymyšlené nebo falešné, které jdou s ním. Básník musí jít na lov očištěn a klidný, skoro v převlečení. Kolikrát je třeba v té básnické samotě velice křičet, abychom zaplašili zlé duchy snadnosti, kteří nás chtějí dostat k tomu, abychom se vnucovali populárnímu vkusu, v němž není estetického citu, řádu ani krásy. Uloví takový obraz, který téměř nikdo jiný nevidí, protože k němu nemá vztah, obraz čistý a dosud nedotčený. Inspirace poskytne obraz, ale nikoli šat pro něj. Abychom jej oblékli, musíme chladnokrevně a bez zhoubné vášně zkoumat kvalitu a zvuk slova.“

Takže jsem odpověděl na vaše tázání textem z 30. let minulého století, nicméně jeho platnost je neomezená – ano, básník může být TAKÉ zvěstovatelem krásy. Věro-

hodnost jeho poetiky je v oné myšlenkové originalitě, kterou dovede obléci do slov, věcnosti, která nás vzruší a vyvolá potřebu ji s ním sdílet a obohatit se tak nejenom tematicky a esteticky, ale i čímsi navíc: pocitovým ujištěním, že právě i já jsem adresátem jeho důvěrného poselství!

Celý váš život je protkáno poezií. Nechal by se najít něco, co vám odmítla a nedokázala splnit?

Poezie jako taková nikoli. Spíš lidé kolem ní – a nemusí to být jenom autoři nebo ti, kdož ji v jakékoli formě distribuují, čímž míním mimo jiné také její interprety... Tady jsem zažil přímo osudové zklamání: v jistém věkovém úmezí, kdy jsem se snažil o přednes v poněkud jiné podobě, než bylo v tomto kraji zvykem, vynořili se ti, kdož se mne snažili umlčet. V době totalitní nic zas až tak výjimečného, ale pro člověka v plné síle a přesvědčení, že nedělám nic, co by zavdávalo příčiny k odmítnutí mé přítomnosti v oné enklávě celkem přehledně zalidněné a vzájemně se sledující, bylo to první setkání s otevřenými i pokoutně kolujícími náznaky, že to, co jsem zvolil jako svůj interpretačně autorský repertoár, dráždí jejich vesměs už zaběhnuté životenské vztahy k poezii jako prostředku obživy. Mluví o nejrůznějších pořadech na školách v letech, kdy existovala akce „Mládež a kultura“, a v níž se prostřednictvím agentur mohlo docela obstojně vegetovat, někdy i se třemi pořady denně na nejrůznějších štacích od mateřských škol až po maturitní ročníky průmyslovek a gymnázií, ale i ve vojenských posádkách nebo při „zkulturování“ některých úředních akcí od vítání občánků po slavnostní shromáždění při propouštění vojáků do civilního života... Pro mne to byl tenkrát první dotyk s neidentifikovatelným protihráčem. Zažil jsem několik úředních jednání o svém repertoáru, který byl v oné době podroben schvalovacím procedurám při takzvaných „přehrávkách“. Jak bylo směšně hloupé hájit se proti nařčení, že třeba verše Václava Hraběte „Několik regimentů samozvaných prokurátorů v šestistupěch dupe tvojí hlavou Vzorný předpisový krok Vzorné předpisové mozky žádající příznání úplné, veřejné předpisové“ jsou protirežimní, jak usoudili udavači, jejichž jména ovšem byla utajena – jen výsledek předem odhadnutelný: zákaz vystupování v určitém městě, okrese, ano i kraji... Pochopitelně, že uvolněné místo brzo poté obsadili ti, jimž stálo za takovou cenu získat další štace... V této atmosféře jsem s poezií prožil skoro třicet let života!

Jsou básnické stálice věčné tím, že ozařují neustále se měnící náš svět svým intenzivním světlem?

Básnické stálice jsou věčné nejen světlem svého díla, ale i životními osudy svých tvůrců. To platí od antiky až po dnešek. Mnozí dokonce životem to dílo zaplatili. Jen si vzpomeňte na léta padesátá minulého století! Dnes je to nemyslitelné a mladé generaci asi nepochopitelné samou podstatou, že to, co člověk nastřádá jako svůj duchovní

majetek - bavíme se o poezii - může být podkladem soudního jednání a následných restrikcí či přímých zásahů do osobní svobody. Možná právě proto jsou tyto „mučedníci slova“ viditelnější a nezapomenutelnější, tedy věční jako ony stálice, jak je nazýváte. Namátkou pár jmen? Nevím proč mne jako první napadá tady už citovaný F. G. Lorca, oběť španělské občanské války, u nás Jan Zahradníček, ale i Jiří Orten, jehož smrt dala každému jeho verši zvláštní tíhu i vzlet, ostatně pojem „nadvichření“, který tohle charakterizuje, vymyslel právě on.

Letos vychází kniha o vašem životě a poezii.

Radí se k nejúspěšnějším letošním nakladatelským počínům. Máte z ní radost a je v ní vše, jak by mělo být?

Pochopitelně jsem rád, že vyšla, a dokonce v předvečer mých třiaosmdesátin. V šesti oddílech je v ní spojen můj vztah nejen k poezii, tedy k té, která mne něčím oslovila a já do ní vstoupil jako její interpret, ale i ke stovkám autorů, jimž se dostalo básnického startu pod ikonou Zeleného peří, asi nejviditelnější stopě mého půl stoletého soužití s nástupními vlnami básnických generací. A byl jsem upřímně potěšen, když mne editor Jan Šulc požádal o text mé rigorózní studie „Slovo-tvar-prostor“ s podtitulem „spoluautorství interpreta při přednesu poezie“, v níž se snažím navázat na myšlenky E. F. Buriana z éry jeho slavného Voicebandu, že pro toho, kdo chce poezii propůjčit svůj hlas, je její text tím, čím je partitura dirigentovi při hudební produkci. Dnešní mladá raperská generační vlna asi netuší, že na konci 20. let minulého století jezdil Burian se svým voicebandem po Evropě a předváděl „zdězovanou“ poezii a různé dadaistické zvukomalby jako avantgardní jevištní fenomén! Nejslavnější byl „Příjezd vlaku“ slovní eskamotáž podkreslovná pepřnými citoslovci v rytmu jízdy vlaku v nejrůznějších rychlostech a s pointou dojezdu do nádražní haly. I o tom je v mé knize „Život...a poezie...?“ jedna z kapitol.

U krajin ještě chvíli zůstaňme. Jaká místa, kde člověk zavře oči a cítí okamžitě, že je bytostně doma, se vám vryla do srdce?

Měl jsem štěstí za desetiletí své služby poezii prokřičovat celou republiku, aniž bych se vyhýbal nějakému městu nebo si ho zošklivil. Přesto je pár míst spojených se zážitky, které člověka poznamenají nejrůznějším způsobem, především prožitky ve spojení s nějakou událostí nebo drahou osobou, která tam na mne čekávala. Takový je pro mne Prostějov, dějiště každoročních předprázdninových setkání pod erbem jména Wolkerova. Pro mne je ovšem také místem posledního odpočinku dvou přátel: hudebníka Jiřího Bulise, s nímž jsem prožil první týdny existence pražské Violy při hostování s Divadlem V podloubí. V té době komponoval úchvatnou hudbu do televizní podoby představení „Bon Jour, Amour“, semaforicky laděné inscenace slavných Zpěvů sladké Francie, kterou jsem režíroval, a s ním jsme vyhráli Jiráskův Hronov v roce 1963.

Vídali jsme se i po jeho odchodu do Brna, jeho život předčasně ukončila autonehoda. A druhý člověk, bez jehož podílu si nedovedu Prostějov představit, byl Miroslav Kubes, magická postava jevištní, písničkář, básník, jeden ze zakladatelů slavného Hadivadla – utonul v létě roku 1975 na Plumovské přehradě. Jeho povídku „Kamila“ jsem po léta považoval za jeden z nejceněnějších textů a uváděl ho jen při výjimečných příležitostech. Nedávno jsem ho nabídl, natočený na cédéčku, k vydražení při benefičním koncertu na podporu výzkumu Alzheimerovy nemoci, kam jsem byl pozván s Petrem Jandou, abychom podobnými nám drahými předměty obohatili dražební tombolu. V Prostějově jsem zažil čtyřicet ročníků festivalu přednesu jako člen poroty soutěže divadel poezie. Pochopitelně, že ani 15 let mého litvínovského pobytu, včetně sedmileté existence Docela malého divadla, nemůže být zapomenuto, svým způsobem to byl vrchol mého života.

Jak dnes vzpomínáte na svou cestu do Austrálie a na Nový Zéland? Čím vás nejvíce překvapila a okouzila?

Udála se roku 1995 v únoru a březnu, takže letos je to už její třiačtyřicáté výročí, ano, téměř už čtvrtstoletí! Ale vzpomínky neutuchají a nabývají i zajímavých souvislostí. Už tím, jak a kde byla dojednána: stalo se to o Vánocích 1994 v kavárně Slávii. Tam ovšem panovalo v oněch měsících podivné ovzduší, které jen vzdáleně připomínalo kavárenský provoz, jak jej známe dnes a jaký tam pochopitelně vládl celá desetiletí před tím. V polistopadovém ekonomickém kvasu přímo masově zanikala nejenom průmyslová zařízení, ale i „osvěžovny ducha“, kina, divadla, kluby i kavárny. Došlo i na Slavii. Po dlouhé měsíce byla kavárna veřejnosti uzavřena. Pak nový majitel zavedl jakýsi provizorní režim, často s výpadky elektrického proudu a bez profesionální obsluhy, pouze s najatým dohledem, aby se hosté nevytráceli z vymezených prostor s nějakými nezákonně získanými „suvéniry“. Sám tehdejší prezident Havel zděšen stavem legendárních prostor podnítl zformulovat a poté v divadle Na Zábradlí vystavit k podpisům petici za obnovu jednoho z kulturních center a „místa setkávání pražských intelektuálů, studentů a starších lidí.“ Stalo se to ovšem až po delší rekonstrukci - slavnostní znovuotevření Slavie připadlo symbolicky na 17. listopad 1997. Jak to souvisí s Novým Zélandem a mnou? V údobí onoho kavárenského provizoria byla mně v oné zešeřené Slávii představena Jindra Tichá, spisovatelka žijící dlouhodobě jako emigrantka na Novém Zélandu. S manželem odešli na prahu normalizace, přes Anglii doputovali až na Nový Zéland, kde na tamní universitě Otago v městě Dunedin na Jižním ostrově přednášeli filosofii, logiku a politologii. Zнала mne „z doslechu“, tedy z rádia, v té době jsem několikrát měsíčně uváděl ranní pořady Českého rozhlasu na stanici Praha. Navíc, jak jsme zjistili, měli jsme společného přítele, novináře Jiřího Ješe, tenkrát externího redaktora Svobodné Evropy. Jiří byl o osm let starší, ovládal plynně angličtinu, byli jsme spolu už v Itálii, chuť cestovat nás neopouštěla, takže slovo dalo slovo - a Jindra Tichá nám jako symbolický vánoční dárek při onom pobytu v Praze

nabídla možnost nás u sebe ubytovat, rozhodneme-li přikývnout jejímu pozvání, což jsme provedli. Tak jsme se zanedlouho vypravili na nejdelší cestu našich životů. Letadlem British Airways z Ruzyně přes Londýn s mezipřistáním v Bangkoku do australského Perthu, odtud pak už do zélandského Aucklandu... Cesta více než jednodenní, se všemi plusy i mínusy, na jejímž konci byla ovšem země zaslíbená – tak Nový Zéland na Evropana skutečně zapůsobí se všemi svými lákadly – nejenom přírodními. Z Aucklandu do Dunedinu nám trval přesun několik dní – střídali jsme nejen jednotlivá města, ale i dopravní prostředky, od autobusu po plavbu trajektem mezi Severním a Jižním ostrovem, až po zajímavě řešené vlakové spojení po okraji mořského pobřeží v jednokolejovém režimu. Pochopitelně k tomu patřilo i přenocování v levných hotelích jako „batůžkáři“ a v jednom případě i v turistické noclehárně. Všecka strádání jsme si pak bohatě vynahradili v Dunedinu. Jindra Tichá tam po náhlé smrti manžela žila se svým synem na okraji univerzitního kampusu v malém domku, odtud jsme s Jiřím vyjžděli na cesty, většinou jednodenní. A zvládli jsme toho dost: Queenstown a jeho jezerní okolí, termální národní park Rotorua s pozůstatky sopečné činnosti, bublajícím bahnem a gejzíry, kuriózní zážitky z plavby motorovým člunem za vynořujícími se velrybami v kraji Kaikoura. Byl by to dlouhý výčet všech těch přírodních rarit, co jich oba ostrovy skýtají, pak ovšem prohlídka větších měst včetně zemětřesením ještě nepostiženého chrámu v Christchurch. Pochopitelně nás zajímala i česká menšina, byly to však jenom jednotlivé adresy rozseté po celém Zélandu, jak nám je Jindra Tichá nasbírala – společenské setkání s Jindřinými studenty a kolegy a večere v univerzitním městečku v Dunedinu bylo za vším tím přiměřenou tečkou. Ano, bezpochyby jeden z nejkrásnějších měsíců mého života... To už nás den poté očekávala na letišti v Sydney paní Ika De Detrich, šéfka českého vysílání radia SBS v Austrálii, jak bylo - opět díky paní Jindře – domluveno. Čekalo nás deset dní v tomto městě, tentokrát s hotelovou apanáží a předplaceným lístkem na tamní metro. Byli jsme pyšní, že bydlíme v hotelu „Charles“ hned naproti stanici metra stejného jména! V Sydney se to všechno opakovalo v jiné tónině: památky města, nezbytná návštěva proslulé budovy Opery, oběd v rozhlasové věži nad městem, čínská čtvrť, jak ji z Evropy neznáme, se všemi chuťovými i vizuálními raritami. Do toho přišla zpráva o smrti zpěváka Michala Tučného. Nabídl jsem paní Ice, že v jejím vysílání pro krajany vzpomenu na Michala i s osobními zážitky, předával jsem mu Zlatou Portu a v létě předchozího roku jsme zažili společný koncert v Tišnově u Brna. Stalo se, sehnalo i pár nahrávek Michalových Tučňáků – i to byl zážitek věru nečekaný. Z trezoru paměti bych ještě vydoloval leccos, ale i tak jen dotvrzuji, že se taková cesta dá zažít jednou za život jako premiéra, vše poté už jsou jen variace a reprízy...

KONCERT SOIRÉE FRANCAISE V MELBOURNE

Poslední dubnovou neděli měli melbournští krajané možnost jedinečného kulturního zážitku, který pokaždé skýtá již tradiční spolupráce dvou umělecky založených Čechoaustralanek - Ivany Snaidr a Barbary Semenov. Hudební koncert propojený poezií byl již pátým v řadě úspěšné série jejich společných vystoupení v Národním domě v Melbourne.

Tentokrát se jednalo o komorní koncert s francouzským nádechem, který se opět vyznačoval vysokou mírou profesionality. Jak známo, Ivana působila jako violoncellistka v Opera and Ballet Orchestra v Sydney, později v Melbourne Symphony Orchestra, Barbara má na kontě řadu významných ocenění v umělecké recitaci. Klavíristka Annabelle Clucas a houslička Larissa Aguiar jsou rovněž znamenité australské hudebnice.

Vybrané hudební skladby promlouvaly k divákům mezinárodním jazykem, poetické překlady slavných francouzských básníků zazněly v češtině, pro australské diváky byla k dispozici i jejich anglická verze. Z pestrého repertoáru si mohli posluchači vybrat oblíbené melodie Franze Schuberta, Jacqua Offenbacha, Cauda Debussyho, Johanese Brahmsa, také škála prezentované poezie byla široká – od Prokletých básníků Baudelaira, Rimbauda a Verlaina přes Remarqueův Vítězný oblouk až k básni Francie od současného básníka melbournské komunity Josefa Tomáše. Spokojení návštěvníci koncertu byli důkazem toho, že máme ve vlastním středu krajanské komunity nepřehlédnutelné umělecké hodnoty, které mohou čas od času překonat i některé dovezené české umělce.

Josef Tomáš: Francie

Kde vzala tu svou trikolóru,
kde ji vzala?
Letos v létě jsme ji přece našli
jenom modrou, zelenou a zlatou.
Máš pravdu: její Paříž je
smíchaná ze všech možných barev,
ale pár kilometrů za Seinou
pod světlemodrou oblohou
je dávno zapomenuta
aristokracie, církev, revoluce.
Jako před staletími, nezměněně,
mezi zelenými loukami
dozrává zlatá úroda.
Jedeme topolovou alejí po silnici k Chartres.
Jedeme od Orléansu podél řeky Loire.
A všude je to stejné:
mezi zelenými břehy
zahušťuje modré nebe vodu,
aby udržela pohromadě středověký most,
přes který se vrávoravě sune vůz
naložený první zlatou sklizní.
Všude je to stejné jako přede včereškem,
když jsme opustili Alsasko a spěchali k Remeši;
pod zataženým nebem ze zelených kopců do roviny,
kde dozrávalo obilí a kvetly katedrály.
Pršelo. Ale šedivá a stříbrná se nepočítá;
kdo kdy viděl trikolóru takových barev!
Naštěstí jsi měla na sobě
zelené šaty a z rozvlněných stébel vlasů
ses na mě bleděmodře smála.
Takže ať jsme jeli tam či onam,
cítíl jsem se báječně.
V očích se ti odráželo nebe a hory,
ve vlasech jsi měla slunce a obilí,
a tvoje šaty byly zelené jako tráva
té opravdové venkovské Francie.

Josef Tomáš: France

Where did she pick up her tricolor,
where did she pick it up?
This summer, did we not find her
only in blue and green and gold?
You are right: her Paris is
mixed from colours of all earthly hues;
but just a few miles beyond the Seine,
under the light-blue sky,
aristocracy, church and revolution
are long forgotten.
As in centuries past, a golden harvest
ripens there, unchanged
in the midst of green meadows.
We drive through a poplar alley to Chartres.
We drive from Orléans along the river Loire.
And everywhere it is the same:
between the green banks
the blue sky thickens the water,
to hold together a medieval bridge
over which a cart groggily moves,
loaded with the first gold harvest.
Everywhere is as it was the day before yesterday,
when we left Alsace and rushed to Reims
under a cloudy sky from the green hills to the plain,
where grains ripened and cathedrals bloomed.
It rained. But grey and silver don't count;
who ever saw a tricolor in such colours!
Fortunately, you were wearing a green dress,
and from under the ruffled stalks of your hair
you were laughing at me in pale blue.
So whether we were driving somewhere or other,
I was feeling heavenly.
Your eyes reflected the sky and the mountains,
your hair was full of sun and grain,
and your dress was as green as the grass
of that genuine provincial France.

ROMANTIKA STŘÍBRNÉHO VĚTRU

Marta Urbanová

Přicházím k nábřeží. Koryta řek si jsou podobná. Voda v nich nestejným tempem ubíhá. V jedněch k severu, v druhých k jihu se ubírá. Nestejné břehy vymílá. Svě písne pěje, na splavech hučí, s větrem rozmlouvá. Voda hovoří i tím, že se mlčenlivě valí k moři. Znam řeky valící masy vody až dšs.

Neznám však řeku, která šeptá jako Otava. Protéká Pískem, laškuje na splavu a pokorně podplouvá starobylý most. Sochy svatých po něm jdou, aby nikam nedošly, poslouchají hudbu plynutí času, aby ji neslyšely, vrhají do vody své stíny, aby je neutopily. Navzdory času se po mostovce před mým příchodem promenují studenti, septimáni zdejšího gymnázia. Mezi nimi jak třpytka v proudu, v kloboučku do týla se srdcem rozevlátým v jarním proudu Jan Ratkin. S neuvěřitelnou touhou žít. Slyší stříbrný vítr. Vane nade vším. Nad ubíhající překotnou vodou, nad stojatými myšlenkami zdejších za okenicemi nábřeží, nad ztuhlou morálkou maloměsta. A měsíc nad řekou, uzounký srpeček míří do mraků. Daleko je i otcova tvrdá ruka, jeho soudcovské kladívko i svou dobrotou ujařmená maminka. Žít, jen žít! Do Ratkinova pláště bijí emoce jarního vlání, myšlenky s výrazem letícího ptáka se ženou vpřed, předhání čas, vteřiny a život se krčí v otiscích stop. Nad tím vším třepotavý záblesk lásky. A současně před ním otevřená náruč představ, vysněných a vykreslených otcovým bratrem, strýcem bonvivánem.

Písecký kolorit sráží Ratkina na kolena. A nejen městečko, ale i škola a Dům u koulí, kde má svou postel a ostříží oko paní domácí. Úzkoprsá společnost, zkostnatělí profesori ukotveni ve svých zásadách neslyší stříbrný vítr a nevidí roztažená křídla mládí. Katecheta zná jen hřích a zpověď: Ratkine, proč jste vlastně nešel k přijímání? Ani ke zpovědi bych nešel, kdyby to šlo! A nebe se zatáhlo. Kam jinam Ratkine, než na neděli domů. Tam dopis paní domácí a krutý výprask od otce. Nespravedlnost vytáhla stavidla a vši silou udeřila, ubíjela vši silou ideály sedmnácti let. Podupala sny, úctu k otci, zadupala romantickou zvědavou duši do bahna. Strýc neunesl to bezpráví vůči romantice. Jeho proslov k bratrovi nepadl na úrodnou půdu, tak odjel. Za několik dnů se zastřelil.

Minu most a kráčím po nábřeží a hledám Dům u koulí. Hledám Aničku posedlou se stříbrným větrem nad řekou. Hledám hlas zdivočelého chtíče. Hledám živou bytost, septimána Jeníka na každé pěšině, v každém okně i v korunách stromů. Nevidím papírové lodičky jeho básní odplouvat po řece. A plně chápu jeho mladistvou dychtivost, loučení s milovaným strýcem, láskou, ideály, se vši romantikou a její krásou: Na tvůj hrob Jane Ratkine včerejší a potměšilý. A symbolicky házím do řeky ještě nerozvitou růži.

A abych nepropadla smutku, potichu si přeříkávám báseň Bohumila Ždichynce Dům u koulí -

S písečkou vzpomínkou na Měsíc nad řekou z okna domu hledím za řekou Otavou. Tady psal Fráňa Šrámek báseň Splav, kamera obscura šťastný svět, mé prožité mládí. Ale pohled ve směru tekoucí řeky je plynutím života, v čase možná už neexistujícím. Stříbrný vítr vane v srdci, obláček padá na hladinu, kruhy na vodě, kámen klesá ke dnu, chvíle přítomnosti hyne svou vahou.

PRAŽSKÝ SAMURAJ

Zuzana Hainallová

Pražské Studio Advance Training provozuje mladý, nesmírně charismatický muž. Než zakotvil v Praze, žil Paul Bielak na různých místech na světě. Setkání s výjimečnou osobností pro mě znamenalo velký zážitek. Pražský Samuraj je totiž trošku jiný, než většina mladých mužů, které znám: Nejen neobyčejně pozitivní – čišší z něj navíc jakási úžasná přirozenost a pohoda. Přestože jsem nikdy ani trošku netíhla k bojovým uměním, kdyby mně bylo o něco let méně, zřejmě bych usilovala o to, stát se jeho „žákyní“.

Paule, vy jste Polák, že?

Cítím se víc jako Kanadčan, bylo mi deset, když jsem se tam s maminkou přestěhoval.

A jak jste se dostal do Japonska?

Když mně bylo devatenáct, kamarádka, která vedla modelingovou agenturu, hledala nové tváře a nabídla mi práci. Ihned ve mně viděli typ, o který je zájem v Japonsku a já okamžitě práci, která by mě normálně příliš nelákala, přijal. V té době jsem už 9 let cvičil bojová umění a tahle země pro mě znamenala Mekku a především šanci splnit si svůj dětský sen: Stát se samurajem.

Kdo je vlastně samuraj?

Tak na wikipedii se dozvíte, že středověký japonský bojovník, cvičený již od útlého mládí, aby chránil svého pána. Čestný, oddaný, hrdý.

Když se řekne "model", představíme si automaticky krásného povrchního mladíka pózujícího před fotoaparátý a kamerami... tedy protipól samuraje. Jak se protnou takové odlišné světy a kdo se pod touto profesí zpravidla skrývá?

Podle mě stereotypy neplatí. I mezi samuraji se našli hajzlíci, kteří zneužívali svou moc, lhali a zabíjeli. A lidé pracující v modelingu „povrchní“ luxusní životní styl jen propagují v časopisech na fotkách. Často jde o lidi nejrůznějších profesí: umělce, sportovce, pilota, právníka či architekta. Stejně jako oni i já jsem zůstával nadále ve svém světě samuraje. Byl jsem vděčný za příležitost cestovat a poznávat nové země – formální vzdělání by mně nikdy nedalo do života to co modeling.

V tomto světě je možné všechno a nic není jisté. Není jednoduché uspět mezi nejatraktivnějšími lidmi světa. Každý den slyšíte, že jste nedostatečně vysoký, moc hubený, ne dost hubený, moc svalnatý či atletický, příliš zdravý, nedostatečně unikátní, nezajímavý, moc rovný, hezký, příliš mladý či příliš starý. Nevejdete se to těchto kalhot? Tak sbohem! Naučíte se přijímat zpětnou vazbu a přestanete se bát selhání. Pokud totiž selžete desetkrát po sobě, víte, že dříve či později se úspěchy dostaví.

Vratme se k vaší cestě k samurajství. Potřeboval jste nějakého učitele, že?
Měl jsem obrovské štěstí – zrovna jsem četl knížku Miyamoto Musashi (nejvýznamnější samuraj v japonské historii) a moc jsem toužil mít učitele, jakým byl on. A představte si, on si mě našel vlastně sám. Přišel do fitka, kde jsem trénoval a sám mi nabídl, abych se stal jeho žákem. Protože jsem předtím dlouho cvičil karate, soustředili jsme se hlavně na meč a na duchovní stránku.

Jak dlouho jste v Japonsku žil?

S přestávkami 15 let. Později jsme se s mým učitelem velmi spřátelili a přijal mě do rodiny. Říkal, že jsem jeho kanadský syn a on můj japonský otec. Jeho manželka je ještě lepší samurajkyně než on. Dnes už samurajské umění provozují i ženy.

Co harakiri neboli seppura – charakteristická pro samuraje - to už je dnes snad pasé...

Jde o součást samurajské filozofie. Člověk trénuje na situace, které mohou nastat, i když nikdy nepřijdou. Klíčová je zde potřeba bránit ostatní – to je základ. Samurajské umění spočívá v životním postoji a ve schopnostech. Jde o jiný pohled na život, kdy člověk neupřednostňuje sebe, ale žije pro vyšší dobro, proto, aby někoho chránil (dříve pána, či vesnici). No a nejlepší způsob je odevzdat život pro dobro ostatních, což se odráží v jejich vírách: Vše je propojeno se vším.

Něco jako v józe? Pohyb propojen s filozofií?

Ano, podobně. Samurajská filozofie bušidó (přeloženo: cesta válečníka) je založena na lidských hodnotách – jde o základní principy chování, kterými se každý samuraj řídí. Jde o to „být fér“: Úcta k předkům a rodičům, čestné jednání, pravdomluvnost, odvaha a upřímnost, ctnost a sebezdokonalování.

A co v Česku, kolik je tady samurajů?

Nějací tu jsou, ale nepoznal jsem je.

Studoval jste též v Brazílii bojové umění Capoeira. To je přece úplně jiná kultura, dá se říci, přímo protichůdná té východní.

Capoeira vycházela z potřeby otroků bránit se, a to nikoliv fér způsobem. Naopak záleželo na lsti a vynalézavosti. Jde o naprosto odlišný přístup k boji, a to mě na tomto sportu přitahovalo. Museli využít slabosti protivníka... nechovali se slušně, jako samurajové, kteří se před bojem navzájem nejprve představili a projevíli vůči sobě nejvyšší úctu, i když věděli, že jeden z nich zemře. Bral jsem tento jihoamerický styl zápasu jako krásný druh pohybu. Dnes už nejde o skutečný boj jako takový – bojovníci se téměř nedotýkají soupeře. Nicméně jsem měl šanci učit se od mistra v Rio de Janeiro, který se věnoval speciálně bojové stránce, a to s opravdovým kontaktem.

Jak se promítá filozofie samurajství do současné společnosti?

Všimněte si, že se Japonci chovají jinak, než ostatní lidé. Oni jsou jakoby na sebe napojeni. Například turisté na Karlově mostě: nikdo jim nemusí říct, že se v danou chvíli půjde tam, či jinam, nepotřebují pokyn, cítí jej - otočí se jako jeden člověk a jdou. U nich je to zažitá. Někjaká forma podvědomé komunikace. Já samozřejmě přejímal japonskou mentalitu a etiku, takovou tu automatickou slušnost a úctu k sobě i ostatním. Maminku třeba zaujalo, jak jsem se ukláněl. A i když jsou Kanadčané považováni za otevřené lidi, tak ve srovnání s Japonskem jsem měl pocit, že žijí sami pro sebe. V Tokiu může být tisíc lidí v obchodním centru, a přesto vám vždy někdo přidrží dveře. V Kanadě tedy také, ale přesto je to tak nějak jiné. Japonci dbají na to, aby zachovali všem i sobě svůj vlastní prostor, respektují sebe a všechny okolo.

Proč ale žije velký kosmopolita, polský Kanadčan Paul, zrovna v Praze, kde založil své studio, které nabízí speciální osobní přístup ke klientům a kromě různých druhů bojových umění i nutriční poradenství?

Prožil jsem totiž v Japonsku až filmově romantickou „love story“ se svou kolegyní, českou modelkou, kterou jsem si nakonec vzal a rozhodl se žít a vychovávat našeho syna v české zemi.

OSUDOVÉ REFLEXE

Dana Broumová

Dívám se do zrcadla a připadá mi neskutečné, jak se časem začínáme stále více podobat svým rodičům. K mládí patří určitá revolta, snaha lišit se od ostatních, ale s přibývajícím věkem často zjišťujeme, jak geny našich předků jsou v nás mnohem zřetelnější a svým způsobem budou žít dál i v našich dětech. Při pohledu na ženu v zrcadle zkoumám, jaký je asi její genetický koktejl, je tam patriotismus a hrdost na češství dědy Jana Hampla, aristokratická noblesa babičky Alžbety, statečnost a umění postavit se čelem k výzvam otce Přemka, empatie a láskyplná oddanost rodině maminky Murky, odpor k nespravedlnosti, blízký vztah k hudbě sahající až k babičce Aniele. Napadá mě, což kdybych se zeptala té důvěrně známé osoby za zrcadlem na její lásky, pocity a prožitky, které ji ovlivnily a formovaly její identitu.

Dana, rodilá „Benátčanka“

Narodila se v pražské porodnici na ostrově Štvanice uprostřed Vltavy. Pražané, kterým zřejmě atmosféra ostrova připomínala půvabné italské přístavní město, začali Štvanici nazývat Velké Benátky, a těm, kteří se tam narodili, se říkalo rodilí Benátčané. Historickou budovu z konce 19. století dnes již nenajdeme, na jejím místě vyrostl centrální tenisový dvorec, kde se od roku 1986 konají tenisové turnaje ATP a WTA. Malá „Benátčanka“ byla tak trochu nečekaný přírůstek do rodiny. Maminka Murka v důsledku války a věznění v koncentračním táboře nebyla na příchod miminka zdravotně připravená. Otec Přemysl, charismatický padesátník, narození holčičku vítal. Byl tak pyšný a naprosto šťastný, když miminko jako by mu z oka vypadlo a všichni při pohledu na novorozenou holčičku vtipně říkali „malý Přemek“. U křtu dostala jméno Danuta, ale do rodného listu bylo zapsáno Dana, podle českého kalendáře. V dnešní době, kdy rodiče mohou dát dítěti jméno, jaké je zrovna napadne, se toto nařízení může zdát nepochopitelné, ale možná, že to nebylo tak špatné pravidlo. Dříve exotická jména jsou již zcela běžná, a tak rodiče toužící po originalitě často dají dětem do vínku danajský dar,

jako nedávno chlapci Akobakr nebo dívky z Ostravska Análie. Není to jen český fenomén, například v Austrálii žije Asiat se jménem Phuc Dat Bich, což zní v angličtině opravdu neslušně, kterému třikrát zrušili účet na facebooku a jeho problémy při představování si snad každý umí představit.

Danuška vyrůstala obklopena láskou rodičů. Její otec Přemek intenzivně pracoval, aby zajistil rodinu, ale všechnen volný čas se snažil věnovat malé dceři. Maminka Murka byla laskavá, milující a obětavě se starala o rodinu. Společně podnikali výlety starou Škodovkou Tudor po českých krajích a v létě trávili báječný čas u Baltského moře v lázeňském městečku Sopoty. Moře, jeho šum a opojná vůně jódů se Daně dostaly pod kůži. Snad právě proto, že byla křtěná Vltavou, patří Praha neodmyslitelně do jejího života. S rodiči bydlela v centru města, a tak bylo přirozené, že si zamířila procházky po Starém Městě, přes Karlův most na Malou Stranu až na kouzelnou Kampu s romantickou Čertovkou. Často se zastavila u mystického mlýnského kola bývalého Velkopřevorského mlýna, které simulovalo valící se pohyb. Působilo zklidňujícím dojmem a všechny chmury jakoby chtělo pohltit a odplavit. Projížďka lanovkou na Petřín do Růžové zahrady se zastávkou na Nebozizku měla vždy sváteční nádech. Kouzelná zákoutí Malé Strany, o kterých tak poeticky psala Jindřiška Smetanová, se dnes hemží turisty, a tak vzpomínka na totalitní ticho v opuštěných uličkách vylidněné Prahy svádí k nostalgii. Knížka povídek Ustláno na růžích a pod nebesy této autorky byla jedna z nejoblíbenějších, a když dívky na základní škole četly romány z červené knihovny, Dana spolu s otcem Přemkem byli vášniví čtenáři dobrodružných románů a detektivek od Aghaty Christie až po Eduarda Fikera. Otec ji bral jako rovnocennou partnerku a po večerech o rozečtených knihách nadšeně diskutovali. Často ji vzal i do kina, nezapomenutelný zážitek byl filmový muzikál s Genem Kellym a Debbie Reynolds Zpívání v dešti, který ji naprosto uchvátil. Podnítil její zájem a lásku k hudbě různých stylů, jak rockové, tak klasické. Denně naladila stanici Rádio Luxembourg, byla to jedna z mála možností v tehdejší Československu, jak poslouchat nejnovější hity zahraničních kapel 60. let, takzvaný Mersey Sound. Byla fascinována skladbami Beatles, Hollies, Herman's Hermits, Tremeloes, Searchers a mnoha dalšími. Jednou, když přišla domů ze školy, hrála hudba, tatínek Přemek stál vedle psacího stolu a zakrýval něco za ním na židli. Těžko říci, kdo měl větší radost, jestli Dana nebo její tatínek. Vytouženým dárkem byl totiž magnetofon Tesla Sonet Duo, který otec koupil v bazaru, a jako bonus k němu dostal několik kotoučů magnetofonových pásek. Od té chvíle se mohla Dana vášnivě pustit do nahrávání, nic nevadilo, že Luxembourg nevysílal skladby celé, a tak na nahrávkách většinou chyběly jak začátky, tak konce. Když bylo Daně 13 let, její milovaný tatínek podlehl následkům autonehody. Dlouho se s tím nemohla smířit a chápala to jako velkou nespravedlnost. Bylo to tak

nečekané, že celá rodina se s jeho ztrátou jen velmi těžce vyrovnávala. Ovdovělá maminka pracovala v kanceláři pouze na půl úvazku a každá koruna do domácnosti byla zapotřebí. Dana si ještě během studií na střední ekonomické škole začala přivydělávat jako uvaděčka v oblíbeném divadle Semafor. Bylo to báječné, neboť mohla sledovat všechna představení jak souboru Jiřího Suchého, Miroslava Šimka, a vidět je i několikrát. Zakrátko si jí tam všiml režisér Jiří Císler a pozval ji na konkurz do hry Zuzana v lázni Jiřího Suchého. Konkurz vyhrála a byla přijata jako elévka do souboru divadla. Ze začátku byla nadšena uměleckým prostředím divadla a měla i šanci dostat významnější role, ale všechno má svůj rub a líc. Jako mladičká dívka, možná až puritánsky vychovaná, se zalekla hereckého světa, kterému se mohla podívat tak trochu pod pokličku. Měla různé nabídky, herecké i pěvecké a občas se také jako fotomodelka objevovala v časopisech a kalendářích.

S Milanem, osudovým mužem Dany, si byli souzeni. Byla to láska na první pohled, a to doslova. Poprvé se jejich pohledy střetly na plese Supraphonu ve foyer velkého sálu Lucerny a zajiskřilo to. Milan, který hledal cestu, jak ji oslovit, na chvíli zmizel v zákulisí a chtěl se s někým podělit o ten silný zážitek. Když ji pak hledal v Lucerně, zklamaně vyběhl až na Václavské náměstí a doufal, že ji ještě někde uvidí. Přestože spolu nepromluvili, na ten osudový pohled do očí oba nemohli zapomenout. Bylo jim ovšem souzeno se znovu potkat. Pár týdnů od prvního setkání byla Dana pozvaná na koncert skupiny Olympic, v té době ještě netušila, že je Milan novým baskytaristou této populární české kapely. Na následné after party se již nadšeně dali do řeči.

Od té chvíle spolu trávili veškerý volný čas a jejich vzájemná láska rostla. Po svatbě plánovali, jaké to bude báječné mít syna „malého Milánka“ a dceru „malou Danušku“, což se jim za čas také podařilo. Milan v té době hrál až 30 koncertů za měsíc, ale vždy se těšil ze zájezdů domů na rodinnou atmosféru, kde se cítil nejlépe. Dana se věnovala dětem, při tom si doplňovala vzdělání v oboru filologie, a po státních zkouškách se stala lektorkou na jazykové škole. Sametová revoluce přinesla nové příležitosti, a jako jedna z prvních zahraničních firem to byla americká IBM, která pro své zastoupení v Československu

hledala vhodné adepty. Do konkurzu se přihlásilo více než dva tisíce uchazečů, ze kterých bylo vybráno padesát zakládajících členů. Dana to ze začátku chtěla zkusit spíše ze zvědavosti, ale když prošla několika koly výběrového řízení, včetně sofistikovaných testů IQ a byla vybrána, nabídku přijala. Se zájmem pronikala do světa informačních technologií a úspěšně se prosadila jako obchodní manažerka. Získala mnoho ocenění, řadu na mezinárodní úrovni. Občas ji na cestách doprovázel i Milan, významné evropské ceny převzala v Paříži a v Římě. Pro to nejvýznamnější ocenění na světové úrovni – IBM Golden Circle Award si dojela v doprovodu Milana na gigantickou loď Splendour of the Seas společnosti Royal Caribbean, se kterou se plavili po Středomořím moři. Během ceremoniálu byl vzdán hold nejen oceněným, ale především jejich životním partnerům za tolik potřebnou podporu, bez které by tak náročná práce nebyla možná. Milan byl v tomto ohledu naprosto skvělý. Letos oslaví Dana a Milan významné kulaté výročí svatby, jejich vzájemná láska je umocněná přátelstvím, názorovou shodou a smyslem pro humor. Mají radost z dnes již dospělých dětí, dcera Dana je úspěšná manažerka ve velké mezinárodní firmě v USA, kde žije s manželem, třiletým synkem a roční dcerkou a syn Milan je kytaristou a věnuje se hudbě. Spolu je spojuje mnoho společných zájmů. Jejich vášeň pro cestování je zavedla několikrát i do Austrálie, nejdříve v rámci turné skupiny Olympic. Od té doby se vrací pravidelně. Australská flóra a fauna je naprosto okouzlena, fascinující monumenty a útesy na Great Ocean Road, překrásný Phillip Island, kouzlo Airlie Beach a bělostné pláže s tou nejkrásnější Whitehaven na Whitsunday Island, písečné duny na Fraser Island, vinice v Hunter Valley a mnoho dalších kouzelných míst. Báječní lidé, kultura v nádherných městech Sydney a Melbourne. Jako milovníci opery nikdy neopomenou navštívit úchvatná představení v budově Sydney Opera House, která svou architektonickou elegancí přispívá k dokonalému kulturnímu prožitku. Nezapomenutelným zážitkem byl i koncert švédské skupiny Roxette na prostranství před Operou v Sydney nebo jedinečné provedení muzikálu My Fair Lady v Brisbane. Každá cesta je pro ně obohacujícím přínosem, a přestože je Austrálie velmi vzdálenou destinací, jistě se tam opět brzy vrátí.

ČTENÁŘSKÁ VÁŠEŇ

(pokračování)

Zdeněk Rich

Když jsem se v minulém článku rozloučil s hrdiny Dalekého Západu a navrátil do matčina nočního stolku těch několik knížek z edice Červené knihovny, hledal jsem, čím uspokojit moji čtenářskou vášeň, vehementně se dožadující nového zdroje potravy. Zde musím podotknout, že jsem tuto vášeň musel uspokojovat jak před výletem do plání Texasu a Arizony, tak i potom, jen nevím zde, v jakém to bylo pořadí.

Patrně mi jedna ze sudíček dala do vínku dar bujně fantazie, který mi potom umožňoval, abych stránky přečtené dokázal prožívat. Spisovatel Arthur Ransom mi umožnil v knize „Trosečníci z Vlaštovky“ brázdit s Nancy a Peggy vlny jezera a spisovatelka Richmal Cromptonová mi dovolila v knížce „Jirka postrach rodiny“ prožívat jeho drobné nezbednosti. Jules Verne mě vzal na „Cestu kolem světa za 80 dní“, nabídl „Dva roky prázdnin“ a navíc ještě se plavit „Dvacet tisíc mil pod mořem“. I když některé z knih tohoto autora byly vlastně předchůdci „Sci-Fi“, měl jsem v tomto žánru raději českého spisovatele J. M. Trosku, jehož knihy, jako na příklad „Nemova říše“, nebo „Podobní bohům“, byly mnohem pravděpodobnější a v mnohém předpověděly současný stav průzkumu vesmíru. Pohled do přírody a světa zvířat mi potom otevřely knihy Ernest Thompson Setona. I v teple vyhřátém pokoji jsem dokázal se psím spřežením zdolávat nekonečné, zasněžené pláně Dálného severu, kde byl mým věrným průvodcem „Bílý tesák“ Jacka Londona. Mimochodem, nedávno jsem se vrátil ke knihám Jacka Londona a musím říci, byl to Pan spisovatel. Zvláštní, uzdravující moc pro mne měly Čapkovy „Povídky“, jak z jedné, tak i z druhé kapsy. Kdykoli mě nějaká ta dětská choroba, jako jsou spalničky, plané neštovice, či obyčejná chřipka připoutaly na lůžko, objevily se u mé postele tyto dvě milé knížky, jejichž obsah jsem znal snad nazpaměť a pomohly mi chorobu překonat.

Potom nastala jakási doba čtenářského zranění a zejména díky mému tatínkovi, (po kterém jsem patrně čtenářskou vášeň zdědil) dětské knihy byly nahrazeny knihami, jejichž hřbety nesly jména autorů, jako byl Louis Bromfield, Romain Rolland, Sinclair Lewis i velice levicový Upton Sinclair, Theodore Dreiser, Erich Maria Remarque a mnozí jiní. Z českých autorů to byl pochopitelně Karel Čapek, Eduard Bass, Karel Poláček a další.

S panem Aloisem Jiráskem jsem měl trochu problém. Jednak nám ho přihrbly skřet prof. Zdeněk Nejedlý cpal násilím do krku, což samo o sobě stačilo na to, aby mně ho znechutil. I když v době obrozené to bylo patrně účelné, jeho „úpravy“ dějinných událostí se mi moc nezamlouvaly. Také doufám, že mi bude prominuto, ale i když Haškův „Švejk“ je dílko rozmilé a do mnoha jazyků přeložené, nepovažuji ho vrchol české literatury a „švejkovství“ za znak typické české povahy (Howgh, domluvil jsem).

Pochopitelně mně padla do ruky i řada detektivních románů, které bych si dovolil rozdělit do dvou, diametrálně se odlišujících skupin. Jedna skupina, patrně literárně hodnotnější, je ta, kdy autor představí čtenáři větší, někdy menší skupinku lidí a postupně na každého z nich vrhne světlo podezření, že je tím, kdo zločin vykonal. Pokud si chcete ušetřit námahu s hledáním pachatele zločinu, mohu vás ubezpečit, že je to osoba, kterou by vás ani v duchu nenapadlo ze zločinu podezívat. Musím se přiznat, byvše myslí poněkud lenivě, dávám přednost detektivkám, kde znám hned na začátku kdo je vrah a potom pouze sleduji, jak detektiv, více či méně šikovně stopu sleduje a zločince dopadne.

Mnohé knihy postihl mnohdy šťastný, někdy nešťastný úděl, dostat se na filmové plátno. Některým to jistě svědčí. Filmy s agentem 007 Jamesem Bondem, jsou toho dokladem. Nejenom, že divák může sledovat velice dramatické akce, speciální auta a neobyčejné zbraně, kterými je James Bond vybaven, ale žádná kniha nedokáže popsat ladné tvary dívek, které se kolem agenta 007 otáčejí. Zhlédl jsem pouze několik málo filmů s Bondem a potom jsem teprve přečetl jednu nebo dvě knihy a nebyl jsem jimi nijak nadšen. Jsou ovšem knihy s bohatým dějem, jejichž převod na filmovou verzi vyžaduje značné ochuzení původní náplně knihy a knize se zdaleka nevyrovnají. Nejhorší osud postihl podle mého názoru knihu Irwina Shawa „Mladí lvi“ (The Young Lions), kde závěr knihy a závěr filmu stejného názvu se naprosto liší. Kniha sleduje současné osudy dvou mužů, Rakušana Christiana Diestla a Amerického Žida Noah Ackermana, od doby krátce před druhou světovou válkou a během jejího průběhu. Christian je sveden vábením nacistické ideologie, která ho (v knize) neopustí po celou válku a zůstane zatvřeným nacistou až do úplného konce. Noah Ackerman projde válkou v uniformě amerického vojáka. Když v samém konci válečného konfliktu jednotka americké armády osvobodí koncentrační tábor a vojáci jsou očividně svědky zřůdnosti nacistického systému, odchází Noah s dalším spojeneckým vojákem, Michaellem na vycházku, aby se alespoň zbavili strašného dojmu. Christian, který se skrývá v houští, i když ví, že konec války je blízko, vystřelí z pušky a zastřelí Noaha. Michael pomstí padlého kamaráda a Christiana zastřelí. Jak známo, časy se mění, a v době, kdy došlo k natočení filmu Mladí lvi, politická situace doznala jistých změn, a tak, aby byly obroušeny ostré hrany, filmová verze byla podrobena větší kosmetické úpravě. Na rozdíl od knižní předlohy filmový Christian ztrácí iluze a opouští své nacistické přesvědčení a zahazuje pušku. Dojde k setkání s dvojicí amerických vojáků, Noaha a Michaela, kteří ho bez milosti zastřelí. Autor knihy, Irwin Shaw, nebyl s touto úpravou, pochopitelně nadšen.

Knihy s velkým „L“. Musím se přiznat, že i když jsem nějakého toho Charlese Dickense, Viktora Huga nebo Fyodora Dostojevského přečetl, nemohu se v žádném případě považovat za čtenáře znalého literatury

s velkým L. Je tomu už značná řada let od jedné z návštěv spisovatele Josefa Škvoreckého, kdy k nám přišel na večeři. Vzhledem k tomu, že mnozí z našich milých přátel se chtěli s Mistrem poznat, a trochu zaplnili náš skromný domek, rozhodla moje žena, že nám večeři podá v malém pokojíku, kde byly police plné knih. Všiml jsem si, že stejně tak, jako dělám já, když k někomu přijdu, začal Josef Škvorecký sledovat tituly knih na policích. (*Prý: Řekni mi, co čteš, a já ti povím, jaký jsi člověk*). Řekl jsem něco ve smyslu, že naše knihovna neobsahuje právě mnoho knih, spadajících do kategorie literatury s velkým L. Mistr Škvorecký s laskavým úsměvem řekl. „Ale ne, to co tady vidím, to jsou všechno dobré knihy, ale to víte, díla, jakým je například kniha Moby Dick, ta poskytla značnou část obživy mnohým profesorům literatury“. Viděl jsem kdysi film Bílá Velryba, se skvělým Gregory Peckem v postavě kapitána Achaba, a tak jsem si někdy později knihu koupil. A musím ke své hanbě přiznat, že to byla jedna z mála knih, kterou jsem nedočel. Po přečtení prvních asi sto stránek, kdy jsem byl podrobně seznámen s výzdobou přístavní hospody a Moby Dick se stále někde špláchal v nedohlednu, knihu jsem zavřel a nikdy se k ní nevrátil.

Mohutný otřes utrpěla moje čtenářská vášeň přesně před padesáti lety, kdy jsme s laskavým pokynem Leonida Brežněva opustili rodnou hroudu a přistáli v zemi, kde se mluvilo neznámým jazykem. Moje žena, nedbajíc mého příkazu, sice propašovala přes hranice vlasti dvě knihy, Bibli Kralickou a Židovku z Toleda od Liona Feuchwanger a nějaké knihy za námi poslala manželčina maminka, ale moje čtenářská vášeň uvadala. Po něco více jak po roce jsem se na to již nemohl dívat a zakoupil jsem první, anglicky psanou knihu. Měl jsem štěstí, byla to kniha Airport, jejímž autorem byl Arthur Hailey. Začal jsem ji číst poněkud neortodoxní metodou. Bez slovníku (byl by mě zdržoval). A tak jsem rozuměl tak možná dvěma nebo třem slovům z pěti, vášeň se však probudila ze spánku a začala lačně z těch úlomků uplétat předivo děje. Byl jsem autorovi Airportu tak vděčný, že jsem později přečetl všechny jeho knihy.

Druhým otřesem, i když v tomto případě kladným, bylo to, když jsem dostal před pěti nebo šesti lety k narozeninám zajímavou plochou krabičku o velikosti 19 x 12 centimetrů, s jakousi malou obrazovkou a drobnou klávesnicí. Projevoval jsem pochopitelně radost z dárku, ale v duchu jsem si říkal, co to je a k čemu je to dobré. Moje snacha, která se v těchto věcech vyzná, mi vysvětlila, že to je čtečka Amazon Kindle a hned mi předvedla, jak stáhnout z čirého vzduchu text knihy i značného rozsahu. Musím uznat, že to byl jeden z nejlepších dávků, jaké jsem kdy dostal.

Knihovna nabízí ke stažení přes pět milionů titulů různých žánrů a moje čtenářská vášeň se začala chovat, jak ze řetězu utržená. Hned jsme se vydali na cestu s Honzou Steinbackem na „Toulky s Chaleyem“ a s jeho pudlem stejného jména a s nákladářkem jménem Rosianta jsme objevovali Ameriku a hned zase

j sme s panem Hemingwayem a jeho Starcem bojovali, žel Bohu neúspěšně, se žraloky o masivní úlovek. Znal jsem tyto knihy pochopitelně v českém překladu a vrátil jsem se k nim po mnoha letech, tentokrát v původním jazyce. Potom jsem ovšem začal využívat téměř neomezených možností, které Kindle poskytuje. Výběr knih lze podniknout dvěma způsoby. Pokud známe jméno autora knihy, jméno zadáme a Kindle nám nabídne dostupné knihy toho jistého autora. Druhou možností je otevřít přístup ke knihovně, případně vybrat obor, o který máme zájem a Kindle nám začne nabízet tituly knih a jména jejich autorů a stručný obsah knih. Potom záleží na rozhodnutí, zda knihu zakoupit, nebo se podívat bezplatně na prvních třicet, nebo čtyřicet stránek. A tak jsem se seznámil postupně s nekonečnou řadou skvělých autorů a autorek, jejichž knihy nenajdete na pultech knihkupectví a často ani v policích knihoven. A stalo se v nejméně půl tuctu titulů, že jsem po přečtení nemohl jinak, než si knihu objednat v tištěné formě.

Mezi těmi téměř třemi stovkami knih, které jsem „stáhl“ z Kindlu, byla i zajímavá rarita, kniha profesionálního Afro-Američana, z lůna bílé matky zrozeného, kniha nazvaná „Dreams from my Father“. Uvážíme-li skutečnost, že otec autora knihy ho opustil v době, kdy byl tento ještě v plenkách a do sepsání knihy se s ním sešel jen na dva, nebo tři dny, věděl toho o tatíkových snech přešel. Pochopitelně čtečka Kindle není jediným zdrojem potravy mé čtenářské vášně, sem tam to prokládám nějakou tou knihou klasického formátu.

Protože se s mojí čtenářskou vášní známe již mnoho a mnoho let a tím pádem si tykáme, položil jsem jí klasickou otázku, s kterým autorem by chtěla sdílet tvrdý osud trosečníka na pustém ostrově. Vášeň se zamyslela, prosela sítem vzpomínek armádu autorů a nakonec zbylo jedno jméno, Viktor Fischl.

ÚŽASNÉ ČESKO - AMAZING CZECHIA

- webovou stránku "Amazing Czechia - The Visual Travel Guide to the Czech Republic" vytvořil fotograf a cestovatel Tom Uhlenberg v anglickém jazyce, aby informoval světovou veřejnost o krásách naší vlasti. Časopis Čechoaustralan je toho mínění, že je to jedna z nejlepších prezentací České republiky. Posuďte sami - <https://www.amazingczechia.com>

LEOŠKA BLANKY KUBEŠOVÉ**Jana Reichová**

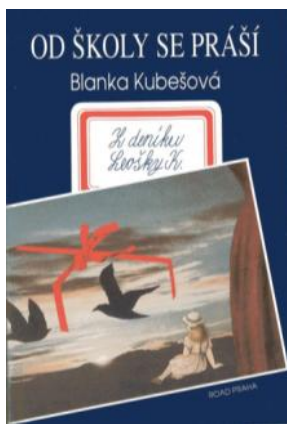
Máme rádi české herce, nezapomínáme na ně, nechceme a nemůžeme na ně zapomenout, a proto také sledujeme na youtube české filmy. Nedávno, když jsme se dívali, co si vybrat, zahlédli jsme, že je tam rozhovor s Bárou Hrzánovou, další z našich oblíbených hereček a herců. Bylo to velmi zajímavé a samozřejmě, že došlo také na „Hrdého Budžese“, ve kterém opravdu Bára Hrzánová exceluje.

Když pořad skončil, uvědomila jsem si, že jsem si v roce 1987 mezi dalšími knihami koupila z nakladatelství „68 Publishers“ manželů Škvoreckých jako jejich 171 publikaci knihu dnes již známé spisovatelky Blanky Kubešové „Deník Leošky Kutheilové“. Kniha mě okamžitě velice zaujala, přečetla jsem ji, ale stále jsem se k ní musela vracet. Také já jsem prožila školní léta v době komunismu, a to co jsem četla, mně vracelo vzpomínky, na které jsem téměř zapomněla. To mně ale právě potvrdilo, jak je psaní Blanky Kubešové velmi opravdové.

Jedna ze vzpomínek je hned z roku 1948, ze začátku školního roku, tedy v září. Bylo mi deset let. Moji rodiče téměř uctívali Tomáše Garrigua Masaryka a maminka mně tehdy právě četla básně Jaroslava Seiferta ze sbírky „Sedm dní“. Tak 14. září, ve výročí úmrtí T.G.M. jsem do školy spěchala. Jakmile jsem vešla do třídy, okamžitě jsem sebrala křídlo a na tabuli jsem napsala ten krátký verš – „To smutné ráno to si pamatuj mé dítě...“ a do třídy v tom okamžiku vešla paní učitelka a jakmile zahlédla, co na tabuli píše, rychle vzala houbu a smazala to. Nechápala jsem to a byla jsem z toho smutná. Když skončilo vyučování, šla paní učitelka se mnou k nám domů. Tam vysvětlila mamince, že její manžel je jeden ze západních letců a bohužel v naší třídě je několik dětí z velice silných komunistických rodin, a tak že nemohla udělat nic jiného.

Další je potom vzpomínka, když nám bylo již dvanáct let a nutili nás vstoupit do Pionýra. Nikdo z dobrých žáků v naší třídě ještě v této organizaci nebyl, zavolali si nás myslím asi deset k soudruhu řediteli. U zdi jsme měli připravené židle a za stolem seděl soudruh ředitel a soudružka vedoucí této organizace v naší škole. Velmi nepříjemně nás donucovali, abychom do Pionýra vstoupili. Pamatuji se na spolužačku, která seděla vedle mě, jak jí strachem poskakovala kolínka a nemohla se uklidnit. Nakonec nás všechny donutili, vstoupili jsme a začali nosit rudé šátky.

Tak v roce 1988, kdy jsem ještě mimo normálního zaměstnání pracovala v Sydney pro rádiové vysílání v českém jazyce, načetla jsem a odvysílala půlhodinový program, připravený z té knihy Blanky Kubešové

„Deník Leošky Kutheilové“. Program měl velmi dobrou odezvu a tak jsem nahanou kazetu Blance Kubešové poslala do Švýcar. Byla jsem moc spokojená a šťastná, když mi odepsala, že program se jí velice líbil. To bylo v roce 1988, jen rok poté, co byla kniha vydána. V roce 1993 byla v Československu vydaná opět kniha Blanky Kubešové tentokrát pod názvem „Od školy se práší – Z deníku Leošky K.“

A potom v roce 2003 se objevila hra „Hrdý Budžes“ podle knihy Ireny Douskové v režii Jiřího Schmiedta, kde hlavní roli hraje Bára Hrzánová a hra je stále na repertoáru.

V roce 2006 se ale opět objevuje Leoška a to v Divadle 90 u Valšů v ulici Karoliny Světlé v Praze, s herečkou paní Ninou Divíškovou, Lenkou Novotnou, Adélou Kačerovou, Štěpánkou Drozdovou, Vítom Březkou a dalšími herci v režii Akrama Staňka. Premiéra byla v polovině prosince 2006 a setkala se u obecnstva s ohromným úspěchem.

Tedy dvanáctiletá Leoška tam opět byla, jenom já jsem v té době v Praze nebyla. Když mi to odpustila Blanka Kubešová, tedy jistě také i Leoška. Ale musím přiznat, že přece jenom závidím těm, kteří mohou říci – Byl jsem tam a byl to velký zážitek.

Ale ať je to jak je to, Leoška se narodila a já ještě dříve než ona, proto si to všechno pamatuji.

**AFFORDABLE INTERNATIONAL
LAW FIRM**

Affordable International Law Firm nabízí právní pomoc ve všech oblastech platného práva v České a Slovenské republice, v ostatních státech Evropské unie, a taktéž v Austrálii. Máte-li zájem efektivně vyřešit vaše majetkové, rodinné, pracovní, obchodní, finanční, daňové, či jiné záležitosti v kterékoli z výše uvedených jurisdikcí, obraťte se na naši advokátní kancelář: Tel. 1300 332 028, +61 (0) 412 970 251, email: info@affordablelawfirm.com.au. Naše právní služby jsou dosažitelné a dostupné kdykoliv a kdekoliv. Pomáháme našim klientům po celé Austrálii a jsme připraveni pomoci i vám!

www.youraffordablefirm.com

JEŠTĚ PÁR VZPOMÍNEK

Jan Košnar

Dětství na vesnici

Pamatuji se, že jsme bydleli nejdříve skoro na samotě v Nedošíně (myslím, že čp. 53), bylo to vlastně mezi Lito-myšlí a Nedošínem v lukách, kde bylo hodně nebezpečných močálů.

Domek patřil Štursovým, ale proč jsme jim říkali Štursovi a ne Vodehnalovi – tak se vlastně jmenovali – jsem se nikdy nedozvěděl. Jenom to, že strýček Štursa rozvážel olomoucké tvarůžky. Na jedné straně domku byl široký lán luk s kolejemí v pozadí, po kterých jezdil vlak do Chocně. Na druhé straně domku byla strouha, ve které tekla voda z řeky Loučné do rybích sádek. Za strouhou bydlel náš jediný soused v té samotě. Protože voda ve strouze byla moc hluboká na přechod, tak soused, náš tatínek a strýček Štursa používali tyč a skákali přes strouhu, když se chtěli navštívit.

V Nedošíně byla velice známá hospoda a restaurace zvaná „Žabárna“. V neděli tam vždy chlapi hráli kuželky a litomyšláci tam chodili na žabí stehynka. Dodavatelem byl náš strýček Štursa, který měl stále v močálech nastražené drátěné košíky. V síni měl dva velké hnědé hliněné hrnce stále plné žab. Když v neděli málo prodal, dostali jsme výslužku. Maminka je uměla velmi chutně upravit na kmínu, obalované nebo s vajíčkem.

Měli jsme jednu malou světničku, kam jsme se těžko vešli, a když se narodila sestřička Jiřina, moje postýlka byla vystrčena do síně. Bylo tam jedno okno, kterým byla vidět kadibudka na druhé straně dvorku. Na neděli jsem se nikdy jako kluk netěšil, protože mě někdy tatínek poslal do „Žabárny“ pro cigarety. Na cestě bylo vždy někde hejno hus a zlý houser je věrně hlídal. Byl rychlý, někdy mě doběhl a poštipal lýtka.

Moje sestřička Jiřinka měla ráda kytičky. Trhala pampelišky a blatouchy. Jednou šla tak daleko za blatouchem, až se začala v močálu topit. Lehl jsem si na břicho a podařilo se mi ji vytáhnout ven. Ale místo toho, abych byl oslavován jako hrdina, jsem dostal výprask, že jsem na ni nedával dost pozor.

Krátce potom co jsem začal chodit do školy, jsme se přestěhovali na Lány (myslím, že čp. 474), jedno předměstí Litomyšle. Tam už jsme měli dvě místnosti a hlavně kůlnu. Tatínek si tam mohl po práci (jak on říkal, „po fajrumtě“) jako řemeslník přivydělávat. Už jako šestiletý jsem mu musel pomáhat a podávat náradí. Vychovával mě tím způsobem, že mi neřekl, co mu mám podat. Musel jsem vědět sám předem, jaké náradí bude potřeba na další postup práce. Takhle jsem se nenudil, ale byl jsem donucen myslet. Za nesprávné náradí pohlavek.

Tenkrát byly chloubou každého kluka kuličky. Čím více kuliček, tím se mu více závidělo. Zjistil jsem,

že z asfaltu, když dělali novou silnici kolem nás, se dají udělat hezké černé kuličky. Tak na cestě ke Karlíkům, kam jsme chodili s bandaskami pro mléko, jsem jednu neděli využil příležitosti si jich hodně udělat a naplnil jsem jimi kapsy u nových hnědých šatů. Radoval jsem se, jak mi budou kamarádi závidět. Jenže kuličky se teplem těla roztekly. Maminka musela kapsy odštíhnout a příští nové a okraje

kapes očistit terpentýnem. Jeniček dostal pěkný výprask. Ale jsou vzpomínky i hezké... jak jsme se každou sobotu těšili na tatínka, co nám přinese. To se pracovalo jen dopoledne a mužští se na cestě z práce nechali u holiče oholit. Po holení šel tatínek do delikatesu „U Voříšků“ na druhé straně silnice. Tam měli v dřevěných sudech herinky a zavináče, též svatojánský chleba, burské oříšky, pomeranče, čokoládu a jiné pochoutky. Nemohli jsme se tatínka dočkat a mezi sebou jsme pak hádali, co nám asi tentokrát přinese.

Nejdéle jsme byli v Oslíku čp. 4, hospodářské vesnici na opačném konci Litomyšle. Tam jsem také dochodil základní školu a snažil jsem se řídit nápisem na školní budově: Mysli, jednej“. Škola byla v prostředku vesnice, ale kvůli té dálce žáci z horního konce chodili do měšťanky do Dolního Újezdu a z dolního konce do Litomyšle. My jsme byli čtvrté stavení z litomyšlského konce. Měšťanka v Litomyšli byla blízko pivovaru, kde tatínek pracoval jako bednář. Jednou týdně na cestě do Prahy jsem vezl (hrozně nerad) vozíček, který na cestě domů byl naložen mlátem, což se dávalo našemu prasátku. Kamarádi už čekali, z každého kopečka roztlačili vozíček a naskákali nahoru na pytel s mokrým těžkým mlátem, a hurá, už se jelo. Čím rychleji, tím lépe. Samozřejmě žádný vozík toto zacházení dlouho nevydržel, a když se rozpadl, kamarádi nikde a odměnu jsem vždycky dostal já.

V Oslíku jsme už měli velkou selskou světnici tak, jak to bývávalo. Byla to kuchyň, jídelna a ložnice. Měli jsme vlastně celou polovičku tohoto selského stavení i se sklepem, chlívkem, stodolou a komínem na uzení masa. Ve druhé půlce obytné části, takzvaném výměnku, bydleli manželé Kysilkovi. Děda Vodehnal, mamincin tatínek, měl u nás vlastní ložnici a já jsem si udělal z toho komína komůrku na spaní a na svoje věci.

Ve chlívků jsme měli dvě kozy, jednu s rohy a jednu bez, též prasátko, husy, kačeny a slepice. Vzadu kousek pole a velikánskou ovocnou zahradu. Byli jsme soběstační, co se týkalo masa, ovoce a zeleniny. Maminka uměla dělat kozí tvaroh a syrečky homolky. V neděli byla obyčejně k jídlu drubež, ve všední den pak brambory, rezný chleba a hodně kozího mléka. Děda Vodehnal byl krejčí a stále bral zakázky na šaty. Mně ušil několik šatů z látky četnických uniforem obrácené naruby. Měl fousky a pilně si je hrdě nakrucoval. Chodil jsem mu každý čtvrtek do hospody koupit za tři koruny „čistou“ (kořalku) a dva preclíky. To byla jeho večere. Nevím, jestli věděl o tom, že jsem si vždycky po cestě ucucnul. Snad byl i trošku sexuální maniak, protože i ve svém pokročilém věku čas od času řekl mamince: „Růženko, potřebuju ženskou.“ A pak jsme ho několik dnů neviděli.

Druhý děda, děda Košnar, žil na úplně opačném konci Oslíka. Byl vyhledávaný řemeslník bednář, který též pracoval v pivovaru v Litomyšli. Mistr na sudy (tvrdé dřevo) a selské nádoby (měkké dřevo) se u nás někdy stavil, když šel do města koupit obruče. Byl znám dobrou prací a musel si na zpáteční cestě v každé hospodě odpočinout. Tatínek měl doma stále co dělat. Byl vyhledáván lidmi z celého okresu. Co udělal, to neteklo. Tenkrát bylo všechno nádoby v selských domácnostech ze dřeva. Vany na koupání, putýnky na nošení vody, nůše na prádlo, másnice, škopíčky na umývání nádobí, dlouhé lejty na přivádění vody, ... pro mě to znamenalo, že jsem musel víc pomáhat a dělat jako učedník a ne jenom podávat náradí. Tatínek si mě nějak oblíbil, protože si myslel, že ze mne bude také bednář. Ačkoliv jsem rozený levák, dával jsem pozor, aby mě tatínek nepřistihl s kladívkem v levé ruce. Z toho koukal pohlavek.

Palivového dříví jsme si hodně nařezali, do kachlových kamen v kuchyni a do kamínek na teplo. Tenkrát elektrické pily nebyly, tahala se ručně oblouková pila.

O prázdninách maminka maminka, u nás takzvaná „babička pražská“ přijížděla do Oslíka k strýčkovi Karlovi se sestřenicí Jiřinkou a bratránkem Zdeňkem a často k nám přišli na návštěvu. Měl jsem ji moc rád, milovala rodinu a stále se hezky usmívala. Vždy po mně žádala, abych jí udělal její elixír života, na který se moc těšila. A to – do půllitrové sklenice jedno vejce, dvě lžičky cukru, dolít černým pivem a zakvedlat.

V zimě z polí ze sadu hrozně válo a někdy jsme byli zavátí sněhem, že se dveře nemohly zevnitř otevřít. To jsem musel s lopatou seskočit z okénka ve střeše a odklidit ode dveří sněh. V blízkosti byly dva rybníky, které se mi staly osudné. Tatínek mě varoval, že na tom „dolním“ led je slabý a nedrží. No to se muselo vyzkoušet! Tatínek měl pravdu. Nedržel! Co teď? Domů jsem nemohl, tam čekal výprask. Kamarád Janek Hendrych mě vzal k nim domů a nezbyvalo, než se svléknout donaha a čekat na uschnutí šatů. Taková ostuda! Mezitím se to dozvěděly holky z okolí a chodily se na mě dívat. Viděl jsem, že ten výprask by se lehčeji přežil, ale už bylo pozdě.

Za války se říkalo, že rybník v oseckých lukách patří Němcům. Jako kluci jsme chtěli být hrdinové a znepříjemnit okupantům život, ukázat jim, že je u nás nechceme. Neuvědomovali jsme si ale, že naši rodiče jsou za nás zodpovědní a Němci je za sabotáž můžou poslat do koncentráku. Z té výtočné hráze jsme vytahovali jedno prkénko po druhém a měli radost, jak voda vytéká a jaký hrdinný čin se nám podařil. Bohužel nás někdo viděl a poznal. Otcové byli předvoláni na německý úřad, kde jim hrozili koncentrákem. Naštěstí v rybníku nebyla násada ryb, a tak Němci uznali, že to byla klukovina a ne sabotáž.

Musel jsem být hodný a celý rok nezlobit, aby mi rodiče dovolili jet samotnému autobusem o prázdninách na dva týdny do Trstěnice za tetou Marií a strýčkem Janem Kmoškem, který byl kovářem a podkovářem. Napínavější víc než televize bylo pozorovat ho, jak přibíjí podkovy na kopyta koní a zručnými pohyby ulamuje konce hřebíků. Syčelo to, šel z toho kouř a výpary. Uchvacující zážitek pro venkovského kluka.

MŮJ PŘÍTEL BOB

Vladimír Cícha

V prosinci tohoto roku to bude padesát let od chvíle, kdy jsme na letišti ve Winnipegu ve středu Kanady vstoupili na půdu svobodné země, abychom tu prožili zbytek života dle onoho *každý strůjce svého štěstí* (což v přepadené vlasti nebylo tak jisté).

Když nás pak vezl Charlie Lamont, P. Eng., vice-prezident firmy, u níž jsem měl zajištěné zaměstnání, z letiště do hotelu Empire, žena mi šeptala cosi zneklidňujícím hlasem, ukazujíc na mírně cirkusovou předvánoční výzdobu třídy. Na ní ležel sněh, teplota byla -20 stupňů Celsia a já byl zvědav na vše, co nás očekává. Existuje mnoho reportáží a informací o průběhu počátku takového činu, jakým je emigrace, výměna domoviny za zemi jinou. Takové cesty vedly pro mnohé přes střežené hranice, končily nejednou smrtí, jiné dočasným pobytem ve sběrných táborech, tedy už ne koncentračních a pro nový domov vybraných.

Na tom, že naše začátky děly se hlavně v očekávání a zvědavosti, přes ubytování v penzionátu, možnost nastoupit do zaměstnání krátce po přiletu do Kanady, podílí se přítel, kterému věnuji následující vzpomínku. Ladislav M.

Znali jsme se dost dlouho a naše přátelství a kamarádství jako nějaká stříbrná nit spojovaly návštěvy tančírén, Ladislav byl zdatným svůdcem slečen a paní, do podniků jsem jej občas doprovázel, hlavně před proměnou mého bakalářského stavu. Můj přítel byl kromě pozoruhodné inteligence a slušného ovládnutí hry na klavír, pěkné, atletické postavy, a protože jeho pleť byla malinko snědší, v kombinaci s tou postavou proměnil se u svých přátel z Ladislava na Boba. Do tanečních podniků vcházel bez slabých brýlí, u vchodu postál, prostřední prsty přiložil ke koutkům očí a pravil: -Musím zaostřit. Á kohopak tu dneska máme?- řekl většinou spokojeně.

Na nit času navlékají se jako korálky takové návštěvy pražských tančírén a barů i v těch časech vlády jedné strany dosti bohatých. Jen ta jména uvádějí moje staré srdce do rychlejšího běhu: Tatran, Radiopalác, Astra, Alfa (občas tu mladý K. Gott zpíval skvěle jazz), Carioca, Vltava, Alhambra, Savarin, Park kultury a oddechu J. Fučíka, ale i Pět P a Kosí hnízdo. Byly to časy těch slibných let šedesátých, stále silněji poznamenávaných zvědavostí, vzrušením a nadějí z měnících se poměrů, a s vůní jara vanula ulicemi Prahy imaginární vůně snad již se blížící svobody a demokracie. Těmi ulicemi jsme se vracovali s Bobem domů, bydlel sto metrů od domu našeho.

A pak propuklo jiné jaro, Pražské ale ne hudební. Začala hrát divadla malých forem a velkého významu, leccos se smělo, na což donedávna nebylo pomysleno. Šedivost dosavadních poměrů dostávala barevnost

jara a to měnilo se v léto. Třetím rokem už jsem pracoval na ČSAV, Bob exceloval ve svém oboru, tehdy programování a počítačových simulací a měl již vyřízený pobyt na jedné americké univerzitě.

A čas a události dospěly k srpnu. Časně ráno onoho osudového dne byl to Bob, kdo mi ještě za svítání telefonoval: -Prúser, jsou tady!-

-Kdo?- ptal jsem se rozespaly.

-Rusáci!-

Půl hodiny poté jsme se sešli. Jemnou mlhovou ranní vlhké oblačnosti vydali jsme se Pařížskou třídou na Václavské náměstí. To místo, nabízející dosud hudbu, společnost krásných slečen a žen, bylo plné lidí, tanků, motorových vozidel. Protlačili jsme se až k Radiopaláci odkud v roce 1945 znělo volání o pomoc Rudé armády! Teď tu byla, bez přivolání!

Na tancích a obrněných vozech seděli mladí vojáci a vypadali vyjeveně, zmateni plivanci a nadávkami obyvatel a otázkami volanými na ně v jejich jazyce. U budovy rozhlasu jsme nebyli dlouho, když metr nad našimi hlavami vyhloubily kulky v omítce dva důlky. Ulicí šel průvod, nesoucí zkrvavenou československou vlajku...

Neuplynul ani měsíc a se ženu jsme se rozhodli. Třeba myslet na synka, tady to nemá smysl. Horší to bude s rodiči, nejsou zdraví. Bude to těžké. Máme přece svědomí. Ale pak už nic, ani vlastní byt, jen pořádník na družstevní... a blábový a lži a šikanování mocnými... A tak jsem několik večerů trávil v bytě Boba, jenž, znalý angličtiny, pomáhal mi sepisovat žádosti na zahraniční univerzity a na jeden ústav zabývající se mým oborem, v australské Canbeře.

-Nech si přeložit diplom a všechny zkoušky!- pravil Bob naléhavě.

Od něj jsem tehdy prvně uslyšel termín počítačová simulace Monte Carlo. Jeho pomoc, kterou mi poskytnul, snad jako bonus k našim radostnějším aktivitám, byla nedocenitelná. Odletěl pak do USA a my v Octavii mého tchána řízené bratrem mojí ženy, vyrazili do Vídně. Bob mi ještě stačil sdělit svou americkou adresu. Po zabydlení ve Winnipegu vyměnili jsme si několik dopisů. Liboval si, jak jsou černošské slečny milé a všelijak zajímavé. Ano, to byl Bob. Pak korespondence ustala.

Věděl jsem jenom, že žije v New York City. A my jsme se v roce 1981 přestěhovali do Vancouveru.

Když jsme v roce 1993 přijeli za synem, působícím v USA, na tři dny jsme navštívili New York. Nejenom, že jsem to město obdivoval, ale v telefonním seznamu vyhledal Bobovo poněkud zvláštní jméno. Teď si říkal Lee.

Zatelefonoval jsem na uvedené číslo. Starší hlas na můj dotaz sdělil, že Lee je toho času, tedy 7. září 1993, v Metropolitan hospital. Syn, který řídil automobil, poněkud se zalekl možnosti v newyorském provozu do špitálu zajet a mne napadlo, zda by tak neočekávaná návštěva přišla Bobovi vhod, nevěděl jsem, v jakém je stavu.

Po návratu domů do Vancouveru jsem mu znovu zatelefonoval. Byl už z nemocnice doma. Nemohl jsem jeho hlas poznat. Chabý, téměř ustrašený. Padl na mne smutek. Bob povídal, že je nemocen. Když byl na vrcholu kariéry, a získal významné místo u Davida Rockfellaera, zemřel mu otec a rozvedl se. Nervově se zhroutil. Upadl do deprese. Musí brát léky, lithium, a stav už trvá několik let. Vydělával veliké peníze a ty jsou bezmála pryč. Navrhl, že si budeme jen posílat karty o Vánocích či Velikonocích. Začíná psát knihu esejí, to mu dělá dobře, až ji dokončí, ozve se, a pak si můžeme znova telefonovat. Po čase došel od něj dopis. Datovaný 6. 12. 1993... V odpověď na můj dopis píše: ... *je tam mnoho postřehů a myšlenek, které dobře vystihly podstatu našeho přátelství, a přátelství by se nemělo změnit? Problém je v tom, že já jsem se asi trochu změnil a stal jsem se citlivým vůči jakémukoliv vztahu nerovnosti i v přátelství. A té nerovnosti se nemohu vyhnout, je to podstata mé nynější situace. Proto z mé strany nabídka minimálního kontaktu je stále platná. Děkuji tobě i tvé ženě za pozvání do Vancouveru, ale pozvání nepřijmu. Jsi dobrý přítel. Já jsem také dobrý přítel, protože se v současné době nesnažím překlenout osudovou vzdálenost, kterou se naše životní pozice definují...*

Chvilí jsem jen tupě na dopis hleděl. Na dopis od Ládi, Boba, Lee. Atlase a Don Juana, muzikanta, odborníka prvního řádu! Ještě jsem za čas dvakrát zatelefonoval. Nikdo to nebral.

Uplynuly Vánoce, žádná karta z New Yorku nepřišla. Trvá snad ještě, nějakým zázrakem, život po mnoha stránkách úspěšného člověka, rychlý, bohatý, stejně jako dramatický a bolestný? S Tím nahore ještě žádné spojení a informaci o tom nemám...

H&P-LAW

JSME TU PRO VÁS.

Veškeré právní služby na území České republiky.

- Občanské právo
- Obchodní právo
- Správa majetku
- Ostatní právní poradenství

SOKOLOVSKÁ 6/85, 186 00 PRAHA 8, ČESKÁ REPUBLIKA

Tel. (+420) 221 719 041
Fax. (+420) 221 719 059
email: info@ak-hp.cz

www.ak-hp.cz

H&P-LAW

ADAM PLACHETKA

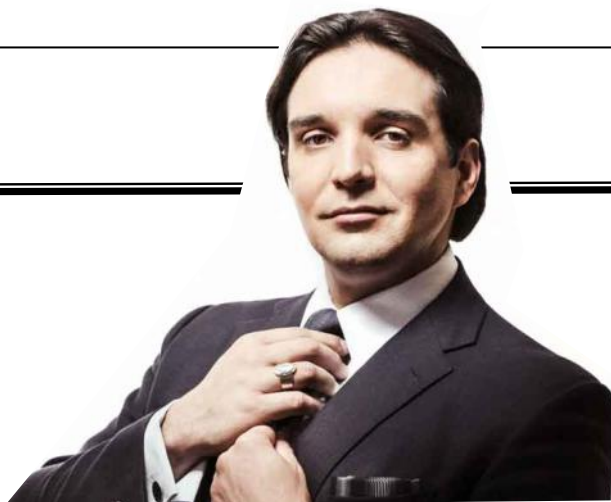
Soňa Svobodová

Operního pěvce basbarytonistu se záběrem do barytonového oboru Adama Plachetku znají v jeho domovině všichni milovníci opery. I přes svůj mladý věk se díky svému pěveckému talentu a pracovitosti dokázal prosadit na vyhlášených domovských, ale i zahraničních operních scénách. Málokdo však ví, že absolvoval Pražskou konzervatoř u profesora Luďka Lébala a poté i pražskou HAMU. Před publikem debutoval poprvé v roce 2005 na komorní scéně Národního divadla jako Baryton ve Čtyřnotové opeře Toma Johnsona. Odtud byl už jen krůček k dalším jeho následujícím debutům, jako například v roce 2005-2006 ve Státní opeře Praha v roli Dona Basilia v Rossiniho Lazebníku sevillském či v roli Papagena v Mozartově Kouzelné flétně, a v Národním divadle, kde ztvárnil postavu Míchy ve Smetanově Prodané nevěště. Výčet jeho rolí se začal v dalších následujících letech úspěšně rozrůstat, přes Znojemský hudební festival, kde vystoupil v roli Polyphema v Handelově Acis a Galatea, anebo v hlavní roli Dona Giovanniho ve stejnojmenné opeře Wolfganga Amadea Mozarta. Nato se mu naskytlo velké množství příležitostí, představit svůj pěvecký talent na světových operních scénách a festivalech v řadě rolí, přes Slovenské národní divadlo, kde debutoval v roli Dona Giovanniho, jihokorejský Soul, v němž vystoupil jako Argante v opeře George Friedricha Handela Rinaldo, přes Salcburský festival, Japonsko, Bavorskou státní operu v Mnichově, Vídeňskou státní operu, Královskou operu de la Monnaie v Bruselu, až po Královskou operu Covent Garden v Londýně, Opéru Commedie v Montpellieru a vyhlášenou scénu Metropolitaní opery v New Yorku, kde debutoval v roli Masetta v Mozartově opeře Don Giovanni a stal se tak vůbec prvním Čechem, který ještě před dovršením třiceti let svého věku vystoupil v New Yorku. Poté tuto roli zpíval ještě ve Vídni, Londýně a Miláně. V roce 2016 opět vystoupil v New Yorku, nejprve v roli Leporella v Donu Giovannim, a potom v roli Belcora v Donizettiho opeře L'Elisir d'Amore (Nápoj lásky).

Pane Plachetko, chtěl jste být odjakživa operním pěvcem?

Vlastně ne. Mým prvotním plánem při nástupu na konzervatoř bylo věnovat se po dokončení studia muzikálům. Během několika málo týdnů jsem ale názor na věc změnil. Opera mě uchvátila a řekl jsem si, že to pro mě bude asi lepší volba. Dnes jsem za to hodně rád. Muzikálový svět by mi nejspíš nesvědčil. Nedovedu si představit, že bych měl klidně několik let zpívat osmkrát týdně stejnou roli. Zvládnul jsem se nicméně k muzikálům vrátit aspoň letos v létě, kdy jsme se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu pod taktovkou Tomáše Netopila natočili muzikálové CD Impossible Dream.

Máte nějaké operní pěvecké vzory – idoly, jimiž se inspiřujete či nikoliv?

Když jsem studoval, měl jsem jeden idol, ale záhy jsem pochopil, že to není nejlepší cesta, protože člověk začne nevědomky kopírovat něčí styl a ztrácí tak svůj vlastní. Dneska se snažím poslouchat co nejvíc různých interpretů, brát si od každého to dobré a vyvarovat se jeho chyb.

Zpíváte pod taktovkami světových dirigentů jako například Daniela Barenboima, Riccarda Mutiho, Valerije Gergieva, Christiana Thielemanna a mnoha dalších. Jak se vám s nimi spolupracuje – mají spolupráce s těmito významnými dirigenty nějaká svá specifika?

Samozřejmě. Každý má svůj styl práce. Záleží na repertoáru, ve kterém se s dirigenty potkáte. Je skvělé se s podobnými legendami potkat, protože mají spoustu zkušeností, které mohou předat.

V roce 2010 jste při příležitosti návštěvy Benedikta XVI. vystoupil ve Španělském sále Pražského hradu, společně se svou manželkou, známou českou sopranistkou Kateřinou Kněžikovou, s Českou filharmonií a Jakubem Hrušou ve Dvořákově Te deum. Chystáte s vaší paní v současné době nějaká nová společná vystoupení?

Momentálně očekáváme druhého potomka, takže se nám plány trochu změnily. Měli jsme spolu mít v příštích měsících hned několik koncertů, ale větší část se musela přeobsadit. Teď čekáme, jestli jich aspoň pár vyjde. Do budoucna se ale snažíme společné projekty plánovat.

V loňském roce jste slavnostním koncertem zahajoval spolu se svými hosty Dashou, E. Pilarovou, J. Smigmátorem, Š. Margitou, dirigentem J. Kučerou a Epoque Orchestra 54. ročník MTF Zlatá Praha z Nové scény Národního divadla, kde zazněly kromě známých árií a písní (Granada, Chrám Matky Boží v Paříži aj.), i neobvyklá dueta – jako byl například ten váš s Evou Pilarovou pod názvem Magické svítání (There for Me), k němuž text speciálně napsal Václav Kopta. Když chystáte takovýto koncert, máte při výběru repertoáru zcela volnou ruku nebo musíte hledat kompromis?

Jak kdy. U tohoto konkrétního projektu jsem dostal příležitost pozvat si, koho budu chtít a sestavit program podle vlastních představ. Poskládal jsem tedy hosty tak, aby byl každý z trochu jiných vod – pop, jazz, muzikál a klasika. Program jsme pak dávali dohromady společně.

„Existují lidé, kteří lžou proto, aby něco získali, jiní zase lžou proto, aby se vyhnuli bolesti, někdo zase lže prostě proto, že je mu naprosto cizí pomyslení, že se má mluvit pravda... a pak ještě existují lidé, kteří lžou proto, že na svůj čas, kdy budou mluvit pravdu, zatím ještě čekají.“

Stephen King

Vaše diskografie je velmi rozsáhlá, namátkou z ní vybírám CD X-MAS, které jste natočil společně s Kateřinou Kněžikovou a Štefanem Margitou, a které bylo zároveň v Národním divadle v Praze oceněno zlatou deskou za jeho velmi úspěšný prodej. Dále alba Arias, Songs, Live a tak bychom mohli pokračovat. Vaším nejnovějším počinem je výše zmíněné album plné muzikálových písní Impossible dream. Máte další plány?

Jestli všechno půjde dobře, mělo by letos spatřit světlo světa společné album s mojí ženou. Zaměřili jsme se na český repertoár při příležitosti stého výročí založení Československa. Vloni jsem byl také při natáčení Mozartovy opery La clemenza di Tito, která by měla vyjít v létě u Deutsche Grammophon.

Profese operního pěvce je náročná po všech stránkách, máte vůbec čas na odpočinek – a jak nejraději relaxujete?

Času je někdy méně, někdy více. Vloni jsem si i po letech udělal čas na dovolenou. Byli jsme v Holandsku na lodi a v Řecku u moře. Moc jsme si společně strávený čas užili. V poslední době se snažím dělat si aspoň trochu času na rodinu a program si vymýšlet s nimi.

Vaše paní je též operní pěvkyně, jak se vám daří skloubit a propojit rodinný a pracovní život – dá se to v klidu a pohodě, nebo je to spíše po časové stránce velmi náročné?

Má to svá pro i proti. Když nestuduje novou inscenaci, může si program aspoň trochu uzpůsobit a vidíme se tak častěji, než kdyby pracovala někde v kanceláři, ale jsou chvíle, kdy se nepotkáme i přes měsíc. To bohužel ale k naší profesi patří.

Máte nějakou vysněnou operní roli, kterou byste si přál ztvárnit?

Dlouho jsem na tuhle otázku odpovídal, že své vysněné role už zpívám, ale časem bych si rád zazpíval Hanse Sachse ve Wagnerových Mistrech pěvcích norimberských.

**Karel Čapek
o národní povaze:**

Říkáme si rádi
“národ Havlíčkův”;
kdybychom jím opravdu byli,
tedy bychom museli mít:

- náramně kritický rozum, nůž skepse aspoň o šestnácti čepelích, zdravou nedůvěru k frázi, humor, lehkost a jistotu ducha, esprit, světovost, padesát tisíc zájmů na životě;

- ukrutnou chuť k práci, praktičnost, břitkost, honěnost světem, pojmovou jednoduchost, tendenci k uskutečňování;

čili zkrátka intelekt, kterému se u nás říká “francouzský”, a praktickou životnost, která se jmenuje “anglosaská”.

Jak vidíte, můžeme být velmi tradiční, velmi samostatní, abychom byli západníky. Anebo můžeme se velmi nesentimentálně, chutě a prakticky chopit svých úkolů, čile vyhlížet do světa, rozloučit se s teplou pecí domácích zvyků, abychom zrovna tím vším navázali na určitou křepkou tradici “národního ducha.”

PŘEDPLATNÉ ČASOPISU ČECHOAUSTRALAN - \$40

Šeky nebo peněžní příkazy - Money orders na účet CECHOAUSTRALAN zasílejte na adresu redakce ČECHOAUSTRALAN P. O. Box 1008, Hawksburn, VIC 3142, AUSTRALIA

Můžete platit i elektronicky bankovním převodem:-

Bankovní spojení: EisBlue Holdings Pty Ltd, CECHOAUSTRALAN ACCOUNT - Account #: 813753720

National Australia Bank - BSB: 083-004, 330 Collins Street, Melbourne 3000, Australia

HAD V RÁJI

Barbara Semenov

Lidé v Česku se nás Čechoaustralánů často ptají na hady – „Austrálie je, jak známo, plná hadů, štírů, pavouků a jiné jedovaté havěti?“...

„Austrálie mne nikdy nelákala vzhledem ke všem těm hadům a škorpiónům“, nechal se slyšet dokonce zakladatel nejslavnější české cestovní kanceláře, můj kamarád z mládí, Václav Fischer. Tehdy jsem se zasmála a odpověděla mu, že jediného „Scorpio“, kterého by tam viděl, jsem já. Víím, trochu jsem to zlehčovala, malých štírů jsem tu už pár viděla, naštěstí ti austrálští nejsou smrtelně jedovatí.

S hady je to jiná. Přesto, ačkoliv žiji v Austrálii už víc než třicet let, na hada jsem tu ještě nenatrefila. Tedy do minulého měsíce.

Nebude to tím, že bych byla víc „city slicker“ a dávala přednost životu ve městě. Dlouhá léta jsme měli farmu mimo Melbourne, v dandenongských kopcích, kde jsem to milovala. Manžel rovněž, choval tam svého času jeleny. Příroda buše byla překrásná. Hady mi ovšem tajil. Teprve mnoho let později mi řekl, co se vlastně stalo s Frederikem.

Frederik byl nádherný statný jelen, - lesů pán, jako z klasického obrazu. Byl z nějakého vznešeného plemene, - v říji, tedy v australském podzimním březnu a dubnu, mocně troubil a spolehlivě obhospodařoval šedesát laní našeho stáda, které tak každým rokem zdvojnásobil. Jeho cena byla značná, my ho měli ale „půjčeného“ na pár let od sousedního farmáře. Jednoho dne jej Pavel našel mrtvého. Byl zabit malým hnědým plazem, kterému se říká brown snake a který je druhý nejedovatější had světa. Jedná se o Pakobru východní, velmi útočného hada, hojně zastoupeného v australské hadí fauně. Z 25 nejedovatějších hadů na světě jich žije 21 právě v Austrálii, zejména na suchých místech ve vnitrozemí Austrálie. A tak jsem se i přes historiku o Frederikovi vždy uklidňovala, že do vnitrozemí se stěží dostanu a se smrtelným hadem se tak snad tvářím v tvář nikdy nestřetnu.

Z farmy je ještě jeden zážitek s reptiliemi, který se, vedle jinak radostně tam prožitého dětství mé dcery, nehezky otiskl do její paměti. Jednou si jako čtyřletá hrála na zahradě, když se z ničeho nic před ní vynořila asi metrův australská iguana – tedy leguán. Uslyšeli jsme úděsný výkřik a z okna viděli, jak holčička nehybně ustrnula a paralyzovaná hrůzou zírala na vyplazený jazýček šedého ještěra. Manžel byl u ní během vteřiny, nicméně dodnes, čtvrt století od tohoto traumatického okamžiku, trvá její dosud nepřekonaná fobie z plazů. Při školních exkurzích do zoologické zahrady ji museli učitelé vždy provést teráriem se zavřenými očima, nemůže vidět ani hady muzejní, dávno mrtvé, v kapalinách naložené... Dovádí ji k zoufalé frustraci, když musí vyloučit ze svých procházek po Praze Karlův most nebo Václavské náměstí, kde se z nepochopitelných důvodů usadili novodobí kejklíři s hroznými. Abych pravdu řekla, také nerozumím, co mají exotické krajty společného s historickou krásou města.

Plazy se plazí po pražské dlažbě, což teprve po australském pobřeží, děsila jsem se předem, když jsme ji při její letošní návštěvě Austrálie vzali na Phillip Island. Něco mi našeptávalo, že o hady tu začátkem léta asi nebude nouze. Phillip Island je jen pár hodin jízdy z Melbourne, ale podle mne má jedny z nekrásnějších pláží v Austrálii. Otevřené divoké, i ty klidné v zálivu. Dlouhé, opuštěné, se zlatým pískem, rudými kameny, namodralými blahovičnicí, s hejny bílých racků, s vonícími chaluhami, roztodivnými mušličkami,... Moře blankytné, azurové, s bělostnými hřebeny vln, s plachetnicemi na třpytném řádku horizontu. Pláž s ideálním terénem na běhání v odlivu, brouzdání se v přílivu, meditování s vycházejícím a zapadajícím sluncem. Prostě ráj na zemi. A jedna pláž zejména, nebudu prozrazovat její jméno, sem trefí jen pár nás, každý si ji musí najít sám (foto na zadní straně Čechoaustralana).

Snad právě proto, že není tak navštěvovaná - příjezd k její přístupové cestě je slušně kamuflážován, je tu příroda méně dotčena člověkem. Projdete prašnou pěšinou mezi křovím, travisky a starodávnými vrásčitými stromy opředenými aboridžinskou legendou, a vystoupáte po dřevěných schodech, na kterých se jen zřídkakdy potkáte s ojedinělým průzkumníkem této části pobřeží. V nejvyšším bodě se vám odkryje dech beroucí výhled do dálky přes burácející oceán. Seběhnete schody na druhou stranu a ocitnete se na snové pláži.

Když jsme se jí nabažili, vracíme se k autu. Loudám se daleko za rodinou, nikdy se mi odsud nechce. A pak – na té pěšině pohlédnu doprava do křovin. Zdá se mi, že tam vidím hada. Ale to se mi asi jen zdá. Podívám se znovu a krve by se ve mně nedořezal. Na dva metry ode mne, se zdviženou hlavou, robustní tělo hrozivě vzpřímené k obrannému útoku, se blyští, „krásně“ temně pruhované, připomíná tygří kresbu... Tiger snake – Pakobra páskovaná! Třetí nejedovatější had na světě, hned za australským taipanem a pakobrou východní. Jedová žláza pakober obsahuje asi 35 mg suchého jedu. To je dávka, která je schopna zahubit téměř 10 tisíc myší nebo usmrtit tři osoby o váze 70 kg.

Byla to setina vteřiny, dívala jsem se pakobře do očí, cítila jsem její pohled. Rychle jsem odvrátila zrak a s husí kůží po celém těle, rádoby nenápadně, jsem mizela z dosahu. Byl to tak nepříjemný a děsivý pocit, že se mi vrací zpět i při psaní těchto řádků.

Australská divoká příroda – paní pakobra je tu doma, já jsem vetřelkyně. Budu se dlouho odhodlávat k další návštěvě „svého“ ráje...

NEKLIDNÉ NEBE

- Mezinárodní astro-foto soutěž

Dagmar Honsnejmanová

Hvězdné nebe je plné inspirace, plné snů a tajných přání. Je mnoho důvodů vzhlížet k noční obloze, která je zdrojem uklidnění, romantických představ, pohádkových fantazií, ale i nekonečné touhy po vědění.

Snad právě proto naše Knihovna U Mokřinky v Mokrém mohla, díky velkému zájmu, uspořádat již třetí ročník fotografické soutěže, zaměřené právě na oblohu ve všech podobách. Ve skutečnosti to byl již v pořadí čtvrtý ročník. První se konal v roce 2014 a byl spíše zkušebním. Vlastně jsem tehdy jen matně tušila, že „NEBE“ osloví tolik fotografů, že se soutěž stane tak populární a překročí i hranice naší republiky. Zde je malé ohlédnutí: V roce 2014 „Pohled, který mě vzal za srdce“ (26 fotografií, 61 snímků), v roce 2015 „Slunce ve všech podobách“ (34 fotografií, 57 snímků), v roce 2016 „Za všechno může Měsíc jen...“ (70 fotografií, 110 snímků), v roce 2017 „Neklidné nebe“ (111 fotografií, z toho 41 dětí, 187 snímků).

Přihlášky do čtvrtého ročníku soutěže přišly například z Plzně, Ostravy, Ústí nad Labem, Kladna, Domažlic a ze Slovenska z Bratislavy, Košic, Prešova, Žiliny nebo Dubnice nad Váhom. Fotky byly pořízeny převážně v Čechách, na Slovensku, ale také na Kanárských ostrovech, Namibii a Botswaně v Africe, Itálii, na ostrově Korfu, v USA (Illinois, Utah), na Islandu, v Holandsku, Norsku nebo Švýcarsku.

Po úspěšném prvním ročníku jsem v roce 2015 navázala na dlouholetou spolupráci s vedoucím Hvězdárny barona Artura Krause Pardubice Petrem Komárkem a astrofotografem Petrem Horálkem. V dalších ročnících se zúčastnila i Česká astronomická společnost, hvězdárna Žebrák a z brněnské hvězdárny fotograf a mezinárodně uznávaný odborník na Měsíc Pavel Gabzdyl. Výsledkem byly tři ročníky plné hvězdných fotografií nebe a plně nadšených hvězdných fotografů. Fotografování „Neklidného nebe“ trvalo více než půl roku, bylo vyhlášeno 26. června 2017 a ukončeno 7. ledna 2018. Zapojit se mohl opravdu každý. Téma přitom navrhl brněnský známý fotograf a spisovatel Pavel Gabzdyl. Nejčastěji lidé fotili bouřky a jevy s nimi spojené, halové jevy, duhu, jevy při soumraku a rozbřesku, včetně západu nebo východu slunce, ale i polární záře nebo noční oblohu s Mléčnou dráhou. Vítězové si jako hlavní cenu odnesli krásnou audiovizuální knihu „Nebeské symfonie“ tří autorů – Petra Horálka, Miloše Rábala a Vladislava Slezáka, která vyšla na konci roku 2017 v nakladatelství CPress (Nakladatelský dům Albatros Media). Určitě nebylo jednoduché vybrat z tolika snímků ty nejlepší, vlastně by se dalo říct, že všechny fotografie zvítězily a tvoří tak nádhernou fotogalerii, kterou stojí za to si prohlédnout.

Slavnostní vyhodnocení soutěže se konalo v březnu 2018 a zúčastnilo se ho na šedesát návštěvníků, nejen autorů vítězných snímků, z nichž někteří přicestovali až z dalekých slovenských měst. Absolutním vítězem se stal Andrej Slávik s dramatickým záběrem bouřky nazvaným „Hnev z oblakov“ (*na titulní straně Čechoaustralana*). Celkem si nějaké ocenění odneslo čtyřicet účastníků fotografické soutěže. Po samotném vyhodnocení si mohli účastníci ještě vyslechnout poutavou přednášku „Klenoty chilského nebe“, kterou přednesl Petr Horálek jako první český Fotovyslanec Evropské jižní observatoře. Prostřednictvím strhujících fotografií ukázal hned několik vzácností, které může i běžný člověk spatřit na noční obloze ve vysokohorské poušti Atacama, kde se nachází vědecky nejproduktivnější observatoře světa – La Silla, Paranal a ALMA.

Na celkové výsledky, fotografie z vyhodnocení, nádhernou fotogalerii soutěžních snímků, oficiální Tiskovou zprávu ČAS, články v médiích a další informace se můžete podívat na stránkách knihovny www.obecmocre.cz/knihovna. A možná, že i vás přepadne touha se zadívat prostřednictvím svého fotoaparátu na tajemnou hvězdnou oblohu, a příště pošlete svoje snímky i vy.

Jsme na Facebook, přidejte se k nám -
<https://www.facebook.com/Cechoaustralan>

www.cechoaustralan.com

Klikněte na Like

Phillip Island - foto Barbara Semenov

Redakce ČECHOAUSTRALAN - Barbara Semenov
P. O. Box 1008, Hawksburn - Melbourne, VIC 3142, Australia
email adresa - bsemenov@cechoaustralan.com

ČECHOAUSTRALAN © – NEZÁVISLÝ CELOAUSTRALSKÝ KRAJANSKÝ LIST

If undelivered return to:
P. O. Box 1008
Hawksburn 3142
AUSTRALIA

Print Post Approved
Publication Number:
100019790

